

**“RABİTƏBANK”
AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ**

**Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına
uyğun hazırlanmış Maliyyə Hesabatları və
Müstəqil Auditorların Rəyi**
31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MÜNDƏRİCAT

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ.....1-4

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI:

Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat 5

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat 6

Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat 7

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat 8-9

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər 10-92

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ

“Rabitəbank” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Səhmdarları, Müşahidə Şurası və Rəhbərliyinə:

Rəy

Biz “Rabitəbank” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra “Bank”) 31 dekabr 2021-ci il tarixinə təqdim edilən maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatdan, kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatdan və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdan, habelə uçot siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Bizim rəyimizə əsasən, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları Bankın 31 dekabr 2021-ci il tarixinə olan maliyyə vəziyyətini, habelə göstərilən tarixdə başa çatmış il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli şəkildə əks etdirir.

Rəy üçün Əsaslar

Biz auditini Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun olaraq aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə Hesabatlarının Auditini üzrə Auditorun Məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühəsiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının “Etika məəcəlləsinin” (MBESS məəcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Bankdan asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə, eləcə də MBESS məəcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Əsas Audit Məsələləri

Əsas audit məsələləri bizim peşəkar mülahizəmizə əsasən, cari dövrün maliyyə hesabatlarının auditini zamanı ən çox əhəmiyyət kəsb edən məsələlərdir. Bu məsələlər ümumilikdə maliyyə hesabatlarının auditini çərçivəsində və bu hesabatlarla bağlı rəyimizi formalaşdırılması zamanı nəzərə alınmışdır və biz bu məsələlərlə bağlı ayrıca rəy bildirmirik.

Əsas audit məsələsi

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ehtimal olunan kredit zərəri ehtiyatı

Müştərilərə verilmiş kreditlər cəmi aktivlərin 44%-ni təşkil edir və müntəzəm olaraq təxmin edilən və istifadə edilən fərziyyələrə qarşı həssas olan ehtimal olunan kredit zərərləri (“EOKZ”) üzrə ehtiyat çıxılmaqla qiymətləndirilir.

Ehtimal olunan kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi rəhbərlikdən defolt ehtimalını (DE), defolt vəziyyətində riskə məruz qalma riskini (DVRMQ) və defolt zamanı yaranan zərəri (DZYZ) müəyyən etmək üçün müşahidə edilən tarixi məlumatları, cari iqtisadi vəziyyəti və mövcud perspektivli məlumatları nəzərə alaraq əhəmiyyətli mülahizələri və qiymətləndirmə üsullarını tətbiq etməyi tələb edir. Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə fərdi şəkildə EOKZ-nin hesablanması borcalanların cari və proqnozlaşdırılan maliyyə göstəriciləri və realizə edilə bilən girov üzrə daxilolmalar nəzərə alınmaqla qiymətləndirilmiş gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin ssenari təhlilinin aparılmasını tələb edir.

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə kredit zərəri ehtiyatı Bankın maliyyə aktivlərinin qalıqlarının əhəmiyyətli olması və 9 sayılı MHBS “Maliyyə Alətləri” üzrə EOKZ məbləğinin hesablanması mürəkkəbliyi və mülahizələrə görə əsas audit məsələsi hesab edilir.

Audit zamanı bu məsələ necə nəzərdən keçirilmişdir?

Biz 9 sayılı MHBS “Maliyyə Alətləri”nin tələblərinə uyğunluğun EOKZ qiymətləndirməsi ilə bağlı Bankın metodologiyası və daxili qaydalarının əsas aspektlərini təhlil etmək üçün maliyyə risklərinin idarə edilməsi üzrə öz mütəxəssislərimizi cəlb etmişdik.

Rəhbərlik tərəfindən irəli sürülən peşəkar mülahizə və fərziyələrin EOKZ ehtimalları üzrə ehtiyatlar ilə uyğunluğunu təhlil etmək üçün biz aşağıdakı prosedurları həyata keçirmişik:

Biz, EOKZ-də mümkün dəyişikliklərin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir göstərə bilən hüquqi şəxslərə verilmiş kreditlər üzrə maliyyə və qeyri-maliyyə məlumatını, habelə Bankın tətbiq etdiyi fərziyyə və peşəkar mühakimələri təhlil edərək Bankın müvafiq Mərhələləri düzgün təyin edib-etmədiyini yoxlamışıq.

Hüquqi şəxslərə verilmiş kredit nümunələri üzrə defolt ehtimalı (DE), defolt zamanı yaranan zərəri (DZYZ) və defolt vəziyyətində riskə məruz qalan məbləğin (DVRMQ) hesablanması zamanı istifadə olunan məlumatların dəqiqliyini yoxlamışıq.

Hüquqi şəxslərə verilmiş 3-cü Mərhələ kredit nümunələri üzrə EOKZ-nin fərdi qaydada hesablandığı hallarda Bankın gələcək pul vəsaitlərinin axınının proqnozlaşdırması, o cümlədən realizasiya edilə bilən girovun satışı üzrə gözlənilən daxilolmalar və gözlənilən realizasiya şərtləri üçün irəli sürdüyü fərziyələri öz biliklərimizə və açıq məlumata əsasən qiymətləndirmişik.

Biz, müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə DE, DZYZ və DVRMQ hesablanması, gecikmələrin və kredit ödənişlərinin əsas sistemlərdə vaxtında əks olunması və kreditlərin müvafiq Mərhələlərə bölüşdürülməsi üçün məlumatların düzgünlüyünü sınaqdan keçirmişik. Biz nümunə əsasında dəstəkləyici sənədlərə daxil edilmiş məlumatları razılaşdırmışıq.

Biz həmçinin maliyyə hesabatlarının açıqlanmasının Bankın kredit riskinə məruz qalmasını lazımi şəkildə əks etdirib-etmədiyini qiymətləndirmişdik.

Maliyyə Hesabatları üzrə Rəhbərliyin və İdarəetmə Səlahiyyətləri verilmiş Şəxslərin Məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatların MHBS-yə uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, fırıldaqçılıq və ya xətlər nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Bankı ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Bankın fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İdarəetmə səlahiyyətləri verilmiş şəxslər Bankın maliyyə hesabatlarının verilmə prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun Məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, fırıldaqçılıq və ya xətlər nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimizi özündə əks etdirən auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin bu səviyyədə olan əminlik də əhəmiyyətli təhriflərin mövcud olduğu hallarda, BAS-a uyğun olaraq aparılmış auditin belə təhrifləri həmişə aşkarlayacağına zəmanət vermir. Təhriflər fırıldaqçılıq və ya xətlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə hazırlanmış maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

Audit zamanı biz BAS-ın tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq və ya xətlər nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin olması risklərini müəyyən edərək qiymətləndirir, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirərək həyata keçirir və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutları əldə edirik. Fırıldaqçılıq nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhrifləri aşkarlamamaq riski xətlər nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhrifləri aşkarlamamaq riskindən daha yüksəkdir, çünki fırıldaqçılıq, sözləşmə, saxtakarlıq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər;
- Bankın daxili nəzarət sisteminin effektivliyi barədə rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun olan audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması üçün daxili nəzarət sistemi barədə anlayış əldə edirik;
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məqsədəuyğunluğunu qiymətləndiririk;
- Mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutları əsasında Bankın fəaliyyətini fasiləsiz davam etdirmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisə və ya şərtlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair nəticə çıxarıyıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməli və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Bununla belə, gələcək hadisə və ya şərtlər Bankın fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər;
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında ədalətli şəkildə təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.

Biz digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddəti, habelə əhəmiyyətli audit nəticələri, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarət sistemində aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında idarəetmə səlahiyyətləri verilmiş şəxslərə məlumat veririk.

Biz həmçinin idarəetmə səlahiyyətləri verilmiş şəxslərə bəyan edirik ki, müstəqilliyə və müstəqilliyimizə təsir etməsi əsaslandırılmış şəkildə güman edilən bütün əlaqələr və digər məsələlərə, habelə müvafiq hallarda əlaqəli qorunma tədbirləri haqqında məlumat verməyimizə dair müvafiq etik normalara riayət etmişik.

Biz idarəetmə səlahiyyətləri verilmiş şəxslərin nəzərinə çatdırılmış məsələlərdən cari dövr üzrə maliyyə hesabatlarının ən əhəmiyyətli olanlarını və bu səbəbdən əsas audit məsələləri hesab olunanları müəyyən edirik. Bu məsələnin ictimaiyyətə açıqlanmasına qanun və ya qaydalarla yol verilmədiyi halda və ya çox nadir hallarda, məsələ haqqında hesabatda məlumat vermənin mənfi təsirlərinin onun ictimaiyyət üçün faydalarından çox olacağı əsaslandırılmış şəkildə güman edildiyinə görə biz bu məsələ haqqında hesabatımızda məlumatın verilməməsini qərara almadığımız halda, bu məsələləri auditor hesabatımızda təsvir edirik.

Baker Tilly Azərbaycan

23 may 2022-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Faiz gəliri	4, 29	53,619	45,327
Faiz xərci	4, 29	(13,824)	(11,987)
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin bərpasından/(tutulmasından) əvvəl xalis faiz gəliri		39,795	33,340
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin bərpası/(tutulması)	7, 29	5,528	(13,995)
İnvestisiya qiymətli kağızları üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin tutulması	7	(109)	(572)
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin bərpası	7	339	179
Xalis faiz gəliri		45,553	18,952
Haqq və komissiya gəliri	5	23,457	13,241
Haqq və komissiya xərci	6	(20,096)	(7,428)
Xalis haqq və komissiya gəliri		3,361	5,813
Xarici valyutada ticarət üzrə xalis gəlir		3,252	2,696
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis gəlir/(zərər)		5	(52)
Dövlət subsidiyası	20	-	244
Digər əməliyyat gəliri, xalis		379	356
Əməliyyat gəliri		52,550	28,009
Satış üçün saxlanılan aktivlər və digər aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri	7	1,288	(2,397)
Maliyyə zəmanəti müqavilələri üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin bərpası/(tutulması)	7	186	(2,679)
İşçi heyəti ilə bağlı xərclər	8, 29	(17,450)	(14,695)
Ümumi və inzibati xərclər	9	(12,500)	(12,887)
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət/(zərər)		24,074	(4,649)
Mənfəət vergisi üzrə (xərc)/gəlir	10	(2,653)	182
İl üzrə mənfəət/(zərər)		21,421	(4,467)
Digər məcmu gəlir			
<i>Sonrakı dövrlərdə mənfəət və ya zərərə yenidən təsnifləşdiriləcək DMG</i>			
DMG vasitəsilə ədalətli dəyərlə hesablanmış borc alətlərinin ehtiyatındakı xalis dəyişiklik		(1,237)	-
DMG vasitəsilə ədalətli dəyərlə borc alətlərinin ehtimal edilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatda dəyişikliklər		507	-
DMG-də birbaşa uçota alınan mənfəət vergisi		146	-
Xalis digər məcmu zərər		(584)	-
İl üzrə cəmi məcmu gəlir/(zərər)		20,837	(4,467)
Səhm üzrə gəlir/(zərər)			
Əsas və azaldılmış (AZN ilə ifadə edilmiş)	22	4.17	(0.89)

İdarə Heyəti adından:

Aydın Hüseynov
İdarə Heyətinin sədri

23 may 2022-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Fəridə Qasımzadə
Baş mühasib

23 may 2022-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

10-92-ci səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNƏ

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	11	419,219	292,963
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	12	19,868	43,771
İnvestisiya qiymətli kağızları	13	79,865	49,438
Müştərilərə verilmiş kreditlər	14, 29	445,239	392,331
Satış üçün saxlanılan aktivlər	15	3,187	5,794
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	16	9,378	9,385
İstifadə hüququ olan aktivlər	27	2,523	2,602
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	10	564	418
Digər aktivlər	17	27,726	12,186
Cəmi aktivlər		1,007,569	808,888
ÖHDƏLİKLƏR			
Bank depozitləri və qalıqları	18	12,192	18,519
Cari hesablar və müştərilərdən alınmış depozitlər	19, 29	724,179	545,954
Digər borc alınmış vəsaitlər	20	146,816	128,522
Subordinasiya boreları	20, 29	6,062	20,376
İcarə öhdəlikləri	27	2,713	2,804
Digər öhdəliklər	21	16,267	14,210
Cəmi öhdəliklər		908,229	730,385
KAPİTAL			
Səhmdar kapitalı	22	102,047	102,047
Binaların yenidən qiymətləndirilməsi üzrə əlavə vəsaitlər		2,412	2,504
İnvestisiya qiymətli kağızlarında xalis reallaşdırılmamış zərər		(584)	-
Yığılmış zərər		(4,535)	(26,048)
Cəmi kapital		99,340	78,503
Cəmi öhdəliklər və kapital		1,007,569	808,888

İdarə Heyəti adından:

Aydın Hüseynov
İdarə Heyətinin sədri

23 may 2022-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Fəridə Qasımqadə
Baş mühasib

23 may 2022-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

10-92-ci səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

	Səhmdar kapitalı	Binaların yenidən qiymətləndirilməsi üzrə əlavə vəsaitlər	İnvestisiya qiymətli kağızlarında xalis reallaşdırılmamış zərər	Yığılmış zərər	Cəmi kapital
1 yanvar 2020-ci il tarixinə qalıq	102,047	2,596	-	(16,073)	88,570
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	-	-	(4,467)	(4,467)
Elan edilmiş və ödənilmiş dividendlər	-	-	-	(5,600)	(5,600)
Binaların yenidən qiymətləndirilməsi üzrə əlavə vəsaitlərin amortizasiyası	-	(92)	-	92	-
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalıq	102,047	2,504	-	(26,048)	78,503
İl üzrə xalis mənfəət	-	-	-	21,421	21,421
İl üzrə digər məcmu zərər	-	-	(584)	-	(584)
Binaların yenidən qiymətləndirilməsi üzrə əlavə vəsaitlərin amortizasiyası	-	(92)	-	92	-
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	102,047	2,412	(584)	(4,535)	99,340

İdarə Heyəti adından:

Aydın Hüseynov
İdarə Heyətinin sədri

23 may 2022-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Eridə Qasımsadə
Baş mühasib

23 may 2022-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

10-92-ci səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT 31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ			
Alınmış faizlər		55,516	47,195
Ödənilmiş faizlər		(11,903)	(11,491)
Alınmış haqq və komissiyalar		23,457	13,241
Ödənilmiş haqq və komissiyalar		(20,096)	(7,428)
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis daxilolmalar		3,252	2,696
İşçi heyəti ilə bağlı ödənilmiş xərclər		(17,280)	(15,639)
Ödənilmiş ümumi və inzibati xərclər		(10,113)	(9,465)
Digər alınmış əməliyyat gəliri		545	93
Əməliyyat aktivlərində (artma)/azalma			
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər		24,122	16,753
Müştərilərə verilmiş kreditlər		(51,134)	(57,653)
Satış üçün saxlanılan aktivlər		2,425	726
Digər aktivlər		(14,847)	(5,107)
Əməliyyat öhdəliklərində artma/(azalma)			
Bank depozitləri və qalıqları		(6,315)	(1,677)
Cari hesablar və müştərilərdən alınmış depozitlər		177,548	45,884
Digər öhdəliklər		2,917	3,098
Ödənilmiş mənfəət vergisindən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə təmin olunan xalis pul vəsaitləri			
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(316)	-
Əməliyyat fəaliyyətləri üzrə təmin olunan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
		157,778	21,226
İNVESTİSİYA FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ			
İnvestisiya qiymətli kağızlarının satın alınması, xalis		(31,321)	(35,576)
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin satışı üzrə daxilolmalar		55	323
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin əldə edilməsi		(1,981)	(1,957)
İnvestisiya fəaliyyətlərində istifadə olunan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
		(33,247)	(37,210)
MALİYYƏ FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ			
Digər borc alınmış vəsaitlər üzrə daxilolmalar	20	83,203	50,968
Digər borc alınmış vəsaitlərin ödənilməsi	20	(65,321)	(10,242)
Subordinasiya borclarının qaytarılması	20	(14,088)	-
İcarə öhdəliklərinin ödənişi	27	(1,392)	(1,295)
Ödənilmiş dividendlər	22	-	(5,600)
Maliyyə fəaliyyətləri üzrə təmin olunan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
		2,402	33,831
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə xalis artım			
		126,933	17,847

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Valyuta məzənnələrində dəyişikliklərin pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə təsiri		(677)	502
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, <i>ilin əvvəlinə</i>	11	292,963	274,614
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, <i>ilin sonuna</i>	11	419,219	292,963

İdarə Heyəti adından:

Aydın Hüseynov
İdarə Heyətinin sədri

23 may 2022-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Fəridə Qasımzadə
Bəs məmuru

23 may 2022-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

10-92-ci səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

1. GİRİŞ

Bank və əməliyyatları

Hazırkı maliyyə hesabatları “Rabitəbank” ASC-nin (“Bank”) maliyyə hesabatlarından ibarətdir.

Bank 1993-cü ildə Açıq Səhmdar Cəmiyyəti kimi Azərbaycan Respublikasında yaradılmışdır. Bankın əsas fəaliyyət istiqaməti Azərbaycan Respublikası daxilində kommersiya və pərakəndə bank əməliyyatları keçirməkdir. Bankın fəaliyyəti Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı (“ARMB”) tərəfindən tənzimlənir. Bank ümumi bank lisenziyasına malikdir və Azərbaycan Respublikasında dövlət əmanətlərinin sığortalanması sisteminin üzvüdür.

Bankın qeydiyyat ünvanı 28 May küçəsi 33, Bakı AZ 1010, Azərbaycan Respublikasıdır.

31 dekabr 2021-ci il tarixinə Bankın 26 filialı və 2 bölməsi (31 dekabr 2020-ci il: 24 filial və 2 bölmə) mövcuddur. Onun aktiv və öhdəliklərinin əsas hissəsi Azərbaycan Respublikasında yerləşir.

31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərində Bank fəaliyyəti dondurulmuş iki törəmə müəssisədə investisiyaya sahib olmuşdur. Bu törəmə müəssisələr 2021 və 2020-ci illərdə heç bir əməliyyat həyata keçirməmişlər və Bankın məqsədləri üçün əhəmiyyətli deyillər, bu səbəbdən hazırkı maliyyə hesabatlarında konsolidasiya edilməmişlər.

Bankın səhmdarları aşağıdakı cədvəldə təqdim olunmuşdur:

	31 dekabr, 2021-ci il, %	31 dekabr, 2020-ci il, %
Səhmdarlar		
Rauf Əliyev	40.60	40.60
Validə Abasova	27.04	30.00
Zakir Nuriyev	11.48	11.48
Dilarə Nuriyeva	9.11	9.11
Seyran Nuriyev	10.56	7.60
Aslan Xasıyev	1.07	1.07
Digər	0.14	0.14
Cəmi	100.00	100.00

Əməliyyat mühiti

Bank fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir.

2020-ci ildə koronavirus pandemiyasının yayılması qlobal iqtisadiyyata mənfi təsir göstərmişdir. Bir çox ölkələrdə səyahətlərə və fərdi şəxslərin hərəkətinə məhdudiyətlər qoyulmuş, ikinci dərəcəli iş yerlərinin bağlanması üzrə əhəmiyyətli məhdudiyətlər tətbiq edilmiş və ya pandemiya nəticəsində bir sıra iş yerləri bağlanmışdır. Bu, Azərbaycan Respublikası ilə ticarət əlaqələri olan, iqtisadi cəhətdən güclü ölkələrin çoxunda ÜDM-də əhəmiyyətli dərəcədə azalmaya səbəb olmuşdur. 2020-ci ilin iyun ayından başlayaraq, Azərbaycan Respublikası da daxil olmaqla, bir çox ölkələrdə pandemiya əlamətlərində yaxşılaşma müşahidə olunmuş və sonradan müəyyən məhdudiyətlər ləğv edilmişdir.

Nəticədə, qlobal maliyyə və əmtəə bazarlarında bərpa müşahidə olunmuşdur. Lakin sonradan Azərbaycan Respublikasında qeydə alınmış yoluxma sayı xeyli artmış və hökumət tərəfindən 2020-ci il dekabr ayının ortalarından etibarən yeni məhdudiyətlər tətbiq edilmişdir.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Ölkədə COVID-19 ilə mübarizə üçün aparılan məhdudlaşdırıcı tədbirlər iqtisadi aktivliyin və məcmu xərc səviyyəsinin əhəmiyyətli dərəcədə azalmasına səbəb olmuşdur. Məhdudlaşdırıcı tədbirlər iqtisadiyyatın otel, nəqliyyat, səyahət, əyləncə və digər seqmentlərinə, eləcə də beynəlxalq ticarətə öz təsirini göstərmişdir.

16 yanvar 2021-ci ildən etibarən Azərbaycan əhalisinin peyvəndlənməsinə başlanılması ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası hökuməti COVID-19 pandemiyası ilə mübarizə məqsədilə əvvəlki ildə tətbiq edilmiş səyahət məhdudiyyəti, biznes və digər sahələrin bağlanması və ölkə daxilində müəyyən ərazilərin bağlanması kimi xüsusi karantin rejimi tədbirlərinin mərhələli şəkildə aradan qaldırılması barəsində qərar qəbul etmişdir.

Bank fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir. Azərbaycan hökuməti iqtisadi islahatları və ölkənin hüquqi, vergi və qanunvericilik çərçivəsində inkişafını davam etdirir. Azərbaycan iqtisadiyyatının gələcək davamlı inkişafı, əsasən, bu islahatlardan və sektordakı tərəqqidən, eləcə də hökumət tərəfindən iqtisadi, maliyyə və pul siyasəti üzrə həyata keçirilmiş tədbirlərdən və Azərbaycan manatı ilə xam neftin sabit qiymətlərindən asılıdır. Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyatının, xüsusilə, neft və qaz qiymətlərinə qarşı həssas olmasına baxmayaraq, son illərdə Azərbaycan Respublikası hökuməti daha balanslı iqtisadiyyata keçidi sürətləndirmək və neft-qaz sektorundan asılılığı azaltmaq üçün böyük iqtisadi və sosial islahatlara başlamışdır. Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatlarına əsasən, Azərbaycanda ÜDM 2021-ci il ərzində 54.62 milyard ABŞ dolları səviyyəsində olmuşdur. Uzunmüddətli perspektivdə, ekonometrik modellərimizə görə, 2022-ci ildə Azərbaycan ÜDM-nin 54.73 milyard ABŞ dolları və 2023-cü ildə 55.98 milyard ABŞ dolları səviyyəsində olacağı proqnozlaşdırılır.

Hökumət Azərbaycan manatının sabitliyi ilə əlaqədar olaraq pul siyasətini davam etdirmiş və Azərbaycan manatını sabitləşdirən xarici valyuta ehtiyatlarını ayırmışdır. Bu siyasət 2021-ci ildə makroiqtisadi sabitliyin qorunması məqsədi ilə davam etdirilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı il ərzində yenidən maliyyələşdirmə dərəcəsini bir neçə dəfə dəyişdirmiş və bu dərəcə sabit artmaqla 6.25% - 7.25% arasında dəyişmişdir.

Bankın rəhbərliyi, makroiqtisadi mühitdəki dəyişiklikləri izləyir və yaxın gələcəkdə Bankın fəaliyyətinin dayanıqlığını və inkişafını dəstəkləmək üçün zəruri hesab etdiyi tədbirləri görür.

Beynəlxalq kredit reyting agentlikləri, mütəmadi olaraq, Azərbaycan Respublikasının kredit reytingini qiymətləndirirlər. “Fitch” və “S&P” Azərbaycan Respublikasının reytingini “BB+” olaraq qiymətləndirmişdir. “Moody’s Investors Service” ölkə üçün “Ba2” kredit reytingini təyin etmişdir.

Azərbaycan Respublikasının gələcək iqtisadi inkişafı, əsasən, hökumətin vergi, hüquq, tənzimləyici və siyasi islahatlarla birlikdə həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və pul tədbirlərinin səmərəliliyindən asılıdır. Rəhbərlik Bankın fəaliyyətinə təsir göstərəcək iqtisadi mühitdəki bütün islahatları və nəticədə onların maliyyə vəziyyətinə necə təsir göstərə biləcəyini proqnozlaşdırmaq iqtidarında deyil. Rəhbərlik hazırda müxtəlif neft qiymətləri üzrə həssaslıq təhlili həyata keçirir və biznesin davamlılığını təmin etmək üçün müvafiq tədbirlər planı hazırlayır.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

2. MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASININ ƏSASLARI

Uyğunluq haqqında bəyanat

Bankın 31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə hazırkı maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühəsibat Uçotu Standartları Şurası (“BMUSS”) tərəfindən dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları (“MHBS”) və Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına Şərhlər Komitəsi (“MHBSŞK”) tərəfindən dərc edilmiş şərhlər əsasında hazırlanmışdır.

Fasiləsizlik prinsipi

Bu maliyyə hesabatları Bankın fasiləsizlik prinsipi əsasında fəaliyyət göstərməsini və yaxın gələcəkdə işini davam etdirəcəyini nəzərdə tutur.

Rəhbərlik, Azərbaycan Respublikasının qanunlarına və qaydalarına müvafiq olaraq Bankı ləğv etmək, kommersiya fəaliyyətini dayandırmaq və ya kreditorlardan müdafiə olunmaq yollarını axtarmaq niyyəti və ya zərurəti olmadan Bankın yaxın gələcəkdə fəaliyyətini davam etdirəcəyini düşünür. Müvafiq olaraq, aktivlər və öhdəliklər normal şərtlər altında Bankın aktivlərini reallaşdıracağı və öhdəliklərini yerinə yetirəcəyi əsaslar üzrə qeydə alınır. Bəzi maliyyə hesabatları standartları rəhbərlik tərəfindən Bankın fasiləsizlik prinsipinə dair dəyərləndirmənin aparılması üzrə konkret tələbləri və nəzərə alınmalı olan müəyyən məsələləri və fasiləsizlik prinsipi ilə əlaqədar bir sıra açıqlamaların hesabatlara daxil edilməsini əhatə edir.

Fasiləsizlik prinsipi üzrə təxminlərə dair Rəhbərliyin qiymətləndirməsinə müəyyən vaxt çərçivəsində mahiyyəti üzrə qeyri-müəyyən hadisə və şərtlərin gələcək nəticələri haqqında fikir bildirilməsi daxildir.

Qiymətləndirmənin əsasları

Maliyyə hesabatları, DMGVƏD-də əks olunan ədalətli dəyərdə qiymətləndirilən investisiya qiymətli kağızları və yenidən qiymətləndirilmiş dəyərdə olan binalar istisna olmaqla, ilkin dəyər metodu əsasında hazırlanmışdır.

Əməliyyat və təqdimat valyutası

Bankın əməliyyat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan və əsas hadisələrin və onlarla bağlı vəziyyətlərin iqtisadi mahiyyətini əks etdirən Azərbaycan Manatıdır (“AZN”).

31 dekabr 2021-ci il tarixinə xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsi üçün əsas mübadilə məzənnəsi aşağıdakı kimi olmuşdur: 1 ABŞ dolları = 1.700 manat və 1 avro = 1.9265 manat (31 dekabr 2020-ci il: 1 ABŞ dolları = 1.700 manat və 1 avro = 2.0890 manat).

AZN, həmçinin bu maliyyə hesabatlarının məqsədləri üçün təqdimat valyutasıdır.

Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, AZN ilə ifadə edilən maliyyə məlumatları ən yaxın minliyə kimi yuvarlaqlaşdırılmışdır.

Ehtimal və mühakimələrin tətbiqi

Hazırkı maliyyə hesabatları hazırlanarkən rəhbərlik Bankın mühəsibatlıq siyasətlərinin tətbiqinə və aktiv, öhdəlik, gəlir və xərclərin göstərilən məbləğlərinə təsir göstərən mühakimə, ehtimal və fərziyyələr irəli sürmüşdür. Faktiki nəticələr bu ehtimallardan fərqlənə bilər.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Ehtimallar və fərziyyələr, mütəmadi olaraq, nəzərdən keçirilir. Mühasibatlıq ehtimallarında dəyişikliklər həmin dəyişikliklər edildiyi dövrdə və təsir göstərdikləri hər hansı gələcək dövrlərdə əks olunur.

Mühakimələr

Maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğlərə ən çox təsir göstərən mühasibatlıq siyasətlərinin tətbiqi zamanı yürüdülmən mühakimələr haqqında məlumat aşağıdakı qeydlərdə verilmişdir:

- maliyyə aktivlərinin təsnifatı: aktivlərin saxlandığı biznes modelinin qiymətləndirilməsi və maliyyə aktivinin müqavilə şərtlərinin sırf əsas borc və faiz ödəmələrindən ibarət olub-olmamasının qiymətləndirilməsi – 3 saylı Qeyd.
- maliyyə aktivləri üzrə kredit risklərinin ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını müəyyən etmək üçün meyarların təyin edilməsi, proqnoz xarakterli məlumatların EOKZ-nin ölçülməsinə daxil edilməsi metodologiyasının müəyyən edilməsi və EOKZ-nin ölçülməsi üçün istifadə edilən modellərin seçilməsi və təsdiqi – 24 saylı Qeyd.

Ehtimal və fərziyyələrdən yaranan qeyri-müəyyənlik

31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə əhəmiyyətli düzəlişlərlə nəticələnmək riskinə malik ehtimal və fərziyyələrdən yaranan qeyri-müəyyənlik haqqında məlumat aşağıdakı qeydlərdə verilmişdir:

- maliyyə alətlərinin dəyərsizləşməsi: proqnoz xarakterli məlumatın tətbiqi daxil olmaqla EOKZ-nin ölçülməsi modelinin müəyyən edilməsi – 24 saylı Qeyd;
- kreditin dəyərsizləşməsi hesablamaları – 14 saylı Qeyd;
- binanın yenidən qiymətləndirilməsinə dair hesablamalar – 16 saylı Qeyd;
- maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyər hesablamaları – 30 saylı Qeyd.

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTLƏRİ

Bank hazırkı maliyyə hesabatlarında göstərilən bütün dövrlərə aid aşağıdakı uçot siyasətlərini davamlı şəkildə tətbiq etmişdir.

Xarici valyuta

Xarici valyutalarda aparılmış əməliyyatlar onların həyata keçirildiyi tarixlərdə qüvvədə olan məzənnələrlə Bankın əməliyyat valyutasına çevrilir.

Hesabat tarixinə xarici valyutalarda əks olunmuş maliyyə aktivləri və öhdəlikləri həmin tarixdə olan məzənnə ilə yenidən əməliyyat valyutasına çevrilir. Maliyyə maddələri üzrə xarici valyuta gəliri və ya zərəri dövr ərzində effektiv faiz və ödənişlər nəzərə alınmaqla, dövrün əvvəlində əməliyyat valyutasının amortizasiya edilmiş dəyərlə hesabat dövrünün sonunda məzənnəyə uyğun çevrilmiş xarici valyutada amortizasiya edilmiş dəyər arasında olan fərkdir.

Xarici valyutada ifadə olunan və ədalətli dəyər əsasında qiymətləndirilən qeyri-maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ədalətli dəyər müəyyən edildiyi tarixdə olan məzənnə ilə əməliyyat valyutasına çevrilir. Xarici valyutada ilkin dəyər əsasında qiymətləndirilən qeyri-maliyyə aktivləri və öhdəlikləri əməliyyat tarixinə olan məzənnə ilə çevrilir.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Konvertasiya zamanı yaranan valyuta fərqləri, DMGVƏD-də ölçülən kapital qiymətli kağızlarının konvertasiyasından yaranan fərqlər istisna olmaqla, mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Faiz

Effektiv faiz dərəcəsi

Faiz gəliri və xərci effektiv faiz metodundan istifadə etməklə mənfəət və ya zərərdə tanınır. “Effektiv faiz dərəcəsi” maliyyə alətinin ehtimal olunan istifadə müddəti boyu gələcək pul ödənişləri və alışırlarını dəqiq olaraq:

- maliyyə aktivinin ümumi qalıq dəyərində; və ya
- maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş dəyərində azaldan dərəcədir.

Alınmış və yaradılmış kredit-dəyərsizləşmiş aktivlər istisna olmaqla, maliyyə alətlərinin effektiv faiz dərəcəsinə hesablayarkən Bank gələcək pul vəsaitlərini maliyyə alətlərinin bütün müqavilə şərtlərini nəzərə almaqla, lakin ehtimal olunan kredit zərərlərini nəzərə almadan qiymətləndirir. Alınmış və ya yaradılmış kredit-dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri üçün kreditə uyğunlaşdırılmış effektiv faiz dərəcəsi, ehtimal olunan kredit zərərləri daxil olmaqla, gələcək pul vəsaitlərini nəzərə almaqla hesablanır.

Effektiv faiz dərəcəsinin hesablanmasına effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz tərkib hissəsi olan əməliyyat xərcləri və haqlar, ödənilmiş və ya alınmış məbləğlər daxildir. Əməliyyat xərclərinə maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin alınmasına və ya buraxılmasına bilavasitə tətbiq edilə bilən əlavə xərclər daxildir.

Amortizasiya edilmiş dəyər və ümumi qalıq dəyəri

Maliyyə aktivinin və ya maliyyə öhdəliyinin “amortizasiya edilmiş dəyəri”, əsas məbləğ üzrə ödəmələr çıxılmaqla, effektiv faiz metodunun istifadəsi ilə ilkin məbləğ ilə ödəmə məbləği arasındakı hər hansı fərqi təmsil edən amortizasiya əlavə edilməklə və ya çıxılmaqla maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin ilkin tanınma zamanı qiymətləndirildiyi məbləğdir. Bu zaman maliyyə aktivlərinin amortizasiya edilmiş dəyərində ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat nəzərə alınır.

Amortizasiya edilmiş dəyərində hesablanan “maliyyə aktivinin ümumi qalıq dəyəri” maliyyə aktivinin hər hansı ehtimal olunan kredit zərəri ehtiyatına uyğunlaşdırılmırdan əvvəl amortizasiya edilmiş dəyəridir.

Faiz gəliri və xərcinin hesablanması

Maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin ilkin tanınması zamanı hesablanır. Faiz gəlirləri və ya xərclərinin hesablanması zamanı effektiv faiz dərəcəsi aktivin (aktiv kredit dəyərsizləşməsinə məruz qalmadıqda) ümumi qalıq dəyərində və ya öhdəliyin amortizasiya edilmiş dəyərində tətbiq edilir. Dəyişkən dərəcəli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti, dövrü olaraq, təkrar qiymətləndirildiyi üçün effektiv faiz dərəcəsi bazar faiz dərəcələrində dəyişiklikləri əks etdirməsi məqsədilə yenilənir.

İlkin tanınmadan sonra kredit-dəyərsizləşən maliyyə aktivlərinin faiz gəlirləri isə effektiv faiz dərəcəsinə maliyyə aktivinin amortizasiya edilmiş dəyərində tətbiq etməklə hesablanır. Aktiv artıq kredit-dəyərsizləşməsinə məruz qalmadıqda faiz gəlirləri yenə ümumi qalıq dəyərində hesablanır.

İlkin tanınma zamanı kredit-dəyərsizləşmiş aktivlər üçün faiz gəliri aktivin amortizasiya edilmiş dəyərində kredit üzrə düzəliş edilmiş effektiv faiz dərəcəsi tətbiq etməklə hesablanır. Aktivin kredit riski azaldıqda belə faiz gəliri ümumi qalıq dəyəri əsasında hesablanır.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Maliyyə aktivlərinin nə zaman kredit-dəyərsizləşməsinə məruz qaldığı haqqında məlumat üçün 3 sayılı Qeydə baxın.

Təqdimat

Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda təqdim olunan effektiv faiz metodu ilə hesablanan faiz gəlirlərinə daxildir:

- amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən maliyyə aktivləri üzrə faizlər.

Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda təqdim olunan faiz xərclərinə daxildir:

- amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən maliyyə öhdəlikləri üzrə faizlər.

Haqq və komissiyalar

Maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyi üzrə effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan haqq və komissiya gəlirləri və xərcləri effektiv faiz dərəcəsinə daxil edilir (bax: 3(b) sayılı Qeyd).

Kreditlə əlaqəli haqlar, kredit xidməti haqları və kredit gəlirliliyinin ayrılmaz tərkib hissəsi sayılan digər haqlar müvafiq əməliyyat xərcləri ilə birlikdə effektiv faiz metodundan istifadə etməklə maliyyə alətinin proqnoz edilən müddəti boyu faiz gəlirlərinə köçürülür və amortizasiya edilir.

Mühasibat xidməti haqları və satış komissiyası daxil olmaqla digər haqq və komissiya gəlirləri əlaqədar xidmətlər göstərildikcə tanınır. Kredit öhdəliyi üzrə kredit vəsaitlərinin istifadəsi gözlənilmədiyi halda kredit öhdəliyi üzrə əlaqədar haqlar öhdəlik dövrü boyu düz xətt metodu əsasında tanınır.

Bankın maliyyə hesabatında tanınan maliyyə aləti ilə nəticələnən müştəri ilə müqavilə qismən 9 sayılı MHBS, qismən də 15 sayılı MHBS çərçivəsində ola bilər. Belə olduğu təqdirdə, Bank müqavilənin 9 sayılı MHBS çərçivəsinə aid olan hissəsini ayırmaq və ölçmək üçün əvvəlcə 9 sayılı MHBS-i, daha sonra qalan hissəyə 15 sayılı MHBS-i tətbiq edir.

Digər haqq və komissiya xərcləri, əsasən, qəbul edilən xidmət xərcləri kimi göstərilən əməliyyat və xidmət haqlarına aid edilir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitlərinə və onların ekvivalentlərinə ədalətli dəyərinin dəyişmə riski çox aşağı olan və Bank tərəfindən qısamüddətli öhdəliklərin idarə olunmasında istifadə edilən kağız və metal pullar, ARMB və digər banklarda saxlanılan blokləşdirilməmiş hesab qalıqları (nostro hesablar) və ilkin ödəniş müddəti üç aydan az olan yüksək likvidli maliyyə aktivləri daxildir. ARMB-də saxlanılan məcburi ehtiyat, onun çıxarılması ilə bağlı məhdudiyyətlər nəzərə alınaraq pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinə aid edilmir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda amortizasiya edilmiş dəyərdə əks olunur.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri

Təsnifat

Maliyyə aktivləri

İlkin tanınma zamanı maliyyə aktivini amortizasiya dəyərində, digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyərdə (“DMGVƏD”) ölçülmüş dəyərdə və ya mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərdə (“MZVƏD”) təsnif edilir.

Maliyyə aktivini aşağıdakı şərtlərin hər ikisinə cavab verdikdə və MZVƏD kimi müəyyən edilmədikdə, amortizasiya olunmuş dəyərində ölçülür:

- aktiv müqavilə üzrə pul axınlarını toplamaq üçün aktivləri saxlamaq məqsədi daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılır; və
- aktiv müqavilə şərtləri müəyyənləşdirilmiş tarixlərdə ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə yalnız əsas məbləğ və faizin ödənişlərindən (YƏMFÖ) ibarət olan pul axınlarına təkan verir.

Maliyyə aktivini aşağıdakı şərtlərin hər ikisini ödədikdə və MZVƏD kimi müəyyən edilmədikdə, DMGVƏD-də ölçülür:

- aktiv həm müqavilə üzrə pul axınlarının toplanması və həm də maliyyə aktivlərinin satılması məqsədi daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılır; və
- aktiv müqavilə şərtləri müəyyənləşdirilmiş tarixlərdə ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə yalnız əsas məbləğ və faizin ödənişlərindən ibarət olan pul axınlarına təkan verir.

Amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən maliyyə aktivləri kimi mənfəət və ya zərərdə tanınan aşağıdakılar istisna olmaqla, DMGVƏD-də qiymətləndirilən borc maliyyə aktivləri üzrə mənfəət və zərər digər məcmu gəlirdə tanınır:

- effektiv faiz metodundan istifadə etməklə faiz gəliri;
- ehtimal olunan kredit zərərləri və əvəzləşdirmələr; və
- xarici valyuta mübadiləsi üzrə gəlirlər və zərərlər.

DMGVƏD-də ölçülən borc maliyyə aktivinin tanınması dayandırıldıqda, digər məcmu gəlirdə tanınan gəlir və ya zərər cəmi kapitaldan silinərək mənfəət və ya zərəyə aid edilir.

Ticarət üçün nəzərdə tutulmayan kapital qoyuluşunun ilkin tanınması zamanı Bank ədalətli dəyərdəki sonrakı dəyişiklikləri digər məcmu gəlirdə (DMG) təqdim etməyi seçə bilər. Bu seçim hər bir kapital qoyuluşu üçün ayrıca edilir.

Belə kapital alətləri üzrə gəlirlər və zərərlər heç vaxt mənfəət və ya zərərdə təkrar təsnif edilmir və mənfəət və ya zərərdə heç bir dəyərsizləşmə tanınmır. Dividendlər mənfəət və ya zərərdə tanınır (bax: 3 sayılı Qeyd). İnvestisiya xərclərinin bir qisminin bərpasını aydın əks etdirən dividendlər istisnadır. Belə ki, bu halda onlar digər məcmu gəlirdə tanınır. Digər məcmu gəlirdə tanınan gəlirlər və zərərlərin cəmi investisiya ləğv edilərkən bölüşdürülməmiş mənfəətə köçürülür.

Bütün digər maliyyə aktivləri MZVƏD-də ölçülən alətlər olaraq təsnif edilir.

Biznes modelinin qiymətləndirilməsi

Bank maliyyə aktivinin saxlandığı biznes modelinin məqsədini qiymətləndirəcək, çünki, bu, biznesin idarə olunması və məlumatların rəhbərliyə təqdim edilməsi üsulunu daha düzgün əks etdirir. Bu zaman aşağıdakı məlumatlar nəzərə alınır:

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

- portfel üçün müəyyən edilmiş siyasətlər və məqsədlər, həmin siyasətlərin praktikada tətbiqi, o cümlədən rəhbərliyin strategiyasının müqavilə üzrə faiz gəlirlərinin əldə edilməsinə, xüsusi faiz dərəcəsi profilinin saxlanması, maliyyə aktivlərinin müddətinin həmin aktivləri maliyyələşdirən öhdəliklərin müddətinə uyğunlaşdırılmasına və ya aktivlərin satışı vasitəsilə pul axınlarının realizasiyasına fokuslanıb-fokuslanmamasına;
- portfelin göstəriciləri necə qiymətləndirilir və Bankın rəhbərliyinə necə çatdırılması;
- biznes modelinin (və həmin biznes modeli çərçivəsində saxlanılan maliyyə aktivlərinin) performansına təsir edən risklər və bu risklərin necə idarə olunması;
- biznesin menecerlərinin hansı tərzdə mükafatlandırılması – məsələn, mükafatlandırma idarə olunan aktivlərin ədalətli dəyərindən və ya toplanmış pul axınlarından asılıdır; və
- əvvəlki dövrlərdə satışların tezliyi, həcmi və müddəti, bu satışların səbəbləri və gələcək satış fəaliyyəti barədə gözləntilər. Bununla belə, satış fəaliyyəti barədə məlumat ayrıca deyil, Bankın maliyyə aktivlərinin idarə olunması üzrə məqsədinə necə nail olunmasının və pul axınlarının necə realizasiya edilməsinin ümumi qiymətləndirilməsi çərçivəsində nəzərə alınır.

Ticarət məqsədləri üçün saxlanılan və ya fəaliyyəti ədalətli dəyər əsasında qiymətləndirilən maliyyə aktivləri MZVƏD-də qiymətləndirilir, belə ki, onlar nə müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin toplanması, nə də eyni zamanda həm müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin toplanması, həm də maliyyə aktivlərinin satışı üçün saxlanılır.

Müqavilə üzrə pul axınlarının yalnız əsas borc və faiz ödənişlərindən ibarət olub-olmadığının qiymətləndirilməsi

Bu qiymətləndirmənin məqsədləri üçün “əsas məbləğ” dedikdə, ilkin tanınma zamanı maliyyə alətinin ədalətli dəyəri nəzərdə tutulur. “Faiz” dedikdə, pulun zaman dəyəri, müəyyən dövr ərzində ödənilməmiş əsas məbləğlə bağlı kredit riski və digər əsas kredit riskləri və xərcləri (məsələn, likvidlik riski və inzibati xərclər), eləcə də mənfəət marjası üçün ödəniş nəzərdə tutulur.

Müqavilə üzrə pul axınlarının yalnız əsas borc və faiz ödənişlərindən ibarət olub-olmadığını qiymətləndirərkən Bank alətin müqavilə şərtlərini nəzərə alır. Bura maliyyə aktivi üzrə müqavilədə pul vəsaitlərinin müddətini və ya məbləğini dəyişərək əsas borc və faiz ödənişi meyarına cavab verməməsinə səbəb olacaq şərtin olub-olmamasının qiymətləndirilməsi daxildir. Qiymətləndirmə zamanı Bank aşağıdakıları nəzərə alır:

- pul axınlarının məbləği və müddətini dəyişəcək şərti hadisələr;
- maliyyə levereci;
- vaxtından əvvəl ödəniş və müddətin uzadılması şərtləri;
- Bankın müəyyən aktivlərdən gələn pul axınlarına olan iddialarını məhdudlaşdıran şərtlər (məsələn, reqressiz aktivlər); və
- pulun zaman dəyərini dəyişən xüsusiyyətlər, məsələn, faiz dərəcələrinin mütəmadi olaraq yenilənməsi.

Təkrar təsnifat

Maliyyə aktivləri Bankın maliyyə aktivlərini idarə etdiyi biznes modelini dəyişdikdən sonrakı dövr istisna olmaqla, ilkin tanınmadan sonra təkrar təsnif edilmir.

Maliyyə öhdəlikləri

Bank maliyyə zəmanətləri və kredit öhdəliklərindən fərqli maliyyə öhdəliklərini amortizasiya edilmiş dəyərdə və ya MZVƏD-də qiymətləndirir.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Maliyyə öhdəlikləri (maliyyə təşkilatları və müştərilərin əmanətləri, müddətli borc alınmış vəsaitlər və digər maliyyə öhdəlikləri daxil olmaqla) ilkin olaraq əməliyyat xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərdə, daha sonra effektiv faiz metodu ilə və faiz xərcləri faktiki gəlir əsasında tanınmaqla amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilir.

Təkrar təsnifat

Maliyyə öhdəlikləri ilkin tanınmadan sonra təkrar təsnif edilmir.

Tanınmanın dayandırılması

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivindən pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə müqavilə hüquqları başa çatdıqda, maliyyə aktivinə mülkiyyət hüququ ilə bağlı əsas etibarilə bütün risklərin və mükafatların ötürüldüyü əməliyyatda müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini almaq hüquqlarını ötürdükdə, mülkiyyət hüququ ilə bağlı bütün risk və mükafatları köçürmədikdə və maliyyə aktivinə nəzarəti özündə saxlamadıqda Bank maliyyə aktivinin tanınmasını dayandırır.

Maliyyə aktivinin tanınması dayandırıldıqda aktivin ümumi qalıq dəyəri (və ya aktivin tanınması dayandırılmış hissəsinə aid edilən ümumi qalıq dəyəri) və (i) əldə edilmiş məbləğ (o cümlədən əldə edilmiş hər hansı yeni aktiv, çıxılslın götürülmüş hər hansı yeni öhdəlik) və (ii) digər məcmu gəlirdə tanınan hər hansı toplam gəlir və zərərin cəmi arasındakı fərq mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Digər məcmu gəlirdə əks olunan ədalətli dəyərdə təyin olunan kapital investisiya qiymətli kağızları ilə əlaqəli digər məcmu gəlirdə tanınan toplam gəlir/zərər belə qiymətli kağızların tanınması dayandırılarkən mənfəət və ya zərərdə tanınmır (bax: 3 sayılı Qeyd). Bank tərəfindən yaradılan və ya saxlanılan tanınması dayandırılmalı olan köçürülən maliyyə aktivləri üzrə faiz ayrıca aktiv və ya öhdəlik kimi tanınır.

Bank maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında tanınan aktivlərin ötürüldüyü əməliyyatlarda iştirak edir, lakin ötürülən aktivlər və ya onların bir qisminə aid risk və faydaların ya hamısını, ya da əhəmiyyətli hissəsini saxlayır. Belə hallarda ötürülən aktivlərin tanınması dayandırılmır. Belə əməliyyatlara misal olaraq, qiymətli kağızların icarəsini və satış və repo əməliyyatlarını göstərmək olar.

Bankın maliyyə aktivini üzrə risk və mülkiyyət hüquqlarının əhəmiyyətli hissəsini saxlamadığı, ötürmədiyi və aktiv üzərində nəzarəti saxladığı əməliyyatlarda Bank ötürülən aktivin dəyərindəki dəyişikliklərin təsirinə məruz qaldığı dərəcədə aktivini tanımağa davam edir.

Maliyyə öhdəlikləri

Bank müqavilə üzrə öhdəlikləri yerinə yetirdikdə və ya ləğv edildikdə və ya müddəti bitdikdə maliyyə öhdəliyini tanımağı dayandırır.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin modifikasiyası (şərtlərinin dəyişdirilməsi)

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivinin şərtləri dəyişərsə, Bank dəyişmiş aktiv üzrə pul vəsaitlərinin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişib-dəyişmədiyini qiymətləndirir. Pul vəsaitlərində əhəmiyyətli fərqlər olduğu təqdirdə (“əhəmiyyətli modifikasiya”) ilkin maliyyə aktivini üzrə pul vəsaitlərinə dair müqavilə üzrə hüquqların vaxtı keçmiş sayılır. Belə olan halda ilkin maliyyə aktivinin tanınması dayandırılır və yeni maliyyə aktivini müvafiq əməliyyat xərcləri daxil olmaqla ədalətli dəyərdə tanınır. Modifikasiya ilə əlaqədar daxil olan istənilən haqların uçotu aşağıdakı şəkildə aparılır:

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

- yeni aktivin ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi zamanı nəzərə alınan haqlar və müvafiq əməliyyat xərclərinin ödəniş haqları aktivin ilkin qiymətləndirilməsinə daxil edilir; və
- digər haqlar tanınmanın dayandırılması üzrə gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Mövcud maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəlikləri üzrə pul vəsaitlərində modifikasiya mövcud müqavilə şərtlərindən qaynaqlandığı təqdirdə modifikasiya sayılır. Məsələn, kredit sövdələşməsi Bankdan tələb etdiyi təqdirdə ARMB-nin əsas faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə görə Bankın faizə dərəcələrinə tətbiq etdiyi modifikasiyalar.

Bank modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmadığına, yəni ilkin maliyyə aktivini və dəyişikliyə uğramış və ya yeri dəyişdirilmiş maliyyə aktivini üzrə pul vəsaitlərinin əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndiyinə dair kəmiyyət və keyfiyyət qiymətləndirməsi aparır. Bank kəmiyyət və keyfiyyət amillərinə əsaslanaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmadığını növbəti ardıcılıqda qiymətləndirir: keyfiyyət amilləri, kəmiyyət amilləri, keyfiyyət və kəmiyyət amillərinin birləşməsi. Pul vəsaitləri əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndiyi təqdirdə ilkin maliyyə aktivini üzrə pul vəsaitlərinə dair müqavilə hüquqlarının vaxtı bitmiş sayılır. Bu qiymətləndirmə zamanı Bank maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması təlimatını nümunə götürür.

Bank aşağıdakı keyfiyyət amillərinə əsaslanaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olduğu qənaətinə gəlir:

- maliyyə aktivinin valyutasının dəyişməsi;
- girov və digər kredit təminatlarının dəyişməsi;
- maliyyə aktivinin şərtlərində əsas məbləğ və faiz ödəmələri (SPPI) meyarına uyğunsuzluqla nəticələnən dəyişiklik (məsələn, konvertasiya funksiyasının əlavə edilməsi).

Pul vəsaitləri borcalanın maliyyə çətinlikləri yaşadığı zaman modifikasiya edilərkən, adətən, modifikasiyanın məqsədi şərtləri əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənən yeni aktiv yaratmaq deyil, ilkin müqavilə şərtlərinin mümkün qədər bərpa edilməsidir. Bank maliyyə aktivini pul vəsaitlərinin bağışlanması ilə nəticələnəcək şəkildə dəyişməyi planlaşdırdıqda, ilk öncə, aktivin bir hissəsinin modifikasiyadan əvvəl silinib-silinməyəcəyini nəzərə alır (borcların silinməsi siyasəti aşağıda təqdim edilib). Bu yanaşma kəmiyyət qiymətləndirməsinə təsir göstərir və belə hallarda tanınmanın dayandırılması meyarlarının heç də həmişə nəzərə alınmadığını göstərir. Daha sonra Bank modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmamasına dair keyfiyyət qiymətləndirməsi aparır.

Amortizasiya edilmiş dəyerdə və ya digər məcmu gəlirdə əks olunan ədalətli dəyerdə qiymətləndirilən maliyyə aktivinin modifikasiyası maliyyə aktivinin tanınmasının dayandırılması ilə nəticələnəndə Bank, ilk öncə, aktivin ilkin effektiv faiz dərəcəsindən istifadə etməklə maliyyə aktivinin ümumi qalıq dəyərini təkrar hesablayır və alınmış düzəlişi mənfəət və ya zərərdə modifikasiya üzrə gəlir və ya zərər kimi tanıyır. Dəyişkən dərəcəli maliyyə aktivlərində modifikasiya üzrə gəlir və ya zərəri hesablamaq üçün istifadə edilən ilkin effektiv faiz dərəcəsinin modifikasiya anında mövcud bazar şərtlərini əks etdirməsi məqsədilə düzəlişlər edilir. Modifikasiyanın bir hissəsi olan istənilən ödənilmiş xərclər və haqlar və alınan haqlar modifikasiya edilmiş maliyyə aktivinin ümumi qalıq dəyərində əks etdirilir və modifikasiya edilmiş maliyyə aktivinin qalan müddəti boyu amortizasiya edilir.

Modifikasiya borcalanın maliyyə çətinlikləri ilə bağlı həyata keçirildiyi təqdirdə (bax: 3 sayılı Qeyd) gəlir və ya zərər dəyərsizləşmə zərərləri ilə birlikdə təqdim edilir. Digər hallarda isə bu effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablanmış faiz gəliri kimi təqdim edilir (bax: 3 sayılı Qeyd).

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Borcalanın kredit məbləğini vaxtından əvvəl əhəmiyyətli cəriməyə məruz qalmadan faizsiz ödəmək seçimi olduğu sabit dərəcəli kreditlər üçün Bank faiz dərəcəsini dəyişkən dərəcəli maliyyə alətləri üzrə təlimatdan çıxış edərək cari bazar dərəcəsinə uyğun dəyişir. Bu o deməkdir ki, effektiv faiz dərəcəsinə də gözləntilərə uyğun düzəlişlər edilir.

Maliyyə öhdəlikləri

Bank maliyyə öhdəliyinin tanınmasını şərtlər dəyişdikdə və dəyişmiş öhdəlik üzrə pul vəsaitləri əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndikdə dayandırır. Belə olan halda dəyişmiş şərtlər əsasında yeni maliyyə öhdəliyi ədalətli dəyərdə tanınır. Maliyyə öhdəliyinin qalıq dəyərindəki fərq ləğv edilir və yeni maliyyə öhdəliyi dəyişmiş şərtlərlə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Ödənilmiş kompensasiyaya ötürülmüş qeyri-maliyyə aktivləri (əgər varsa) və yeni dəyişdirilmiş maliyyə öhdəliyi daxil olmaqla öhdəliklər daxildir.

Bank keyfiyyət amilləri, kəmiyyət amilləri və birlikdə keyfiyyət və kəmiyyət amillərini nəzərə alaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmamasının kəmiyyət və keyfiyyət qiymətləndirməsini aparır. Bank aşağıdakı keyfiyyət amillərinə əsaslanaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olduğu qərarına gəlir:

- maliyyə öhdəliyinin valyutasının dəyişməsi;
- girov və digər kredit təminatlarının dəyişməsi;
- konvertasiya funksiyasının daxil edilməsi;
- maliyyə öhdəliyində subordinasiyanın dəyişməsi.

Yeni şərtlərə əsasən, alınmış haqlar çıxılmaqla ödənilmiş haqlar daxil və ilkin effektiv faiz dərəcəsinə diskontlaşdırılmış cari dəyər ilkin maliyyə öhdəliyi üzrə qalan pul vəsaitlərinin diskontlaşdırılmış cari dəyərindən ən azı 10 faiz fərqləndikdə kəmiyyət qiymətləndirməsinin şərtləri əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənir.

Maliyyə öhdəliyində modifikasiya tanınmanın dayandırılmasına səbəb olmadıqda öhdəliyin amortizasiya edilmiş dəyəri dəyişikliyə uğramış pul vəsaitlərinin ilkin effektiv faiz dərəcəsinə diskontlaşdırılması və alınan gəlir və ya zərərin mənfəət və ya zərərdə tanınması ilə təkrar hesablanır. Dəyişkən dərəcəli maliyyə öhdəlikləri üçün dəyişmiş gəlir və ya zərəri hesablamaq məqsədilə istifadə edilən ilkin effektiv faiz dərəcəsinə modifikasiya zamanı cari bazar şərtlərini əks etdirməsi üçün düzəlişlər edilir. Bununla bağlı yaranan hər hansı xərclər və ya haqlar öhdəliyin qalıq dəyərində düzəliş kimi tanınır və alətin effektiv faiz dərəcəsinin təkrar hesablanması yolu ilə dəyişikliyə uğramış maliyyə öhdəliyinin qalan müddəti üzrə amortizasiya edilir.

Dəyərsizləşmə

Bank MZVƏD-də qiymətləndirilən növbəti maliyyə alətlərinin ehtimal olunan kredit zərərləri üçün zərər ehtiyatı tanıyır:

- amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən borc alətləri olan maliyyə aktivləri;
- buraxılmış maliyyə təminatı üzrə müqavilələr; və
- buraxılmış kredit öhdəlikləri.

Bank zərər ehtiyatlarını, aşağıda göstərilmiş 12 aylıq ehtimal olunan kredit zərəri kimi hesablananlar istisna olmaqla, ömürlük ehtimal olunan kredit zərəri məbləğinə bərabər qiymətləndirir:

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

- hesabat tarixində kredit riski aşağı müəyyən edilən borc investisiya qiymətli kağızları; və
- ilkin tanınmadan sonra kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artmayan digər maliyyə alətləri (bax: 24 sayılı Qeyd).

Bank kreditin risk dərəcəsi qlobal olaraq qəbul edilmiş “investisiya dərəcəsi” anlayışına bərabər olduğu təqdirdə borc investisiya qiymətli kağızlarının kredit riskinin aşağı olduğunu qəbul edir.

12 aylıq ehtimal olunan kredit zərəri hesabat tarixindən sonra 12 ay ərzində maliyyə alətinin defolt hadisəsindən yaranması ehtimal olunan kredit zərəri hissəsidir. 12 aylıq ehtimal olunan kredit zərəri kimi tanınan maliyyə alətləri “1-ci Mərhələ” maliyyə alətləri adlandırılır.

Ömürlük ehtimal olunan kredit zərərləri maliyyə alətinin ehtimal olunan müddəti ərzində mümkün bütün defolt hadisələrindən yaranan ehtimal olunan kredit zərərləridir. Ömürlük ehtimal olunan kredit zərəri kimi tanınan maliyyə alətləri “2-ci Mərhələ” və “3-cü Mərhələ” maliyyə alətləri adlandırılır.

EOKZ-nin ölçülməsi

EOKZ kredit zərərlərinin ehtimal əsasında qiymətləndirilməsidir və aşağıdakı kimi ölçülür:

- *hesabat tarixində kredit-dəyərsizləşməmiş maliyyə aktivləri*: bütün ehtimal olunan əldə edilməmiş pul vəsaitlərinin cari dəyəri – yəni müqavilə əsasında müəssisəyə ödənilməli pul axınları ilə Bankın əldə etməyi gözlədiyi pul axınları arasındakı fərq;
- *hesabat tarixində kredit-dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri*: ümumi qalıq dəyəri ilə hesablanmış gələcək pul axınları arasındakı fərq;
- *istifadə edilməmiş kredit öhdəlikləri*: kredit istifadə edildikdə Banka ödənilməli pul vəsaitləri ilə Bankın əldə etməyi gözlədiyi pul vəsaitləri arasındakı fərqin cari dəyəri; və
- *maliyyə zəmanəti üzrə müqavilələr*: Bankın bərpa etməyi gözlədiyi məbləğlər çıxılmaqla ödənilməsi ehtimal olunan borcların cari dəyəri.

Həmçinin bax: 24 sayılı Qeyd.

Restrukturizasiya edilmiş maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivinin şərtləri yenidən nəzərdən keçirildikdə və ya modifikasiya edildikdə və ya mövcud maliyyə aktivini borcalanın maliyyə çətinlikləri yaşaması səbəbindən yenisi ilə əvəzləndikdə maliyyə aktivinin tanınmasının dayandırılıb-dayandırılmaması dəyərləndirilir (bax: 3 sayılı Qeyd) və ehtimal olunan kredit zərərləri aşağıdakı şəkildə ölçülür:

- Ehtimal olunan restrukturizasiya mövcud aktivin tanınmasının dayandırılmasına səbəb olmadıqda dəyişikliyə məruz qalmış maliyyə aktivindən ehtimal olunan pul vəsaitləri mövcud aktiv üzrə azalacaq pul vəsaitlərinin hesablanmasına daxil edilir (bax: 24 sayılı Qeyd).
- Ehtimal olunan restrukturizasiya mövcud aktivin tanınmasının dayandırılmasına səbəb olacaqsa, yeni aktivin ehtimal olunan ədalətli dəyəri ilə mövcud maliyyə aktivinin tanınmasının dayandırılması anında bu aktiv üzrə yekun pul vəsaiti kimi davranılır. Bu məbləğ mövcud maliyyə aktivinin ilkin effektiv faiz dərəcəsindən istifadə etməklə mövcud maliyyə aktivini üzrə tanınmanın dayandırılmasının ehtimal olunan tarixdən hesabat tarixinədək diskont edilən çatışmayan pul vəsaitlərinin hesablanmasına əlavə edilir.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Kredit-dəyərsizləşmiş aktivlər

Hər hesabat tarixində Bank amortizasiya edilmiş dəyərdə hesablanmış maliyyə aktivlərinin kredit-dəyərsizləşməsinə qiymətləndirir (bu aktivlər “3-cü Mərhələ maliyyə aktivləri” adlanır). Maliyyə aktivini üzrə proqnoz edilən gələcək pul vəsaitlərinə mənfi təsir göstərən bir və ya daha çox hadisə baş verdikdə maliyyə aktivini “kredit-dəyərsizləşmiş” sayılır.

Maliyyə aktivinin kredit-dəyərsizləşdiyinin sübutuna aşağıdakı müşahidə edilə bilən məlumat daxildir:

- borcalan və ya borcverən mühüm maliyyə çətinliyi yaşadıqda;
- müqavilə şərti pozulduqda, məsələn, defolt olduqda və ya ödəniş gecikdikdə;
- Bank tərəfindən Bankın əks təqdirdə nəzərdən keçirməyəcəyi şərtlərlə kredit və ya avansın restrukturizasiyası;
- borcalanın müflis olacağı və ya maliyyə-təşkilati strukturunun dəyişəcəyi ehtimal edildikdə; və ya
- maliyyə çətinlikləri səbəbindən qiymətli kağızlar üçün fəal bazar olmadıqda.

Borcalanın maliyyə vəziyyətinin pisləşməsinə görə şərtləri yenidən razılaşıdırılmış kredit, müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin ödənilməyəcəyi riskinin əhəmiyyətli dərəcədə azaldığı və dəyərsizləşmənin başqa əlamətlərinin olmadığı hallar istisna olmaqla, kredit-dəyərsizləşmiş sayılır. Əlavə olaraq, ödənişi 90 gündən çox gecikdirilmiş kredit dəyərsizləşmiş sayılır.

Dövlət borcuna investisiyanın kredit üzrə dəyərsizləşmiş olub-olmamasını qiymətləndirərkən Bank aşağıdakı amilləri nəzərə alır:

- İstiqraz üzrə gəlirlərdə əks olunan kredit qabiliyyətinin bazar qiymətləndirməsi;
- Kredit qabiliyyətinə reyting agentliklərinin qiyməti;
- Ölkənin yeni borc üçün kapital bazarlarına çıxış imkanı;
- Borcverənin könüllü və ya icbari borc bağışlama nəticəsində zərər çəkə biləcəyi borc restrukturlaşdırılması ehtimalı;
- Həmin ölkəyə “son instansiya borcverən” kimi lazımi dəstəyi göstərmək üçün beynəlxalq dəstək mexanizmlərinin olması və belə mexanizmlərdən istifadə ilə bağlı dövlət və agentliklərin niyyətinin əks olunduğu ictimai bəyannamələr. Bura həmin mexanizmlərin dərinliyinin və siyasi niyyətdən asılı olmayaraq tələb olunan meyarlara cavab vermək qabiliyyətinin olub-olmamasının qiymətləndirilməsi daxildir.

Alınmış və ya yaradılmış kredit üzrə dəyərsizləşmiş (POCI) maliyyə aktivləri

Alınmış və ya yaradılmış kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri ilkin tanınma zamanı kredit üzrə dəyərsizləşən aktivlərdir. Belə aktivlərin ömürlük ehtimal olunan kredit zərərləri ilkin tanınma zamanı effektiv faiz dərəcəsinin hesablanmasına daxil edilir. Beləliklə, bu aktivlər ilkin tanınma zamanı dəyərsizləşmə üzrə ehtiyata malik olmur. İlkin tanınmadan sonra tanınan zərər üzrə ehtiyat aktivinin ilkin tanınmasından sonra ömürlük ehtimal olunan kredit zərərlərində baş verən dəyişikliklərə bərabər olur.

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ehtimal olunan kredit zərərlərinin təqdimatı

Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda aşağıdakı şəkildə təqdim edilir:

- *amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən maliyyə aktivləri*: aktivlərin ümumi qalıq dəyərindən çıxılan məbləğ kimi;
- *kredit öhdəlikləri və maliyyə zəmanəti üzrə müqavilələr*: ümumi olaraq, ehtiyat kimi;

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

- *maliyyə aləti həm istifadə edilmiş, həm də edilməmiş komponentlərdən ibarət olduqda və Bank kredit öhdəliyi komponenti üzrə ehtimal olunan kredit zərərinə istifadə edilmiş komponentdən ayrı müəyyən edə bilmədikdə:* Bank hər iki komponent üçün zərər ehtiyatını birgə təqdim edir. Birləşdirilmiş məbləğ istifadə edilmiş kredit komponentinin ümumi qalıq məbləğindən tutulma kimi təqdim edilir. İstifadə edilmiş kredit komponentinin ümumi qalıq dəyərindən artıq qalan zərər ehtiyatı ehtiyat kimi təqdim edilir.

Silinmələr

Kreditlər maliyyə aktivlərini tam və ya qismən bərpa etmək üçün əsaslı gözlənti olmadığı təqdirdə tam və ya qismən silinir. Bu, adətən, Bank borcalanın silinməsi nəzərdə tutulan məbləği ödəmək üçün kifayət qədər pul vəsaiti yaradacaq aktivlərinin və ya gəlir mənbəyinin olmadığını müəyyən etdikdə baş verir. Bu qiymətləndirmə aktiv səviyyəsində həyata keçirilir.

Silinmiş məbləğlərin bərpası mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir hesabında “Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin bərpası”na aid edilir.

Silinmiş maliyyə aktivləri ödənilməli məbləğlərin bərpası üzrə Bank prosedurlarına əməl etmək məqsədilə hüquqi tədbirlərin predmeti olaraq qalır.

Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi prinsipləri

Ədalətli dəyər əməliyyat tarixində bazar iştirakçıları tərəfindən nizamlı əməliyyat nəticəsində və ya həmin tarixdə Bank üçün ən əlverişli bazarda aktivin satışından və ya öhdəliyin ötürülməsindən yaranan məbləğdir. Öhdəliyin ədalətli dəyəri fəaliyyətsizlik riskini əks etdirir.

Bazar qiyməti mövcud olduqda, Bank maliyyə alətlərini həmin maliyyə alətləri üçün ədalətli dəyəri cari bazar qiyməti ilə müəyyən edir. Aktiv və ya öhdəlik üçün əməliyyatlar kifayət qədər müntəzəm və kifayət həcmdə aparıldıqda bazar fəal hesab edilir.

Aktiv bazarda qiymət mövcud olmadıqda, Bank müvafiq müşahidə edilə bilən daxilolmaların istifadəsini maksimum dərəcədə artıran və müşahidə olunmayan daxilolmaların istifadəsini minimuma endirən qiymətləndirmə üsullarından istifadə edir. Seçilmiş qiymətləndirmə üsulu bazar iştirakçılarının qiymət qoyarkən nəzərə aldıkları bütün faktorları özündə birləşdirir.

Maliyyə alətinin ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərinin ən dəqiq göstəricisi əməliyyat qiyməti, yəni verilən və ya qəbul edilən məbləğin ədalətli dəyəridir.

Əgər Bank ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərin əməliyyat qiymətindən fərqləndiyini müəyyən edərsə və ədalətli dəyər fəal bazarda oxşar aktiv və öhdəlik üçün kotirovka olunan qiymətlə sübut oluna bilmədikdə, eləcə də müşahidə edilə bilən bazarlardan olan məlumatlar vasitəsilə qiymətləndirmə metoduna əsaslanmadıqda, maliyyə aləti ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərlə əməliyyat qiyməti arasında fərqin aradan qaldırılmasına uyğunlaşdırılmış ilkin ədalətli dəyərində qiymətləndirilir. Nəticədə, fərq, qiymətləndirmənin müşahidə edilə bilən bazar məlumatı ilə əsaslandırılmasından, yaxud əməliyyatın bağlanma tarixindən gec olmayaraq, alətin istifadə müddəti ərzində uyğun əsasla mənfəət və zərərdə tanınır.

Ədalətli dəyərində qiymətləndirilən aktiv və ya öhdəlik təklif və satış qiymətinə malik olduqda, Bank aktivləri və uzun mövqeləri təklif qiymətində, öhdəlikləri və qısa mövqeləri isə satış qiymətində qiymətləndirir.

Bank dəyişikliyin baş verdiyi hesabat müddətinin sonuna ədalətli dəyər iyerarxiyasında səviyyələr arasında köçürmələri tanıyır.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Əvəzləşdirmə

Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda daxil edilməsi, Bankın hazırda qeydə alınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüququn, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya eyni zamanda aktiv realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyətinin olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Bank gələcək hadisə üzrə xüsusi şərtlər olmadıqda və həm normal şərtlər altında, həm də Bankın defoltu, müflisləşməsi və ya iflası zamanı tətbiq oluna bildikdə, əvəzləşdirmək hüququna malikdir.

Müştərilərə verilmiş kreditlər

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda “Müştərilərə verilmiş kreditlər” bəndinə daxildir:

- müştərilərə verilmiş amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən kreditlər (bax: 3 sayılı Qeyd); onlar ilk olaraq məxsusi birbaşa əməliyyat xərcləri əlavə edilməklə ədalətli dəyərdə, daha sonra effektiv faiz metodu ilə amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilir.

İnvestisiya qiymətli kağızları

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda “investisiya qiymətli kağızları” bəndinə daxildir:

- amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən borc investisiya qiymətli kağızları (bax: 3 sayılı Qeyd); bura ilkin olaraq əlaqədar birbaşa əməliyyat xərcləri daxil olmaqla ədalətli dəyərdə, daha sonra effektiv faiz metodu ilə amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilənlər daxildir;
- DMGVƏD-də qiymətləndirilən kapital investisiya qiymətli kağızları (bax: 3 sayılı Qeyd).

Depozitlər, subordinasiya borcları və digər borc alınmış vəsaitlər

Birbaşa məxsusi əməliyyat xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərdə qiymətləndirilən depozitlər, subordinasiya borcları və borc alınmış vəsaitlər, sonradan effektiv faiz metodu ilə amortizasiya edilmiş dəyərdə hesablanır (bax: 3 sayılı Qeyd).

Əmlak və avadanlıqlar

Mülkiyyətdə olan aktivlər

Əmlak və avadanlıqlar yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə üzrə zərərlər çıxılmaqla, ilkin dəyərdə uçota alınır. Binalar istisnadır, belə ki, onlar aşağıda göstəriləndiyi kimi yenidən qiymətləndirilmiş dəyərdə təqdim olunur.

Əmlak və ya avadanlıqlar müxtəlif faydalı istismar müddətləri olan böyük komponentlərdən ibarət olduqda, onların uçotu ayrı-ayrı əmlak və avadanlıq kimi aparılır.

Yenidən qiymətləndirmə

Binalar, mütəmadi olaraq, yenidən qiymətləndirilir. Yenidən qiymətləndirmənin tezliyi yenidən qiymətləndirilməli binaların ədalətli dəyərindəki dəyişikliklərin intensivliyindən asılıdır. Binanın yenidən qiymətləndirilməsi zamanı dəyərin artması əvvəlki yenidən qiymətləndirilmə zamanı azalma həcmində olduqda mənfəət və ya zərər hesablarında, ondan daha çox olduqda isə digər məcmu gəlir hesablarında tanınır. Yenidən qiymətləndirilmə zamanı binanın dəyərində azalma əvvəlki yenidən qiymətləndirmə zamanı bilavasitə kapitalda digər məcmu gəlir kimi tanınmış artım həcmində olduqda digər məcmu gəlir hesablarında, daha çox azalma isə mənfəət və ya zərər hesablarında tanınır.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Amortizasiya

Amortizasiya ayrı-ayrı aktivlərin hesablanmış faydalı istismar müddətləri üzrə düz xətt metodu əsasında mənfəət və ya zərəmə aid edilir. Amortizasiya aktiv əldə edildiyi tarixdən, yaxud daxili qaydada inşa edilən aktivlər halında, aktiv tam istifadə üçün hazır olduğu tarixdən etibarən başlanır. Torpaq üzrə amortizasiya hesablanmır.

Təxmin edilən faydalı istismar müddətləri aşağıdakı kimidir:

Binalar	50 il
Kompüterlər	10 il
Mebel və avadanlıqlar	10 il
Nəqliyyat vasitələri	7 il
İcarəyə götürülmüş aktivlərin təkmilləşdirilməsi	Müqavilə müddəti ərzində

Qeyri-maddi aktivlər

Alınmış qeyri-maddi aktivlər ilkin dəyərdən amortizasiya və dəyərsizləşmə üzrə zərərlər çıxıldıqdan sonra göstərilir.

Alınmış kompüter lisenziyaları və proqram təminatı onları istifadəyə yararlı hala gətirmək üçün çəkilmiş xərc əsasında kapitallaşdırılır.

Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası düz xətt metodu əsasında onların istismar müddəti boyu mənfəət və zərərdə tanınır. Qeyri-maddi aktivlərin təxmin edilən istismar müddəti 5-10 ildir.

İcarələr

Müqavilə bağlanarkən, Bank müqavilənin icarə olduğunu və ya icarə elementlərini özündə ehtiva etdiyini qiymətləndirir. Bu hal, müqavilənin müəyyən bir ödəniş müqabilində müəyyən edilmiş aktivin təyin edilmiş bir müddət ərzində istifadəsinə nəzarət etmək hüququnun əldə edilməsi zamanı baş verir.

Bank icarəçi qismində

Bank qısa müddətli icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi istisna olmaqla, bütün icarələr üçün vahid tanıma və ölçmə yanaşmasını tətbiq edir. Bank icarə ödənişlərini həyata keçirmək üçün icarə öhdəliklərini, eləcə də əsas istifadə hüququ olan aktivləri tanıyır.

İstifadə hüququ olan aktivlər

Bank istifadə hüququ olan aktivləri icarənin başlanğıc tarixində tanıyır (əsas aktivin istifadə üçün mövcud olduğu tarix). İstifadə hüququ olan aktivlər yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla maya dəyəri ilə ölçülür və icarə öhdəliklərinin yenidən ölçülməsi üçün tənzimlənir. İstifadə hüququ olan aktivlərin dəyərini tanınmış icarə öhdəliklərinin məbləği və alınmış icarə təşviqləri çıxılmaqla başlama tarixinə qədər və ya daha əvvəl edilmiş icarə ödənişləri daxildir. İstifadə hüququ olan aktivlər icarə müddəti ərzində düz xətt metodu əsasında amortizasiya olunur.

İcarəyə götürülmüş aktivin mülkiyyəti icarə müddətinin sonunda Banka keçirsə və ya dəyəri bir alış opsiyasının həyata keçirilməsini əks etdirirsə, amortizasiya aktivin təxmin edilən faydalı ömrü istifadə olunmaqla hesablanır. İstifadə hüququ olan aktivlər də dəyərsizləşməyə məruz qalır.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

İcarə öhdəlikləri

İcarənin başlanğıc tarixində Bank, icarə müddəti ərzində həyata keçiriləcək icarə ödənişlərinin cari dəyəri ilə ölçülmüş icarə öhdəliklərini tanıyır. İcarə ödənişlərinə, hər hansı alınacaq güzəştli icarə ödənişləri, indeksdən və ya dərəcədən asılı olan dəyişkən icarə ödənişləri çıxılmaqla qalıq dəyər zəmanəti ilə ödənilməsi ehtimal olunan məbləğlər daxil olmaqla sabit ödənişlər (maddi sabit ödənişlər daxil olmaqla) daxildir. İcarə ödənişlərinə, həmçinin Bank tərəfindən həyata keçirilməsinə əsaslı olaraq müəyyən edilmiş satınalma opsiyonunun icra qiyməti və icarə müddəti Bankın ləğv etmə seçimini həyata keçirdiyini əks etdirirsə, icarəyə xitam verildiyi hallarda tətbiq olunan cərimələrin ödənişləri də daxildir.

İndeksdən və dərəcədən asılı olmayan dəyişkən icarə ödənişləri, ödənişə səbəb olan hadisə və ya şərtin baş verdiyi dövrdə xərc olaraq (mal və material ehtiyatlarının istehsalı üçün çəkilmədiyi təqdirdə) tanınır.

İcarə ödənişlərinin cari dəyərini hesablayarkən, icarəyə aid olan konkret faiz dərəcəsinin təyin olunması mümkün olmadığı üçün Bank icarə müqaviləsinin qüvvəyə mindiyi tarixdə mövcud olan əlavə borcun cəlb edilməsi üzrə faiz dərəcəsiindən istifadə edir. Müqavilənin qüvvəyə mindiyi tarixdən sonra, icarə öhdəliklərinin məbləği faizlərin artmasını əks etdirmək üçün artırılır və edilmiş icarə ödənişləri üçün azaldılır. Bundan əlavə, icarə öhdəliklərinin qalıq dəyəri hər hansı bir modifikasiya və ya icarə müddətində, eləcə də icarə ödənişlərində hər hansı bir dəyişiklik olduqda (bu cür icarə ödənişlərini təyin etmək üçün istifadə olunan indeks və ya faiz dərəcəsiindəki dəyişiklik nəticəsində gələcək ödənişlərdə dəyişikliklər) və ya əsas aktivin satın alınması üçün hər hansı bir seçimin qiymətləndirilməsi üzrə dəyişiklik olduğu təqdirdə, yenidən ölçülür.

Satış üçün saxlanılan aktivlər

İlk növbədə davamlı istifadə ilə deyil, satış ilə bərpa olunması ehtimal olunan uzunmüddətli aktivlər satış üçün saxlanılan alət kimi təsnif edilir. Satış üçün saxlanılan kateqoriyaya təsnif edilməzdən əvvəl aktivlər və ya realizasiya qrupunun komponentləri Bankın uçot siyasətlərinə əsasən yenidən qiymətləndirilir. Bundan sonra bir qayda olaraq aktivlər və ya realizasiya qrupu qalıq dəyərinin ən kiçik qiymətində və satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərində ölçülür.

Ehtiyatlar

Bankın keçmiş dövrlərdə baş vermiş hadisə nəticəsində müəyyən hüquqi və ya konstruktiv öhdəliyi olduqda və həmin öhdəliyin ödənilməsi üçün iqtisadi faydaların məxaricinin tələb olunacağı ehtimal olunduqda, ehtiyat maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks olunur. Təsiri əhəmiyyətli olduqda, ehtiyatlar pul vəsaitlərinin vaxt baxımından dəyərinin cari bazar qiymətləndirmələrini əks etdirən vergidən əvvəlki dərəcə və müvafiq olarsa, həmin öhdəliyə aid olan xüsusi risklər əsasında ehtimal olunan gələcək pul vəsaitlərinin diskontlaşdırılması yolu ilə müəyyənləşdirilir.

Maliyyə zəmanətləri və kredit öhdəlikləri

Maliyyə zəmanətləri borcalan borc alətinin şərtlərinə uyğun olaraq vaxtında ödəniş edə bilmədikdə zəmanət sahibinin məruz qaldığı zərəri qarşılamaq üçün Bankın müəyyən ödənişlər etməsini tələb edən müqavilələrdir. Kredit öhdəlikləri əvvəlcədən müəyyənləşdirilmiş şərtlər və müddətlərlə kredit vermək öhdəlikləridir.

Verilən maliyyə zəmanətləri və ya bazarda mövcud faiz dərəcəsiindən aşağı faizlə kredit vermək öhdəlikləri, ilkin olaraq, ədalətli dəyərdə, daha sonra 9 sayılı MHBS-yə əsasən müəyyən edilmiş zərər ehtiyatı ilə (bax: 3 sayılı Qeyd) 15 sayılı MHBS-yə əsasən tanınmış məcmu gəlir çıxılmaqla, ilkin tanınan məbləğin ən böyük olanında qiymətləndirilir.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Bank mənfəət və ya zərərdə əks olunan ədalətli dəyər kateqoriyalı kredit verməmişdir.

Digər kredit öhdəlikləri üçün Bank zərər üzrə ehtiyatı tanıyır (bax: 3 sayılı Qeyd).

Maliyyə zəmanətləri və kredit öhdəliklərindən yaranan öhdəliklər ehtiyatlara aid edilir.

Nizamnamə kapitalı

Adi səhmlər

Adi səhmlər kapital kimi təsnifləşdirilir. Adi səhmlərin və səhm opsiyonların buraxılmasına bilavasitə aid edilə bilən xərclər vergi təsirləri çıxılmaqla kapitaldan çıxılan məbləğ kimi uçota alınır.

Dividendlər

Bankın dividendləri elan edib ödəməsi Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində müəyyən edilmiş qaydada tənzimlənir.

Adi səhmlərə aid olan dividendlər elan edildiyi müddətdə bölüşdürülməmiş mənfəətdə əks olunur.

Vergi

Mənfəət vergisi cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarətdir. Mənfəət vergisi mənfəət və zərərdə tanınır, bu vergi digər məcmu gəlirlərlə və ya bilavasitə kapitalda qeydə alınan əməliyyatlarla bağlı olduqda isə, digər məcmu gəlirdə və ya bilavasitə kapitalda tanınır.

Cari vergi

Cari vergi xərclərinə il üzrə vergilərə cəlb olunan gəlir üzrə ehtimal olunan ödənilməli vergilər və əvvəlki illər üçün ödənilməli vergilərdə edilən müəyyən düzəlişlər daxildir. Həmin xərclər hesabat tarixində qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə əsasən müəyyənləşdirilir.

Təxirə salınmış vergi

Təxirə salınmış vergi maliyyə hesabatlılığı məqsədləri üçün istifadə olunan aktivlərin və öhdəliklərin qalıq dəyərləri ilə vergi məqsədləri üçün istifadə olunan məbləğlər arasında olan müvəqqəti fərqlər üzrə hesablanır. Təxirə salınmış vergi aşağıdakı müvəqqəti fərqlər üçün tanınır:

- nə uçot, nə də vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərərə təsir göstərməyən əməliyyatda aktiv və ya öhdəliklərin ilkin tanınması.

Təxirə salınmış vergi aktivini yalnız o zaman uçota alınır ki, istifadə edilməmiş vergi zərərlərinin, istifadə edilməmiş vergi güzəştlərinin, müvəqqəti fərqlərin əvəzini ödəyə biləcək vergilərə cəlb edilən gələcək gəlirlərin mövcud olacağı ehtimal olunsun. Gələcəkdə vergi tutula bilən mənfəət müvafiq vergi tutulan müvəqqəti fərqlərin bərpası əsasında müəyyən edilir. Vergi tutulan müvəqqəti fərqlərin məbləği təxirə salınmış vergi aktivini tam tanımaq üçün kifayət deyilsə, gələcəkdə vergi tutula bilən mənfəət Bankda ayrı-ayrı törəmə müəssisələr üzrə biznes planlar əsasında nəzərə alınır. Təxirə salınmış vergi aktivləri hər hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və əlaqəli vergi gəlirləri yaranmadığı təqdirdə müəyyən miqdarda azaldılır; gələcəkdə vergi tutulan mənfəətlər artıqda, bu azaldılmalar geri qaytarılır.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Tanınmamış təxirə salınmış vergi aktivləri hər hesabat tarixində təkrar qiymətləndirilir və o zaman uçota alınır ki, onların əvəzini ödəyə biləcək vergilərə cəlb edilən gələcək gəlirlərin mövcud olacağı ehtimal olunsun.

Təxirə salınmış vergi hesabat tarixinə qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş qanunlara uyğun olaraq, müvəqqəti fərqlərə onlar ləğv ediləcəyi zaman tətbiq ediləcək ehtimal olunan vergi dərəcələri əsasında müəyyən olunur.

Təxirə salınmış verginin ölçülməsi hesabat dövrünün sonunda aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyərini bərpa etmək və ya müəyyənləşdirmək üçün Bankın gözlədiyi qaydada vergi nəticələrini əks etdirir.

Cari və təxirə salınmış vergi öhdəliklərini müəyyən etmək üçün Bank qeyri-müəyyən vergi mövqeyinin təsirini, əlavə vergiləri, peniyaları və ödənilməmiş faizləri nəzərə alır.

Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərtlərin tətbiqi

Cari ildə Bank Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası (MUBSS) və MUBSS-un Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərtləri Komitəsi (BMHŞK) tərəfindən qəbul edilmiş, Bankın fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış hesabat dövrlərinə şamil olunan bütün yeni və yenidən işlənmiş standartları və onlara dair şərtləri qəbul etmişdir.

Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası (BMUSS), Banklararası təklif olunan faiz həddi (“IBOR”) üzrə aparılan islahatların maliyyə hesabatlılığı üzrə yarana biləcək potensial təsirinə cavab olaraq, **“Baza Faiz Dərəcəsi İslahatı”nı (9 sayılı MHBS, 39 sayılı BMUS və 7 sayılı MHBS-yə edilmiş Düzəlişləri)** dərc etmişdir. İslahatlar hedcinq edilmiş maddənin və ya hedcinq alətinin göstəricilərinə əsaslanan pul axınlarının vaxtı və/və ya məbləği ilə bağlı qeyri-müəyyənliyə səbəb olarsa, hedcinq əlaqəsi təsir məruz qalır. Bu düzəlişlərin heç bir faiz dərəcəsi hedcinq əlaqəsi olmadığı üçün Bankın maliyyə hesabatlarına təsiri yoxdur.

3 sayılı MHBS Müəssisələrin Birləşməsi. “Müəssisə” tərifinə edilən Düzəliş – Düzəlişlər şirkətlərə əldə edilmiş aktivlərin müəssisə və ya aktivlər qrupu olduğunu müəyyənləşdirməyə kömək edəcək.

Edilmiş düzəliş biznes xidmətlərinin nəticələrinin müştəriləri məhsul və xidmətlər ilə təmin etmək olduğunu vurğulayır. Halbuki əvvəlki anlayışa əsasən, biznes anlayışı dividend şəklində, daha aşağı xərclərə və ya investora və digərlərinə iqtisadi mənfəət təmin etmək məqsədi daşıyırdı.

Alınan aktivin müəssisə və ya aktivlər qrupu olduğunu fərqləndirmək vacibdir, çünki alıcı qudvili yalnız biznes alarkən tanıyır. Dəyişikliklərə əsasən, “biznes”in yeni tərfi müştərilərə məhsul və ya xidmətlərin göstərilməsi, investisiya gəlirinin yaranması (məsələn, dividendlər və faizlər) və ya adi fəaliyyətdən digər gəlirlər yaranmasının ayrılmaz tərkib hissəsidir.

“Əhəmiyyətlilik” anlayışının yeni tərfi – MUBSS şirkətlərin əhəmiyyətliliklə bağlı qərarları daha asan verməsi üçün əhəmiyyətlilik prinsipinə düzəlişlər dərc etmişdir. Yeni dəyişikliklər 1 sayılı BMUS *“Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı”* və 8 sayılı BMUS *“Mühasibat Uçotu Qaydaları, Uçot Ehtimallarındakı Dəyişikliklər və Xətalər”* a şamil edilir.

Dəyişikliklər əhəmiyyətliliyin tərfini və bu günə qədər MHBS-in digər standartlarında göstərilmiş olan əhəmiyyətlilik prinsiplərinin tətbiqi ilə bağlı təlimatları da hesabat hazırlayanlar üçün aydınlaşdırır. Yeni tərifə əsasən, məlumat o zaman əhəmiyyətli sayılır ki, onun gizlədilməsi, təhrif edilməsi və ya dəyişdirilməsinin maliyyə hesabatlarını ümumi məqsədlər üçün istifadə edən əsas tərəflərin qərarlarına təsir etməsi ehtimal edilir və bu məlumat hesabat hazırlayan konkret müəssisə üzrə maliyyə məlumatı xarakterinə malikdir.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

15 may 2020-ci ildə BMUSS tərəfindən “COVID-19 ilə əlaqəli İcarə Güzəştləri”nə (16 sayılı MHBS-yə edilmiş Düzəliş) icarəçilərin COVID-19 ilə əlaqəli icarə güzəştinin icarə modifikasiyası olub-olmamasının qiymətləndirilməsinə dair güzəşt ilə təmin edilməsi düzəlişi edilmişdir.

COVID-19 ilə əlaqəli İcarə Güzəştləri üzrə dəyişikliklər (16 sayılı MHBS-yə edilmiş düzəliş) 16 sayılı MHBS-yə aşağıdakı düzəlişləri etmişdir:

- icarəçilərin COVID-19 ilə əlaqəli icarə güzəştinin icarə modifikasiyası olub-olmadığının qiymətləndirilməsinə dair güzəşt ilə təmin edilməsi;
- güzəşt tətbiq edən icarəçilərdən, icarə modifikasiyası olmadığı kimi, COVID-19 ilə əlaqəli icarə güzəştlərini hesaba vermələrinin tələb edilməsi;
- güzəşt tətbiq edən icarəçilərdən bu faktı açıqlamalarının tələb edilməsi; və
- icarəçilərdən 8 sayılı BMUS-a uyğun olaraq güzəşt tədbirlərinin retrospektiv şəkildə tətbiq etmələrinin və əvvəlki dövr rəqəmlərini yenidən təkrar etməmələrinin tələb edilməsi.

Dəyişikliklər 1 iyun 2020-ci il tarixindən etibarən qüvvədədir. Erkən tətbiqinə icazə verilir. Bu standartın qəbul edilməsi maliyyə hesabatlarına hər hansı bir formada təsir etməmişdir.

Əksi qeyd olunmadığı halda, yeni standartların Bankın maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməsi gözlənilmir.

Hazırda Qəbul olunmamış Standartlar və Şərhlər

Hazırkı maliyyə hesabatlarının təsdiq edilməsi tarixində Bank tərəfindən, qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl qəbul edilmiş standart və şərhərdən əlavə, aşağıda göstərilən standart və şərhlər dərc edilmiş, lakin qüvvəyə minməmişdir.

17 sayılı MHBS “Sığorta müqavilələri” 2017-ci ilin may ayında dərc olunmuşdur və 4 sayılı MHBS “Sığorta müqavilələri”ni əvəz edir. Yeni standart sığorta müqavilələrinin tanınması, ölçülməsi, təqdim edilməsi və açıqlanması prinsiplərini müəyyən edir. Müəssisə buraxdığı təkrarsığorta müqavilələri də daxil olmaqla sığorta müqavilələrinə; əlində olan təkrarsığorta müqavilələrinə; imtiyazlı iştirak xüsusiyyətləri ilə buraxdığı investisiya müqavilələrinə; müəssisənin bağladığı sığorta müqavilələrinə 17 sayılı MHBS “Sığorta müqavilələri”ni tətbiq etməlidir.

17 sayılı MHBS, 2023-cü il yanvarın 1-də və ya ondan sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvədədir. 15 sayılı MHBS “Müştərilərlə Müqavilələrdən Əldə Edilən Gəlir” və 9 sayılı MHBS “Maliyyə Alətləri” standartları ilə birlikdə tətbiq olunduqda erkən tətbiqinə icazə verilir.

Öhdəliklərin təsnifatına aydınlıq gətirilməsi ilə bağlı 1 sayılı BMUS üzrə Düzəlişlər – 2020-ci il yanvar ayında BMUSS “Cari və Uzunmüddətli olmaqla, Öhdəliklərin Təsnifatı”nı (1 sayılı BMUS üzrə Düzəlişlər) dərc etmişdir. Düzəlişlər öhdəliklərin 1 sayılı BMUS-a əsasən, hesabat tarixinə müqavilə razılaşmaları üzrə təsnifatına daha ümumi yanaşma təklif edir. Öhdəliklərin cari və uzunmüddətli olmaqla təsnifatı üzrə düzəlişlər (1 sayılı BMUS üzrə Düzəlişlər) aktiv, öhdəlik üzrə gəlirlərin və ya xərclərin tanınma müddətinə və ya məbləğinə, eləcə də bu anlayışlar üzrə müəssisənin təqdim etdiyi açıqlamalara deyil, yalnız öhdəliklərin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı təqdimatına təsir edir.

Düzəlişlər 1 yanvar 2023-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvədədir və retrospektiv şəkildə tətbiq olunmalıdır. Düzəlişlərin erkən tətbiqinə icazə verilir.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Maliyyə Uçotunun Konseptual Əsaslarına İstinad – 3 sayılı MHBS-yə edilmiş Düzəliş - 2020-ci ilin may ayında BMUSS tərəfindən 3 sayılı MHBS “Müəssisələrin birləşməsi” standartına düzəliş dərc edilmişdir. Düzəliş 2018-ci ilin mart ayında dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlılığının Konseptual Əsaslarına istinad ilə birlikdə, bu düzəlişin tələblərini əhəmiyyətli dərəcədə dəyişmədən, 1989-cu ildə dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdimatın Əsaslarına edilən istinadın əvəz olunmasını nəzərdə tutur. Şura eyni zamanda, 37 sayılı BMUS və ya 21 sayılı BMHŞK “Təminatlar” çərçivəsində, ayrı olaraq yaranırsa, borclar və şərti öhdəliklər üçün yaranan potensial ‘2 gün’ mənfəət və ya zərərlərindən yayınmaq üçün 3 sayılı MHBS-in tanınma prinsipinə istisna da əlavə etmişdir. Eyni zamanda, Şura Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdim Olunması Əsaslarına istinadın əvəz edilməsindən təsirlənməyəcək şərti aktivlər üçün 3 sayılı MHBS-in mövcud təlimatına dair izahlar verməyi qərarlaşdırdı. Dəyişikliklər 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir və perspektivli şəkildə tətbiq olunur.

Əmlak, Tikili və Avadanlıqlar: Nəzərdə tutulan İstifadədən əvvəl Daxilolmalar- 16 sayılı BMUS-a edilən düzəlişlər. 2020-ci ilin may ayında, BMUSS müəssisələrin əmlak, tikili və avadanlıqların dəyərindən, rəhbərliyin nəzərdə tutduğu qaydada fəaliyyət göstərə bilməsi üçün həmin aktivləri lazımi yerə və şəraitə çatdırarkən istehsal olunan aktivlərin satışından əldə olunan gəlirləri çıxmağı qadağan edən “Əmlak, Tikili və Avadanlıqlar – Nəzərdə tutulan İstifadədən əvvəl Daxilolmalar” düzəlişini dərc etmişdir. Bunun əvəzinə, müəssisə bu cür aktivlərin satışından əldə olunan gəlirləri və bu aktivlərin istehsal xərclərini mənfəət və zərər hesabında tanıyır. Dəyişiklik 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir və müəssisənin düzəlişi ilk dəfə tətbiq etdiyi zaman təqdim olunan ən erkən dövrün başlanğıcında və ya ondan sonra istifadəyə verilə bilən əmlak, tikili və avadanlıqlara retrospektiv şəkildə tətbiq edilməlidir.

Ağır Şərtli Müqavilələr – Müqavilənin Yerinə Yetirilməsinə dair Xərclər – 37 sayılı BMUS-a edilən düzəlişlər. 2020-ci ilin may ayında, BMUSS, 37 sayılı BMUS-a müqavilənin ağır şərtli və ya zərər yaradan olduğunu qiymətləndirərək müəssisənin hansı xərcləri nəzərə alması barədə düzəlişlər etmişdir. Düzəlişlər “birbaşa əlaqəli xərc yanaşması”nı tətbiq edir. Mal və ya xidmətləri təmin etmək üçün birbaşa müqaviləyə aid olan xərclərə həm artan xərclər, həm də müqavilə fəaliyyətləri ilə birbaşa əlaqəli xərclərin bölüşdürülməsi daxildir. Ümumi və inzibati xərclər birbaşa müqavilə ilə əlaqəli deyil və müqavilə üzrə qarşı tərəf üçün açıq şəkildə ödənilməli olmadıqca istisna olunur. Düzəlişlər 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir.

1 sayılı MHBS “Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlılığı Standartlarının İlk dəfə Tətbiqi” – ilkin tətbiq edən törəmə olaraq. 2018-2020-ci il üzrə illik təkmilləşdirmələr çərçivəsində 1 sayılı MHBS-də “Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarının ilk dəfə qəbul edilməsi”ndə dəyişiklik etmişdir. Dəyişiklik ana müəssisənin MHBS-yə keçid tarixinə əsasən, ana müəssisə tərəfindən bildirilən məbləğlərdən istifadə etməklə, məcmu çevirmələr üzrə fərqlərini ölçmək üçün 1 sayılı MHBS-in D16 (a) bəndini tətbiq etməyi seçən bir törəmə müəssisəyə icazə verir. Bu düzəliş 1 sayılı MHBS-in D16 (a) bəndini tətbiq etməyi seçən bir asılı və ya birgə müəssisəyə də tətbiq edilir. Dəyişiklik 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

9 saylı MHBS Maliyyə Alətləri - Maliyyə öhdəliklərinin silinməsi üzrə “10 faiz” dəyərində test üzrə iştirak haqqı. MHBS standartları prosesinə 2018-2020-ci illərdə illik təkmilləşdirmələrin bir hissəsi olaraq, BMUSS 9 saylı MHBS-yə düzəliş etmişdir. Düzelis bir müəssisənin yeni və ya dəyişdirilmiş maliyyə öhdəliyinin şərtlərinin ilkin maliyyə öhdəliyinin şərtlərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olub olmadığını qiymətləndirərkən əlavə etdiyi haqları aydınlaşdırır. Bu rüsumlara yalnız borcalan və ya borcverən tərəfindən başqasının adından ödədiyi və ya aldığı haqlar daxil olmaqla borcalanla borc verən arasında ödənilən və ya alınan ödənişlər daxildir. Müəssisə düzəlişi müəssisənin ilk dəfə tətbiq etdiyi illik hesabat dövrünün əvvəlində və ya ondan sonra dəyişdirilmiş və ya mübadilə edilmiş maliyyə öhdəliklərinə tətbiq edir. Düzelis 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir. Bank müəssisənin bu düzəlişin ilk tətbiq olunduğu illik hesabat dövrünün əvvəlində və ya ondan sonra dəyişdirilən və ya mübadilə edilən maliyyə öhdəliklərinə düzəlişləri tətbiq edəcəkdir.

“41 saylı BMUS Kənd Təsərrüfatı” – Ədalətli dəyər ölçmələrində vergi. MHBS standartları prosesinə 2018-2020-ci illərdə illik təkmilləşdirmələrin bir hissəsi olaraq, BMUSS 41 saylı BMUS Kənd Təsərrüfatı Standartına dəyişiklik etmişdir. Dəyişiklik 41 saylı BMUS-un 22-ci bəndində müəssisələrin, 41 saylı BMUS çərçivəsində aktivlərin ədalətli dəyərini ölçərkən vergitutma üçün pul axınlarını istisna etməsi tələbini aradan qaldırır. Müəssisə düzəlişləri 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan ilk illik hesabat dövrünün başlanğıcında və ya bu tarixdən sonra ədalətli dəyər ölçmələrinə perspektivli şəkildə tətbiq edir. Düzelisin erkən tətbiqinə icazə verilir. Dəyişikliklərin Bankın maliyyə hesabatlarına maddi təsir göstərəcəyi gözlənilmir.

10 saylı MHBS “Konsolidə Edilmiş Maliyyə Hesabatları” və 28 saylı BMUS (düzəlişlər): “İnvestor və onun Asılı və ya Birgə Müəssisəsi arasında Aktivlərin Satışı və ya Ötürülməsi”–10 saylı MHBS və 28 saylı BMUS-a edilən düzəlişlər investor, onun asılı müəssisəsi və birgə müəssisə arasında aktivlərin satışı və ya ötürülməsi üzrə vəziyyəti ehtiva edir. Düzelislər xüsusi olaraq kapital metodu ilə konsolidasiya edilən əlaqəli və birgə müəssisələrlə biznes əməliyyatları aparmayan törəmə müəssisə üzərində nəzarətin itirilməsi ilə bağlı olan gəlir və zərərlərin, ana müəssisənin mənfəət və zərər hesabatında əlaqəsi olmayan investora həmin əlaqəli və ya birgə müəssisədə olan payına düşən hissəyə müdaxilə etməmək şərti ilə tanınmasını tələb edir.

Eynilə, istənilən keçmiş törəmə müəssisədə (kapital metodu ilə konsolidasiya edilən assosiasiya və birgə müəssisəyə çevrildikdə) saxlanılan investisiyanın ədalətli dəyərlə yenidən ölçülməsindən irəli gələn gəlir və ya zərər yalnız əlaqəsi olmayan investorların yeni assosiasiya və ya birgə müəssisədəki payları müqabilində tanınır. Düzelislərin qüvvəyə minmə tarixi hələ ki, MUBSS tərəfindən müəyyən edilməmişdir; lakin, düzelislərin erkən tətbiqinə icazə verilir.

Əksi qeyd olunmadığı halda, yeni standartların Bankın maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməsi gözlənilmir.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

4. XALIS FAİZ GƏLİRİ

	31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə hesablanmış faiz gəliri		
Müştərilərə verilmiş kreditlər	48,526	39,336
İnvestisiya qiymətli kağızları	2,804	1,171
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	1,695	3,408
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	594	1,412
Effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə hesablanmış cəmi faiz gəliri	53,619	45,327
Effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə hesablanmış faiz xərci		
Cari hesablar və müştərilərdən alınmış depozitlər	(9,010)	(7,364)
Digər borc alınmış vəsaitlər	(3,589)	(2,710)
Banklardan alınacaq depozitlər və qalıqlar	(509)	(632)
Subordinasiya borcları	(462)	(980)
İcarə öhdəlikləri	(254)	(301)
Effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə hesablanmış cəmi faiz xərci	(13,824)	(11,987)
Xalis faiz gəliri	39,795	33,340

5. HAQQ VƏ KOMİSSİYA GƏLİRİ

	31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Plastik kart əməliyyatları	15,038	6,535
Hesablaşmalar	2,908	1,938
Pul vəsaitlərinin çıxarılması	2,522	2,330
Zəmanət məktubları	2,094	1,125
Xarici valyuta mübadiləsi	554	457
Maliyyə məsləhəti	-	557
Digər	341	299
Cəmi haqq və komissiya gəliri	23,457	13,241

İcarə öhdəlikləri və gəlirin tanınması siyasətləri

Müştərilərlə müqavilələrdən gələn haqq və komissiya gəlirləri müqavilədə müəyyən edilmiş ödəniləcək məbləğ əsasında qiymətləndirilir. Bank gəliri xidmət üzərində nəzarət müştəriyə ötürüldükdən sonra tanınır.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə müştərilərlə müqavilələr üzrə icra öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi xüsusiyyəti və müddəti, habelə əhəmiyyətli ödəniş müddətləri və əlaqəli gəlirin tanınması siyasətləri haqqında məlumat təqdim olunmuşdur:

Xidmət növü	Əhəmiyyətli ödəniş müddətləri daxil olmaqla icra öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi xüsusiyyəti və müddəti	15 saylı MHBS-yə əsasən gəlirin tanınması
Pərakəndə və korporativ bank xidmətləri	Bank pərakəndə və korporativ müştərilərə bankçılıq, overdraft xidmətləri, xarici valyuta, kredit kartı əməliyyat xidmətlərini göstərir.	Əməliyyatlardan gələn gəlir əməliyyatın baş verdiyi zaman anında tanınır.
	Banklararası mübadilə, xarici valyuta əməliyyatları və overdraftlara görə əməliyyat haqları əməliyyat baş verərkən müştəri hesabından çıxılır.	
	Bank buraxılmış zəmanət məktublarına görə müştərilərdən komissiya haqqı alır.	Müştəri müəssisənin fəaliyyət nəticəsini müəssisə bu fəaliyyəti göstərməyə davam edərkən qəbul edib istehlak etdiyi üçün, Bank gəliri müəyyən müddət ərzində tanıyır.

6. HAQQ VƏ KOMİSSİYA XƏRCİ

	31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Plastik kart əməliyyatları	(16,137)	(5,470)
Ödəniş terminalları	(2,181)	(901)
Hesablaşmalar	(954)	(404)
Broker xidməti	(205)	(190)
Pul vəsaitlərinin çıxarılması	(121)	(183)
Digər	(498)	(280)
Cəmi haqq və komissiya xərci	(20,096)	(7,428)

7. DƏYƏRSİZLƏŞMƏ ÜZRƏ BƏRPA/(ZƏRƏRLƏR)

	31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin bərpası/(tutulması)	5,528	(13,995)
Maliyyə zəmanəti müqavilələri üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin bərpası/(tutulması)	186	(2,679)
Satış üçün saxlanılan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri	1,676	(2,214)
İnvestisiya qiymətli kağızları üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin tutulması	(109)	(572)
Digər aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri	(388)	(183)
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin bərpası	339	179
Cəmi dəyərsizləşmə üzrə bərpa/(zərərlər)	7,232	(19,464)

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

8. İŞÇİ HEYƏTİ İLƏ BAĞLI XƏRCLƏR

	31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
İşçilərə ödənilən vəsaitlər	(14,880)	(12,609)
Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər	(2,570)	(2,086)
Cəmi işçi heyəti ilə bağlı xərclər	(17,450)	(14,695)

9. ÜMUMİ VƏ İNZİBATI XƏRCLƏR

	31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	(1,825)	(1,459)
Marketing və reklam xərcləri	(1,618)	(1,316)
Əmanətlərin Sığortalanması Fonduna ödənişlər	(1,215)	(1,135)
İstifadə hüququ olan aktivlərin amortizasiyası	(1,127)	(1,070)
Əmlak və avadanlıqların saxlanması	(1,000)	(1,105)
Mənfəət vergisindən başqa vergilər	(945)	(1,785)
Binaların təhlükəsizliyi xərcləri	(887)	(840)
Peşəkar xidmət haqları	(836)	(595)
Ofis ləvazimatları	(763)	(930)
Rabitə xərcləri	(584)	(494)
Üzvlük haqları	(317)	(254)
Nəqliyyatdan istifadə xərcləri	(228)	(244)
Xeyriyyə xərcləri*	(236)	(574)
İcarə xərcləri	(159)	(193)
İşgüzar səfərlər və əlaqəli xərclər	(121)	(108)
Digər**	(639)	(785)
Digər ümumi və inzibati xərclər	(12,500)	(12,887)

*31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə 150 min AZN məbləğində olan xeyriyyə xərclərinə Koronavirusla Mübarizə Fonduna ödənilən vəsaitləri əks etdirir.

**Digər xərclərə 31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə 80 min AZN (2020: 110 min AZN) məbləğində olan təmizlik və sanitariya xərcləri, maskaların, əlcəklərin, dezinfeksiyaedici vasitələrin və COVID-19-un yayılmasının qarşısının alınması üçün verilən testlərin alınması xərcləri daxildir.

10. MƏNFƏƏT VERGİSİ XƏRCİ

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
Cari il üzrə vergi xərcləri	(2,653)	(195)
Müvəqqəti fərqlərin yaranması və bərpası səbəbindən təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərinin hərəkəti	-	377
Cəmi mənfəət vergisi (xərçi)/mənfəəti	(2,653)	182

2021-ci ildə cari və təxirə salınmış vergi üzrə müvafiq vergi dərəcəsi 20% (2020-ci il: 20%) təşkil edir.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərində başa çatmış illər üzrə effektiv vergi dərəcəsinin üzləşdirilməsi aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	%	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	%
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət/(zərər)	24,074		(4,649)	
Müvafiq vergi dərəcəsi üzrə mənfəət vergisini	(4,815)	20.0	930	20.0
Növbəti dövlərə keçirilən vergi zərərlərinin yenidən yoxlanılması	-		(200)	
Əvvəlki il üzrə mənfəət vergisi qiymətləndirməsinin yenidən yoxlanılması	-		(284)	
Qiymətləndirmə ehtiyatında dəyişiklik	3,337		(264)	
Gəlirdən azaldılmayan xərclər	(1,175)		-	
Cəmi mənfəət vergisi üzrə gəlir	(2,653)		182	

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri

Maliyyə uçotu məqsədləri üçün aktivlərin və öhdəliklərin qalıq dəyərləri ilə vergi məqsədləri üçün istifadə olunan məbləğlər və növbəti dövrlərə keçirilən vergi zərərləri arasındakı müvəqqəti fərqlər nəticəsində 31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə xalis təxirə salınmış vergi aktivləri yaranmışdır. Bu təxirə salınmış vergi aktivləri hazırkı maliyyə hesabatlarında tanınmır. Gələcək vergi güzəştləri yalnız o zaman realizasiya olunacaq ki, istifadə olunmayan vergi zərərlərinin istifadə oluna biləcəyi mənfəət mövcud olsun və qanun və qaydalarda Bankın gələcək dövrlərdə gəlirdən çıxılan məbləğlərə iddia etmək hüququna mənfi təsir edən dəyişiklik baş verməsin. Bu gələcək vergi güzəştləri onların realizasiyası ilə bağlı olan qeyri-müəyyənliklərlə əlaqədar olaraq tanınmır.

Cari vergi qanunvericiliyinə əsasən gəlirdən çıxılan müvəqqəti fərqlərin müddəti sonsuzdur.

31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərində başa çatmış illər üzrə müvəqqəti fərqlərdə baş verən dəyişikliklər aşağıda təqdim olunur:

	1 yanvar 2021-ci il	Mənfəət və ya zərərdə tanınan	Digər məcmu gəlirdə tanınan	31 dekabr 2021-ci il
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	3	-	-	3
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,781	(1,642)	-	139
Əmlak və avadanlıqlar	(129)	-	-	(129)
İstifadə hüququ olan aktivlər	(634)	129	-	(505)
Satış üçün saxlanılan aktivlər	1,074	(1,297)	-	(223)
İnvestisiya qiymətli kağızları	11	104	146	261
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	21	(19)	-	2
Digər aktivlər	(4)	4	-	-
İcarə öhdəlikləri	674	(131)	-	543
Digər borc alınmış vəsaitlər	-	(86)	-	(86)
Digər öhdəliklər	1,209	(399)	-	810
Tanınmayan təxirə salınmış vergi aktivləri	(3,588)	3,337	-	(251)
Xalis təxirə salınmış vergi aktivləri	418	-	146	564

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

	1 yanvar 2020-ci il	Mənfəət və ya zərərdə tanınan	31 dekabr 2020-ci il
Növbəti dövrə keçirilən vergi zərəri	751	(751)	-
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	-	3	3
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,153	628	1,781
Əmlak və avadanlıqlar	(129)	-	(129)
İstifadə hüququ olan aktivlər	(589)	(45)	(634)
Satış üçün saxlanılan aktivlər	1,040	34	1,074
İnvestisiya qiymətli kağızları	(30)	41	11
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	132	(111)	21
Digər aktivlər	-	(4)	(4)
İcarə öhdəlikləri	614	60	674
Digər öhdəliklər	423	786	1,209
Tanınmayan təxirə salınmış vergi aktivləri	(3,324)	(264)	(3,588)
Xalis təxirə salınmış vergi aktivləri	41	377	418

11. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
Nağd pul vəsaitləri	50,787	38,876
ARMB-də nostro hesablar	331,067	40,902
Digər banklarda nostro hesablar və overnayt yerləşdirmələri		
- reytingi A- dən A+ dək	3,189	-
- reytingi BBB- dən BBB+ dək	5,945	167,980
- reytingi BB- dən BB+ dək	3,038	560
- reytingi B- dən B+ dək	1,762	666
- reytingi CCC- dən CCC+ dək	1	82
- reytingsiz	285	19
Digər banklarda cəmi nostro hesablar və overnayt yerləşdirmələri	14,220	169,307
Pul vəsaitlərinin ekvivalentləri		
ARMB istiqrazları	16,555	39,722
90 günədək geri satılma müqavilələri	6,590	-
ARMB-də müddətli depozitlər	-	4,156
Cəmi pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	23,145	43,878
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	419,219	292,963

Müştərilərə verilmiş kreditlər istisna olmaqla maliyyə aktivləri “Fitch”, “Standard & Poor’s” və “Moody’s” kimi aparıcı beynəlxalq agentliklərin cari kredit reytinginə əsasən qiymətləndirilmişdir. Ən yüksək reyting “AAA”-dır. İnvestisiya sinfinə aid olan maliyyə aktivlərinin reytingi “AAA”-dan “BBB”-yədəkdir. Reytingi “BBB”-dən aşağı olan maliyyə aktivləri spekulyativ dərəcəli aktiv kimi təsnif edilir.

Hazırkı maliyyə hesabatlarında maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin reytingləri “Fitch” reytinginə çevrilmişdir.

31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıqları Bankın kapitalının 10%-dən artıq olan 1 bank (31 dekabr 2020-ci il: 2 bank) olmuşdur. 31 dekabr 2021-ci il tarixinə bu qalıqların ümumi məbləği 335,707 min AZN (31 dekabr 2020-ci il: 245,319 min AZN) təşkil etmişdir.

31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə aid bütün qalıqlar 1-ci Mərhələyə təsnif edilmişdir və onların ehtimal olunan kredit zərərləri əhəmiyyətli deyil.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

12. BANKLARDAN VƏ DİGƏR MALİYYƏ TƏŞKİLATLARINDAN ALINACAQ VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
ARMB-də yerləşdirilən məcburi ehtiyatlar	4,640	3,556
Digər banklardan alınmış kreditlər və depozitlər		
- reytingi A- dan A+ dək	8,642	8,427
- reytingi BBB- dən BBB+ dək	3,001	-
- reytingi B- dən B+ dək	-	19,670
- reytingsiz	4,439	13,311
Cəmi digər banklarda kreditlər və depozitlər	16,082	41,408
Çıxılsın: ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(854)	(1,193)
Xalis bank və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	19,868	43,771

31 dekabr 2021-ci il tarixinə Bankın qalıqları onun kapitalının 10%-ni keçən bankı (31 dekabr 2020-ci il: bir bank) olmamışdır. 31 dekabr 2021-ci il tarixinə bu qalıqların ümumi məbləği sıfır AZN (31 dekabr 2020-ci il: 17,116 min AZN) təşkil etmişdir.

31 dekabr 2021-ci il tarixinə iki bankdan alınacaq vəsaitlər üzrə müəyyən qalıqlar 3-cü Mərhələyə təsnif edilmişdir və ehtiyat, tam olaraq, 583 min AZN məbləğində tanınmışdır (31 dekabr 2020-ci il: 583 min AZN). Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq məbləğlər bəndinə daxil olan digər qalıqlar 1-ci Mərhələyə təsnif edilmişdir və onlar üzrə ehtiyat 271 min AZN məbləğində tanınmışdır (31 dekabr 2020-ci il: 610 min AZN).

Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə dəyişikliklərin təhlili:

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
İlin əvvəlində qalıq	(1,193)	(1,372)
Ehtimal olunan kredit zərərlərinin bərpası	339	179
İlin sonunda qalıq	(854)	(1,193)

Kredit riski

31 dekabr 2021-ci il tarixinə digər banklara aid 4,439 min AZN məbləğində reytingsiz depozit qalığı yerli banklara aid olmuşdur (31 dekabr 2020-ci il: 12,928 min manat).

31 dekabr 2021-ci il tarixinə digər banklara verilmiş kreditlərə və depozitlərə üç qeyri-rezident bankda illik 1.6-8% dərəcəli 10,651 min AZN və digər rezident və qeyri-rezident banklarda faiz qazanmayan blokləşdirilmiş hesabda 1,298 min AZN daxildir (31 dekabr 2020-ci il: qeyri-rezident bankda illik faiz dərəcəsi 0.8-1.55% olan 27,072 min AZN və digər rezident və qeyri-rezident banklarda faiz qazanmayan blokləşdirilmiş hesabda 1,669 min AZN).

Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə dəyişikliklərin təhlili:

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
İlin əvvəlində qalıq	-	-
Ehtimal olunan kredit zərərlərinin bərpası	(507)	-
İlin sonunda qalıq	(507)	-

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Digər banklarda vaxtı keçməmiş və ya dəyərsizləşməmiş kreditlərin və depozitlərin təhlili aşağıda təqdim olunur:

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
Vaxtı keçməmiş	15,499	34,024
90 gündən az vaxtı keçmiş	-	6,801
Vaxtı 90 gündən çox, 360 gündən az keçmiş	-	-
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	583	583
Zərər üzrə ehtiyat	(854)	(1,193)
Digər banklara verilmiş cəmi kreditlər və depozitlər	15,228	40,215

ARMB-də saxlanılan məcburi ehtiyat

ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyat faiz qazanmayan depozitdir. Bu ehtiyat ARMB tərəfindən müəyyən edilən qaydalara əsasən hesablanır və çıxarılması qadağandır. Ehtiyat ARMB tərəfindən dərc olunmuş qaydalar əsasında qiymətləndirilir və yerli və xarici valyutalarda olan orta şərti müştəri hesabları qalıqlarının müvafiq olaraq 0.5% və 1%-nə (31 dekabr 2020-ci il: 0.5% və 1%) bərabərdir.

31 dekabr 2021-ci il tarixinə banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər üzrə hesablanmış faiz gəlirləri 230 min AZN (31 dekabr 2020-ci il: 350 min AZN) təşkil etmişdir.

13. İNVESTİSIYA QIYMƏTLİ KAĞIZLARI

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
DMGVƏD-də qiymətləndirilən investisiya qiymətli kağızları	63,478	-
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən investisiya qiymətli kağızları	16,159	49,608
DMGVƏD-də qiymətləndirilən investisiya qiymətli kağızları – kapital alətləri	402	402
Çıxılsın: ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(174)	(572)
Cəmi investisiya qiymətli kağızları, xalis	79,865	49,438

31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərində bütün investisiya qiymətli qalıqları 1-ci Mərhələdədir.

31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərində başa çatmış illər ərzində mərhələlər arasında köçürmə olmamışdır.

DMGVƏD-də qiymətləndirilən investisiya qiymətli kağızları

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
Korporativ istiqrazlar	61,364	-
Dövlət qiymətli kağızları	3,351	-
Ədalətli dəyərin azalması	(1,237)	-
Cəmi DMGVƏD-də qiymətləndirilən investisiya qiymətli kağızları	63,478	-

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən investisiya qiymətli kağızları

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
Korporativ istiqrazları	11,484	42,808
Dövlət qiymətli kağızları	4,675	6,800
Çıxılsın: ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(174)	(572)
Cəmi amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən investisiya qiymətli kağızları	15,985	49,036

DMGVƏD-də qiymətləndirilən kapital investisiya qiymətli kağızları

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
“Azərbaycan Kredit Bürosu” MMC	250	250
“Milli Kart” MMC	120	120
Master Card International	32	32
Kapital qiymətli kağızları	402	402

31 dekabr 2021-ci il tarixinə investisiya qiymətli kağızlarına daxil olan hesablanmış faiz gəlirləri 718 min AZN (31 dekabr 2020-ci il: 465 min AZN) təşkil etmişdir.

14. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR

	31 dekabr 2021-ci il	Cəmi ümumi kreditlərin %-i	31 dekabr 2020-ci il	Cəmi ümumi kreditlərin %-i
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər				
Korporativ kreditlər	239,034	50%	251,587	58%
Cəmi korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər	239,034		251,587	
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər				
Nağd pul kreditləri	92,699	19%	59,230	14%
İpoteka kreditləri	82,367	17%	66,048	15%
Lombard kreditləri	27,931	6%	22,695	5%
Mikro kreditlər	17,714	3%	7,404	2%
İstehlak kreditləri	17,031	4%	17,281	4%
Kredit kartları	3,768	1%	2,314	1%
Avtomobil kreditləri	1,543	0%	4,173	1%
Cəmi fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər	243,053		179,145	
Müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər	482,087		430,732	
Çıxılsın: ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(36,848)		(38,401)	
Müştərilərə verilmiş xalis kreditlər	445,239		392,331	

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə zərər ehtiyatının ilkin və yekun qalıqları üzləşdirilmişdir.

	2021				2020			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər *								
1 yanvar tarixinə qalıq	8,109	495	29,797	38,401	5,373	130	59,378	64,881
1-ci Mərhələyə keçid	353	(57)	(296)	-	60	(9)	(51)	-
2-ci Mərhələyə keçid	(93)	769	(676)	-	(333)	343	(10)	-
3-cü Mərhələyə keçid	(284)	(105)	389	-	(2,785)	(163)	2,948	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(2,023)	(955)	(4,164)	(7,142)	1,140	54	6,832	8,026
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	1,530	23	61	1,614	4,654	140	1,175	5,969
Silinmələr	-	-	(266)	(266)	-	-	(42,724)	(42,724)
Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpası	-	-	1,643	1,643	-	-	-	-
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərində düzəlişlər	-	-	2,598	2,598	-	-	2,249	2,249
31 dekabr tarixinə qalıq	7,592	170	29,086	36,848	8,109	495	29,797	38,401

	2021				2020			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – korporativ kreditlər*								
1 yanvar tarixinə qalıq	4,719	72	27,182	31,973	2,856	52	40,231	43,139
Mərhələ 1-ə keçid	94	(7)	(87)	-	49	-	(49)	-
Mərhələ 2-ə keçid	(62)	416	(354)	-	(53)	61	(8)	-
Mərhələ 3-ə keçid	(195)	(31)	226	-	(1,856)	(32)	1,888	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(164)	(379)	(3,593)	(4,136)	950	(21)	8,809	9,738
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	25	1	1	27	2,773	12	733	3,518
Silinmələr	-	-	(212)	(212)	-	-	(26,273)	(26,273)
Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpası	-	-	1,196	1,196	-	-	-	-
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərində düzəlişlər	-	-	2,078	2,078	-	-	1,851	1,851
31 dekabr tarixinə qalıq	4,417	72	26,437	30,926	4,719	72	27,182	31,973

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

	2021				2020			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – nağd pul kreditləri*								
1 yanvar tarixinə qalıq	1,515	62	865	2,442	2,227	55	4,137	6,419
1-ci Mərhələyə keçid	38	(3)	(35)	-	1	-	(1)	-
2-ci Mərhələyə keçid	(13)	202	(189)	-	(33)	35	(2)	-
3-cü Mərhələyə keçid	(39)	(28)	67	-	(392)	(50)	442	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(671)	(189)	(120)	(980)	(1,538)	(5)	3,292	1,749
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	846	9	34	889	1,250	27	280	1,557
Silinmələr	-	-	(30)	(30)	-	-	(7,410)	(7,410)
Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpası	-	-	316	316	-	-	-	-
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərində düzəlişlər	-	-	197	197	-	-	127	127
31 dekabr tarixinə qalıq	1,676	53	1,105	2,834	1,515	62	865	2,442

	2021				2020			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – ipoteka kreditləri*								
1 yanvar tarixinə qalıq	412	70	431	913	66	9	460	535
1-ci Mərhələyə keçid	156	(47)	(109)	-	1	(1)	-	-
2-ci Mərhələyə keçid	(3)	20	(17)	-	(48)	48	-	-
3-cü Mərhələyə keçid	(7)	(22)	29	-	(66)	(24)	90	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(594)	-	(33)	(627)	379	27	212	618
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	184	3	3	190	80	11	-	91
Silinmələr	-	-	(1)	(1)	-	-	(375)	(375)
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərində düzəlişlər	-	-	48	48	-	-	44	44
31 dekabr tarixinə qalıq	148	24	351	523	412	70	431	913

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

	2021				2020			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-i Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – lombard kreditləri*								
1 yanvar tarixinə qalıq	120	17	92	229	-	-	233	233
1-ci Mərhələyə keçid	1	-	(1)	-	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə keçid	(1)	11	(10)	-	(4)	4	-	-
3-cü Mərhələyə keçid	(1)	(2)	3	-	(26)	(1)	27	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(185)	(28)	(51)	(264)	32	2	(124)	(90)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	127	7	1	135	118	12	55	185
Silinmələr	-	-	(5)	(5)	-	-	(144)	(144)
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərində düzəlişlər	-	-	17	17	-	-	45	45
31 dekabr tarixinə qalıq	61	5	46	112	120	17	92	229

	2021				2020			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – mikro kreditlər*								
1 yanvar tarixinə qalıq	319	5	430	754	139	6	9,732	9,877
1-ci Mərhələyə keçid	8	-	(8)	-	1	-	(1)	-
2-ci Mərhələyə keçid	(9)	42	(33)	-	(4)	4	-	-
3-cü Mərhələyə keçid	(10)	(2)	12	-	(159)	(19)	178	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(121)	(36)	(225)	(382)	80	14	(3,338)	(3,244)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	69	2	21	92	262	-	71	333
Silinmələr	-	-	(8)	(8)	-	-	(6,281)	(6,281)
Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpası	-	-	60	60	-	-	-	-
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərində düzəlişlər	-	-	42	42	-	-	69	69
31 dekabr tarixinə qalıq	256	11	291	558	319	5	430	754

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

	2021				2020			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – istehlak kreditləri								
1 yanvar tarixinə qalıq	824	171	332	1,327	52	3	3,692	3,747
1-ci Mərhələyə keçid	47	-	(47)	-	8	(8)	-	-
2-ci Mərhələyə keçid	(1)	4	(3)	-	(165)	165	-	-
3-cü Mərhələyə keçid	(14)	(6)	20	-	(58)	(3)	61	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	10	(168)	(104)	(262)	908	8	(2,236)	(1,320)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	11	-	-	11	79	6	22	107
Silinmələr	-	-	(5)	(5)	-	-	(1,261)	(1,261)
Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpası	-	-	58	58	-	-	-	-
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərində düzəlişlər	-	-	74	74	-	-	54	54
31 dekabr tarixinə qalıq	877	1	325	1,203	824	171	332	1,327

	2021				2020			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – kredit kartları*								
1 yanvar tarixinə qalıq	109	-	49	158	19	3	604	626
1-ci Mərhələyə keçid	1	-	(1)	-	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə keçid	-	-	-	-	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə keçid	(5)	-	5	-	(18)	(2)	20	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(240)	(1)	(1)	(242)	41	(1)	(136)	(96)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	258	1	1	260	67	-	14	81
Silinmələr	-	-	(3)	(3)	-	-	(465)	(465)
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərində düzəlişlər	-	-	55	55	-	-	12	12
31 dekabr tarixinə qalıq	123	-	118	241	109	-	49	158

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

	2021				2020			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – avtomobil kreditləri*								
1 yanvar tarixinə qalıq	91	98	416	605	14	2	289	305
1-ci Mərhələyə keçid	8	-	(8)	-	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə keçid	(4)	74	(70)	-	(26)	26	-	-
3-cü Mərhələyə keçid	(13)	(14)	27	-	(210)	(32)	242	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(57)	(154)	(38)	(249)	288	30	353	671
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	10	-	-	10	25	72	-	97
Silinmələr	-	-	(2)	(2)	-	-	(515)	(515)
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərində düzəlişlər	-	-	87	87	-	-	47	47
31 dekabr tarixinə qalıq	35	4	412	451	91	98	416	605

*Bu cədvəllərdəki zərər ehtiyatına kredit öhdəlikləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri də daxil edilmişdir, belə ki, Bank kredit öhdəlikləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərini maliyyə alətinin ehtimal olunan kredit zərərlərindən ayrı müəyyən etmir.

Dövr ərzində maliyyə alətlərinin ümumi qalıq dəyərində zərər ehtiyatında dəyişikliklərə səbəb olan əhəmiyyətli dəyişikliklər aşağıdakılar olmuşdur:

Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülən müştərilərə verilmiş kreditlərin keyfiyyəti haqqında məlumatlar verilmişdir. Xüsusi qeyd olunmadıqda, cədvəldəki məbləğlər ümumi qalıq dəyərini əks etdirir.

Şərtlərin izahı: 1-ci Mərhələ, 2-ci Mərhələ və 3-cü Mərhələ 3 sayılı Qeydə daxil edilmişdir.

Aşağıdakı cədvəllərdə verilmiş kredit kateqoriyaları kreditlərin keyfiyyətinə görə aşağıdakı kimi verilmişdir: Ən yüksək - Vaxtı keçməmişdir, Yüksək - Vaxtı 30 gündən az, Qənaətbəxş - Vaxtı 30-89 gün keçmiş, Qeyri-qənaətbəxş - Vaxtı 90-179 gün keçmiş, Nəzarət altında olan - Vaxtı 180-360 gün keçmiş, Qeyri-işlək - 360 gündən çox vaxtı keçmiş.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

	31 dekabr 2021-ci il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
<i>Amortizasiya edilmiş dəyərə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Korporativ kreditlər</i>				
Ən yüksək	184,835	1,899	27,876	214,610
Yüksək	7,822	848	154	8,824
Qənaətbəxş	12	220	734	966
Qeyri-qənaətbəxş	-	-	1,333	1,333
Nəzarət altında olan	-	-	3,039	3,039
Qeyri-işlək	-	-	10,262	10,262
Cəmi	192,669	2,967	43,398	239,034
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(4,417)	(72)	(26,437)	(30,926)
Qalıq dəyəri	188,252	2,895	16,961	208,108

	31 dekabr 2020-ci il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
<i>Amortizasiya edilmiş dəyərə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Korporativ kreditlər</i>				
Ən yüksək	195,587	-	17,441	213,028
Yüksək	8,238	-	5,828	14,066
Qənaətbəxş	92	542	5,011	5,645
Qeyri-qənaətbəxş	-	-	427	427
Nəzarət altında olan	-	-	1,192	1,192
Qeyri-işlək	-	-	17,229	17,229
Cəmi	203,917	542	47,128	251,587
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(4,719)	(72)	(27,182)	(31,973)
Qalıq dəyəri	199,198	470	19,946	219,614

	31 dekabr 2021-ci il				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
<i>Amortizasiya edilmiş dəyərə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Nağd pul kreditləri</i>					
Ən yüksək	89,066	145	50	245	89,506
Yüksək	1,164	37	16	99	1,316
Qənaətbəxş	1	158	109	35	303
Qeyri-qənaətbəxş	-	-	258	37	295
Nəzarət altında olan	-	-	328	129	457
Qeyri-işlək	-	-	653	169	822
Cəmi	90,231	340	1,414	714	92,699
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(1,676)	(53)	(1,105)	-	(2,834)
Qalıq dəyəri	88,555	287	309	714	89,865

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

	31 dekabr 2020-ci il				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
<i>Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Nağd pul kreditləri</i>					
Ən yüksək	55,257	-	284	643	56,184
Yüksək	1,609	-	55	237	1,901
Qənaətbəxş	132	145	48	160	485
Qeyri-qənaətbəxş	-	-	183	1	184
Nəzarət altında olan	-	-	302	5	307
Qeyri-işlək	-	-	169	-	169
Cəmi	56,998	145	1,041	1,046	59,230
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(1,515)	(62)	(865)	-	(2,442)
Qalıq dəyəri	55,483	83	176	1,046	56,788

	31 dekabr 2021-ci il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
<i>Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – İpoteka kreditləri</i>				
Ən yüksək	81,005	24	125	81,154
Yüksək	106	45	49	200
Qənaətbəxş	-	232	90	322
Qeyri-qənaətbəxş	-	-	134	134
Nəzarət altında olan	-	-	123	123
Qeyri-işlək	-	-	434	434
Cəmi	81,111	301	955	82,367
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(148)	(24)	(351)	(523)
Qalıq dəyəri	80,963	277	604	81,844

	31 dekabr 2020-ci il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
<i>Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – İpoteka kreditləri</i>				
Ən yüksək	63,123	-	576	63,699
Yüksək	771	-	72	843
Qənaətbəxş	194	488	79	761
Qeyri-qənaətbəxş	-	-	42	42
Nəzarət altında olan	18	-	376	394
Qeyri-işlək	-	-	309	309
Cəmi	64,106	488	1,454	66,048
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(412)	(70)	(431)	(913)
Qalıq dəyəri	63,694	418	1,023	65,135

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

	31 dekabr 2021-ci il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
<i>Amortizasiya edilmiş dəyər də</i>				
<i>qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Lombard kreditləri</i>				
Ən yüksək	26,473	29	10	26,512
Yüksək	1,155	5	3	1,163
Qənaətbəxş	4	87	2	93
Qeyri-qənaətbəxş	-	-	39	39
Nəzarət altında olan	-	-	60	60
Qeyri-işlək	-	-	64	64
Cəmi	27,632	121	178	27,931
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(61)	(5)	(46)	(112)
Qalıq dəyəri	27,571	116	132	27,819

	31 dekabr 2020-ci il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
<i>Amortizasiya edilmiş dəyər də</i>				
<i>qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Lombard kreditləri</i>				
Ən yüksək	19,823	-	108	19,931
Yüksək	2,093	-	105	2,198
Qənaətbəxş	143	185	18	346
Qeyri-qənaətbəxş	-	-	106	106
Nəzarət altında olan	-	-	90	90
Qeyri-işlək	-	-	24	24
Cəmi	22,059	185	451	22,695
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(120)	(17)	(92)	(229)
Qalıq dəyəri	21,939	168	359	22,466

	31 dekabr 2021-ci il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
<i>Amortizasiya edilmiş dəyər də</i>				
<i>qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Mikro kreditlər</i>				
Ən yüksək	16,480	127	5	16,612
Yüksək	528	11	1	540
Qənaətbəxş	2	52	20	74
Qeyri-qənaətbəxş	-	1	7	8
Nəzarət altında olan	-	-	133	133
Qeyri-işlək	-	-	347	347
Cəmi	17,010	191	513	17,714
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(256)	(11)	(291)	(558)
Qalıq dəyəri	16,754	180	222	17,156

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

	31 dekabr 2020-ci il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
<i>Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Mikro kreditlər</i>				
Ən yüksək	6,159	-	281	6,440
Yüksək	377	-	45	422
Qənaətbəxş	20	27	65	112
Qeyri-qənaətbəxş	-	-	36	36
Nəzarət altında olan	-	-	168	168
Qeyri-işlək	-	-	226	226
Cəmi	6,556	27	821	7,404
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(319)	(5)	(430)	(754)
Qalıq dəyəri	6,237	22	391	6,650

	31 dekabr 2021-ci il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
<i>Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – İstehlak kreditləri</i>				
Ən yüksək	12,338	2	42	12,382
Yüksək	3,698	13	24	3,735
Qənaətbəxş	-	35	3	38
Qeyri-qənaətbəxş	-	-	79	79
Nəzarət altında olan	-	-	344	344
Qeyri-işlək	-	-	453	453
Cəmi	16,036	50	945	17,031
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(877)	(1)	(325)	(1,203)
Qalıq dəyəri	15,159	49	620	15,828

	31 dekabr 2020-ci il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
<i>Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – İstehlak kreditləri</i>				
Ən yüksək	14,811	-	122	14,933
Yüksək	914	-	186	1,100
Qənaətbəxş	301	278	158	737
Qeyri-qənaətbəxş	-	-	17	17
Nəzarət altında olan	-	-	53	53
Qeyri-işlək	-	-	441	441
Cəmi	16,026	278	977	17,281
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(824)	(171)	(332)	(1,327)
Qalıq dəyəri	15,202	107	645	15,954

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

	31 dekabr 2021-ci il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
<i>Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Kredit kartları</i>				
Ən yüksək	3,643	-	37	3,680
Yüksək	-	-	59	59
Qənaətbəxş	-	-	1	1
Qeyri-qənaətbəxş	-	-	3	3
Nəzarət altında olan	-	-	1	1
Qeyri-işlək	-	-	24	24
Cəmi	3,643	-	125	3,768
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(123)	-	(118)	(241)
Qalıq dəyəri	3,520	-	7	3,527

	31 dekabr 2020-ci il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
<i>Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Kredit kartları</i>				
Ən yüksək	2,197	-	3	2,200
Yüksək	29	-	-	29
Qənaətbəxş	27	-	6	33
Qeyri-qənaətbəxş	2	-	20	22
Nəzarət altında olan	2	-	17	19
Qeyri-işlək	-	-	11	11
Cəmi	2,257	-	57	2,314
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(109)	-	(49)	(158)
Qalıq dəyəri	2,148	-	8	2,156

	31 dekabr 2021-ci il			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
<i>Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Avtomobil kreditləri</i>				
Ən yüksək	884	112	12	1,008
Yüksək	70	8	-	78
Qənaətbəxş	-	-	-	-
Qeyri-qənaətbəxş	-	-	136	136
Nəzarət altında olan	-	-	160	160
Qeyri-işlək	-	-	161	161
Cəmi	954	120	469	1,543
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(35)	(4)	(412)	(451)
Qalıq dəyəri	919	116	57	1,092

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

	31 dekabr 2020-ci il			Cəmi
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	
<i>Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Avtomobil kreditləri</i>				
Ən yüksək	2,993	-	110	3,103
Yüksək	588	-	93	681
Qənaətbəxş	-	110	31	141
Qeyri-qənaətbəxş	-	-	4	4
Nəzarət altında olan	-	-	67	67
Qeyri-ışlək	-	-	177	177
Cəmi	3,581	110	482	4,173
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(91)	(98)	(416)	(605)
Qalıq dəyəri	3,490	12	66	3,568

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2021-ci il tarixinə potensial zərərləri azaltmaq üçün müştərilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər (SƏKD istisna olmaqla) və əlaqəli girovlar haqqında məlumat təqdim olunmuşdur:

AZN'000	Ümumi qalıq dəyəri	Zərər ehtiyatı	Qalıq dəyəri	Saxlanılan girovun ədalətli dəyəri				Cəmi
				Pul vəsaitləri və depozitlər	Qiymətli metallar	Daşınmaz əmlak	Avadanlıq	
Korporativ kreditlər	43,398	(26,437)	16,961	-	-	49,275	440	49,715
İpoteka kreditləri	955	(351)	604	-	-	1,415	-	1,415
İstehlak kreditləri	945	(325)	620	15	-	1,237	1	1,253
Nağd pul kreditləri	1,414	(1,105)	309	-	-	-	-	-
Mikro kreditlər	513	(291)	222	-	32	518	577	1,127
Lombard kreditləri	178	(46)	132	-	165	-	-	165
Avtomobil kreditləri	469	(412)	57	-	-	249	623	872
Kredit kartları	125	(118)	7	21	-	-	3	24
Cəmi								
müştərilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər	47,997	(29,085)	18,912	36	197	52,694	1,644	54,571

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2021-ci il tarixinə dəyərsizləşmə çıxılmaqla müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə girov haqqında məlumat girov növlərinə uyğun olaraq təqdim olunmuşdur:

AZN'000	Ümumi qalıq dəyəri	Zərər ehtiyatı	Qalıq dəyəri	Saxlanılan girovun ədalətli dəyəri					Cəmi
				Pul vəsaitləri və depozitlər	Qiymətli metallar	Daşınmaz əmlak	Avadanlıq		
Korporativ kreditlər	239,034	(30,926)	208,108	40,972	62	303,757	59,852	404,643	
İpoteka kreditləri	82,367	(523)	81,844	-	-	109,913	-	109,913	
Nağd pul kreditləri	92,699	(2,834)	89,865	11	173	770	7,482	8,436	
Lombard kreditləri	27,931	(112)	27,819	-	29,152	-	-	29,152	
Mikro kreditlər	17,714	(558)	17,156	23	1,432	14,417	16,000	31,872	
İstehlak kreditləri	17,031	(1,203)	15,828	11,961	2	10,217	35	22,215	
Kredit kartları	3,768	(241)	3,527	1,130	-	652	10	1,792	
Avtomobil kreditləri	1,543	(451)	1,092	-	-	249	4,003	4,252	
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	482,087	(36,848)	445,239	54,097	-	439,975	87,382	581,454	

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixinə müştərilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər və bu kreditlərlə əlaqəli mümkün zərərlərin təsirini azaltmaq üçün saxlanılan girov haqqında məlumat təqdim olunmuşdur:

AZN'000	Ümumi qalıq dəyəri	Zərər ehtiyatı	Qalıq dəyəri	Saxlanılan girovun ədalətli dəyəri					Cəmi
				Pul vəsaitləri və depozitlər	Qiymətli metallar	Daşınmaz əmlak	Avadanlıq		
Korporativ kreditlər	47,128	(27,182)	19,946	-	-	50,850	342	51,192	
İpoteka kreditləri	1,454	(431)	1,023	-	-	1,881	-	1,881	
İstehlak kreditləri	977	(332)	645	2	-	2,071	-	2,073	
Mikro kreditlər	821	(430)	391	-	19	990	744	1,753	
Lombard kreditləri	451	(92)	359	-	398	-	-	398	
Nağd pul kreditləri	1,041	(865)	176	-	-	-	13	13	
Avtomobil kreditləri	482	(416)	66	-	-	249	622	871	
Kredit kartları	57	(49)	8	-	-	-	-	-	
Cəmi müştərilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər	52,411	(29,797)	22,614	2	417	56,041	1,721	58,181	

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixinə dəyərsizləşmə çıxılmaqla müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə girov haqqında məlumat girov növlərinə uyğun olaraq təqdim olunmuşdur:

AZN'000	Ümumi qalıq dəyəri	Zərər ehtiyatı	Qalıq dəyəri	Saxlanılan girovun ədalətli dəyəri				Cəmi
				Pul vəsaitləri və depozitlər	Qiymətli metallar	Daşınmaz əmlak	Avadanlıq	
Korporativ kreditlər	251,587	(31,973)	219,614	128,442	117	268,520	23,812	420,891
İpoteka kreditləri	66,048	(913)	65,135	-	-	89,969	-	89,969
Nağd pul kreditləri	59,230	(2,442)	56,788	11	220	2,205	7,820	10,256
Lombard kreditləri	22,695	(229)	22,466	-	25,008	-	-	25,008
İstehlak kreditləri	17,281	(1,327)	15,954	10,923	-	13,033	11	23,967
Mikro kreditlər	7,404	(754)	6,650	-	891	7,363	7,708	15,962
Avtomobil kreditləri	4,173	(605)	3,568	-	-	249	8,441	8,690
Kredit kartları	2,314	(158)	2,156	1,198	-	991	3	2,192
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	430,732	(38,401)	392,331	140,574	26,236	382,330	47,795	596,935

Müsadirə edilmiş girovlar

31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə Bank müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə girov müsadirə etməklə 1,697 min AZN (31 dekabr 2020-ci il: 714 min AZN) məbləğində xalis qalıq dəyərinə malik aktivlər balans almışdır.

Əhəmiyyətli kredit riskləri

31 dekabr 2021-ci il tarixinə ayrı-ayrılıqda ümumi kredit qalığı Bankın kapitalının 10%-ni keçən 4 borcalanı və ya əlaqəli borcalanlar qrupu (31 dekabr 2020-ci il: 5) olmuşdur. Bu qalıqların 31 dekabr 2021-ci il tarixinə ümumi dəyəri 57,301 min AZN (31 dekabr 2020-ci il: 94,002 min AZN) təşkil etmişdir.

Kreditlərin ödəniş müddəti

Kredit portfelinin ödəniş müddəti haqqında məlumat 24 sayılı Qeyddə təqdim olunur. Həmin məlumatda hesabat tarixindən kreditlərin müqavilə üzrə ödəniş tarixinədək qalmış müddətləri əks olunur.

Kreditin dəyərsizləşməsinin hesablanmasında tətbiq olunan əsas fərziyyələr və mühakimələr

31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə Bank 3-cü Mərhələdə olan əhəmiyyətli korporativ kreditlər üçün ehtimal olunan kredit zərərinə hər kreditə ayrıca baxış keçirməklə və bu kredit üzrə təxmin edilən gələcək pul vəsaitlərinə əsaslanaraq hesablamışdır. Bu hesablama girovun hesablanmış dəyəri və girov satışı üzrə daxil olmalı məbləğlərin 12 aydan 48 ayadək gecikməsi amillərindən asılıdır. Sonra Bank ehtimal olunan kredit zərərlərinin tələb olunan miqdarını müəyyən etmək üçün kreditin ilkin effektiv faiz dərəcəsinə diskontlaşdırmaqla bu pul vəsaitlərinin xalis cari dəyərini hesablayır.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Qalan kredit portfelləri üçün ehtimal olunan kredit zərərlərini Bank 24 sayılı Qeyddə təsvir edildiyi kimi kollektiv əsasla hesablayır. Kollektiv dəyərsizləşmənin hesablanması zamanı əsas qeyri-müəyyən məqamlar və nəzərə alınan ehtimallar aşağıdakılardır:

- girovun müsadirəsindən gəlirlərin əldə olunmasında gecikmə;
- ilkin qiymətləndirilmiş dəyərdə daşınmaz əmlak üçün endirim.

Sözgedən ehtimallarda dəyişikliklər ehtimal olunan kredit zərərlərinə təsir göstərə bilər. Məsələn, təxmin edilən pul vəsaitlərinin hərəkətinin xalis cari dəyəri bir faiz həcmində fərqli olsa, 31 dekabr 2021-ci il tarixinə müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ehtimal olunan kredit zərəri 368 min AZN az/çox (31 dekabr 2020-ci il: 384 min AZN az/çox) təşkil edərdi.

15. SATIŞ ÜÇÜN SAXLANILAN AKTİVLƏR

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
İlin əvvəlinə qalıq	12,848	12,860
İl ərzində müsadirə edilmiş girovlar	1,697	714
İl ərzində satılan	(5,980)	(726)
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	(5,378)	(7,054)
İlin sonuna qalıq	3,187	5,794

31 dekabr 2021-ci il tarixinə satış üçün saxlanılan aktivlərə daşınar əmlakla təmsil olunan 521 min AZN (31 dekabr 2020-ci il: 521 min AZN) məbləğində 2011-ci ildən əvvəl müsadirə edilmiş girovlar daxildir. 521 min AZN məbləğində dəyərsizləşmə zərəri satış üçün saxlanılan aktivlər daxilində müsadirə edilmiş daşınar girovların qalıq dəyərini sıfıra endirmək üçün tətbiq edilmişdir.

Rəhbərlik balansla alınmış girovları bir il ərzində satmağı planlaşdırır.

Satış xərcləri çıxılmaqla, ədalətli dəyərdəki məcmu dəyişiklikdəki hərəkətlərin təhlili:

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
İlin əvvəlinə qalıq	(7,054)	(4,840)
Dəyərsizləşmə üzrə zərərlər	1,676	(2,214)
İlin sonuna qalıq	(5,378)	(7,054)

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

16. ƏMLAK, AVADANLIQ VƏ QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR

	Binalar	Kompüterlər	Mebel və avadanlıqlar	Nəqliyyat vasitələri	Proqram təminatı	İcarə mülkiyyətinin təkmilləşdirilməsi	Cəmi
İlkin dəyər/yenidən qiymətləndirilmiş dəyər							
1 yanvar 2020-ci il tarixinə qalıq	5,414	3,400	4,965	1,842	1,148	-	16,769
Əlavələr	17	365	539	143	30	844	1,938
Silinmələr	-	(226)	(211)	(426)	-	-	(863)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalıq	5,431	3,539	5,293	1,559	1,178	844	17,844
Amortizasiya və köhnəlmə							
1 yanvar 2020-ci il tarixinə qalıq	(940)	(2,298)	(2,968)	(1,157)	(388)	-	(7,751)
Amortizasiya və köhnəlmə	(107)	(399)	(396)	(304)	(95)	(158)	(1,459)
Silinmələr	-	224	200	327	-	-	751
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalıq	(1,047)	(2,473)	(3,164)	(1,134)	(483)	(158)	(8,459)
İlkin dəyər/yenidən qiymətləndirilmiş dəyər							
1 yanvar 2021-ci il tarixinə qalıq	5,431	3,539	5,293	1,559	1,178	844	17,844
Əlavələr	-	1,213	445	31	126	6	1,821
Silinmələr	-	(45)	(2)	(155)	-	(55)	(257)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	5,431	4,707	5,736	1,435	1,304	795	19,408
Amortizasiya və köhnəlmə							
1 yanvar 2021-ci il tarixinə qalıq	(1,047)	(2,473)	(3,164)	(1,134)	(483)	(158)	(8,459)
Amortizasiya və köhnəlmə	(107)	(554)	(580)	(242)	(125)	(217)	(1,825)
Silinmələr	-	45	1	155	-	53	254
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	(1,154)	(2,982)	(3,743)	(1,221)	(608)	(322)	(10,030)
Qalıq dəyəri							
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	4,277	1,725	1,993	214	696	473	9,378
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	4,384	1,066	2,129	425	695	686	9,385

2021-ci il ərzində əmlak və avadanlığın alınması və ya qurulması ilə bağlı kapitallaşdırılmış borc öhdəlikləri üzrə hər hansı bir xərc olmamışdır (2020-ci il: sıfır)

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Yenidən qiymətləndirilmiş aktivlər

Bankın binalarının ədalətli dəyərləri ədalətli dəyər iyerarxiyasının 3-cü Səviyyəsində təsnif olunur. İl ərzində Bank yenidən qiymətləndirmə həyata keçirməmişdir, lakin, rəhbərlik hesab edir ki, aktivlərin ədalətli dəyəri onların qalıq dəyərinə yaxındır.

Qiymətləndirmə zamanı bazar yanaşması əsas götürülmüşdür. Bazar yanaşması oxşar binaların müqayisəli satış nəticələrinin təhlilinə əsaslanır. Bazar yanaşması zamanı əsas ehtimal kimi gözlənilməz mənfi hadisə olmadığı təqdirdə və əğlabatan müddət ərzində mövcud olan satış qiymətindən istifadə edilmişdir.

Binaların 31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq dəyəri, onlar yenidən qiymətləndirilmədiyi halda 1,773 min AZN (31 dekabr 2020-ci il: 1,863 min AZN) məbləğində olacaqdı.

17. DİGƏR AKTİVLƏR

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
Vasitəçilərdən alınacaq vəsaitlər	17,919	7,713
Kredit və debet kartları üzrə alınacaq vəsaitlər	4,299	2,824
Ödəniş sistemlərindən alınacaq vəsaitlər	2,625	487
Sığorta şirkətlərindən alınacaq vəsaitlər	-	293
Digər alınacaq vəsaitlər	546	210
Cəmi digər maliyyə aktivləri	25,389	11,527
Xidmətlər üzrə avans ödənişləri	1,485	560
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin satın alınması üzrə avans ödənişləri	256	96
Təxirə salınmış xərclər	126	109
Mənfəət vergisindən başqa qabaqcadan ödənilmiş vergi	9	24
Digər	1,069	90
Çıxılsın: dəyərsizləşmə ehtiyatı	(608)	(220)
Cəmi digər qeyri-maliyyə aktivləri	2,337	659
Cəmi digər aktivlər	27,726	12,186

31 dekabr 2021-ci il və 2020-ci il tarixlərinə Bankın vaxtı keçmiş kreditləri olmamışdır. Bütün digər maliyyə aktivləri 1-ci Mərhələdədir və onların ehtimal olunan kredit zərərləri 31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə əhəmiyyətli deyildir. Bütün digər maliyyə aktivləri reytingsizdir.

18. BANK DEPOZİTLƏRİ VƏ QALIQLARI

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
Bankların müddətli depozitləri	10,541	17,340
Bankların müxbir hesabları və overnayt yerləşdirmələri	1,651	1,179
Cəmi bank depozitləri və qalıqları	12,192	18,519

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıqları Bankın kapitalının 10%-ni keçən 1 bank (31 dekabr 2020-ci il: 1 bank) olmuşdur. 31 dekabr 2021-ci il tarixinə bu qalığın ümumi dəyəri 10,592 min AZN (31 dekabr 2020-ci il: 10,655 min AZN) təşkil etmişdir.

31 dekabr 2021-ci il tarixinə bankların depozit və qalıqlarına daxil olan hesablanmış faiz xərcləri 95 min AZN (31 dekabr 2020-ci il: sıfır AZN) təşkil etmişdir.

19. CARİ HESABLAR VƏ MÜŞTƏRİLƏRDƏN ALINMIŞ DEPOZİTLƏR

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
Cari hesablar və tələbli depozitlər		
- Pərakəndə	111,759	87,003
- Korporativ	418,319	271,059
Müddətli depozitlər		
- Pərakəndə	144,381	152,265
- Korporativ	49,720	35,627
	724,179	545,954

Müştəri hesabları daxilində iqtisadi sektor konsentrasiyaları aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
İqtisadi sektor üzrə təhlil/müştəri növü:		
Fiziki şəxslər	256,140	239,268
Tikinti və daşınmaz əmlak	92,385	20,690
Ticarət və xidmətlər	168,994	117,003
Dövlət təşkilatı	172,888	153,303
Maliyyə təşkilatları	12,271	3,066
Digər	21,501	12,624
Cəmi cari hesablar və müştərilərdən alınmış depozitlər	724,179	545,954

Bankın 31 dekabr 2021-ci il tarixinə ayrı-ayrılıqda qalığı Bankın kapitalının 10%-dən çox olan 7 müştərisi (31 dekabr 2020-ci il: 13 müştəri) vardır. 31 dekabr 2021-ci il tarixinə bu qalıqların ümumi dəyəri 326,373 min AZN (31 dekabr 2020-ci il: 275,749 min AZN) təşkil etmişdir .

31 dekabr 2021-ci il tarixinə Bank tərəfindən verilmiş kreditlər üzrə təminat kimi xidmət edən müştəri deposit qalıqları 54,097 min AZN (31 dekabr 2020-ci il: 140,574 min AZN) təşkil etmişdir .

31 dekabr 2021-ci il tarixinə, cari hesablar və müştərilərdən alınmış depozitlərə daxil olan hesablanmış faiz xərcləri 4,968 min AZN (31 dekabr 2020-ci il: 3,582 min AZN) təşkil etmişdir.

31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə müvafiq olaraq 226,662 min AZN və 198,918 min AZN məbləğində müştəri hesablarına Azərbaycan Əmanətlərin Sığortalanması Fondu tərəfindən təmin edilmiş əmanətlər daxildir.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

20. DİGƏR BORC ALINMIŞ VƏSAİTLƏR VƏ SUBORDİNASİYA BORCLARI

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
Digər borc alınmış vəsaitlər		
Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu	79,136	62,270
Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlığın İnkişafı Fondu	51,609	51,794
Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi	13,100	10,631
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı	2,971	3,827
Cəmi digər borc alınmış vəsaitlər	146,816	128,522
Subordinasiya borcları	6,062	20,376
Cəmi	152,878	148,898

Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu

İpoteka kreditlərinin 1-4% illik faiz dərəcəsi ilə ilkin və təkrar maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə Bank 2 dekabr 2016-cı il tarixində Azərbaycan Respublikası Dövlət İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu ilə müqavilə bağlamışdır. Bank bu kreditləri müvafiq meyarlara cavab verən borcalanlara illik 8%-dən yuxarı olmayan faizlə kreditə verir. 31 dekabr 2021-ci il tarixinə Bankın fonda 2021-ci ilin dekabr ayına qədər ödənilməli olan 79,136 min AZN (31 dekabr 2020-ci il: 62,270 min AZN) borcu mövcuddur. Azərbaycan İpoteka və Kredit Zəmanət Fondundan olan borcla bağlı Bankın yerinə yetirməli olduğu xüsusi maliyyə şərtləri yoxdur.

Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlığın İnkişafı Fondu

Kiçik və orta ölçülü sahibkarlıq subyektlərinin maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə Bank, Azərbaycan Respublikası İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin təşəbbüsü ilə həyata keçirilən proqram çərçivəsində 26 noyabr 2009-cu il tarixində Sahibkarlığın İnkişafı Fondu ilə kredit müqaviləsi bağlamışdır. Həmin proqram çərçivəsində kredit vəsaitləri Banka 1.0% illik faiz dərəcəsi ilə verilir, Bank isə həmin vəsaitləri müəyyən edilmiş tələblərə cavab verən borcalanlara illik faiz dərəcəsi 6.0-8.0 faizdən yüksək olmayan faiz dərəcəsi ilə verir. 31 dekabr 2021-ci il tarixinə Bankın fonda 2021-ci ilin sentyabr ayına qədər ödənilməli olan 51,609 min AZN borcu vardır (31 dekabr 2020-ci il: 51,794 min AZN). Sahibkarlığın İnkişafı Fondundan olan borcla bağlı Bankın yerinə yetirməli olduğu xüsusi maliyyə şərtləri yoxdur.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi

Bank 24 may 2018-ci il tarixində Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi ilə kənd təsərrüfatı investisiyalarının maliyyələşdirilməsi haqqında müqavilə imzalamışdır. Bu proqram çərçivəsində Banka illik faiz dərəcəsi 2.0% olan vəsaitlər ayrılır və Bank bu vəsaitlərdən müəyyən meyarlara cavab verən borcalanlara faiz dərəcəsi 7.0%-dən artıq olmayan kreditlər verir. 31 dekabr 2021-ci il tarixinə Bankın agentliyə ödəməli olduğu məbləğ 13,100 min AZN (31 dekabr 2020-ci il: 10,631 min AZN) təşkil etmişdir. Bu məbləğin ödəniş müddəti isə 2026-cı ilin sentyabr ayına qədərdir. Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyinə olan borcla bağlı Bankın yerinə yetirməli olduğu xüsusi maliyyə şərtləri yoxdur.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı

2019-cu il ərzində Bank, Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 28 fevral 2019-cu il tarixli, “Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemləli kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Fərmanına əsasən ARMB-dən illik 0.1% faiz dərəcəsi ilə 3,440 min AZN kredit götürmüşdür. 31 dekabr 2021-ci il tarixinə bu borcun qalıq dəyəri 2,971 min AZN təşkil etmişdir (31 dekabr 2020-ci il 3,827 min AZN).

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığın İnkişafı Fondundan, Azərbaycan İpoteka və Kredit Zəmanət Fondundan və Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyindən alınan müddətli borc öhdəliklərinin diskont dərəcəsini hesablayarkən Bank bu öhdəlikləri digər kommersiya kreditləri bazarından ayrı nəzərdən keçirir, belə ki, bu kreditlər Azərbaycandakı bütün banklara eyni şərtlər, məqsədlər, müddətlərlə verilmiş və eyni risk dərəcəsinə malikdir.

31 dekabr 2021-ci il tarixinə, digər borc alınmış vəsaitlərə daxil olan hesablanmış faiz xərcləri 953 min AZN (31 dekabr 2020-ci il: 541 min AZN) təşkil etmişdir.

Subordinasiya borcları

31 dekabr 2021-ci il tarixinə ABŞ dolları ilə ifadə olunan subordinasiya borcları 2024-ci ilin sentyabr ayına kimi arasında ödənilməli olan, əlaqəli tərəflərin yerləşdirdiyi 6,062 min AZN (31 dekabr 2020-ci il: 20,376 min AZN) məbləğində illik 7.5% orta faiz dərəcəli (31 dekabr 2020-ci il: illik 3.26%) depozitlərdən ibarət olmuşdur. Bank müflisləşdiyi təqdirdə, subordinasiya borcları Bankın bütün digər öhdəlikləri tam həcmdə ödənilmədən sonra ödəniləcəkdir.

31 dekabr 2021-ci il tarixinə subordinasiya borclarına daxil olan hesablanmış faiz xərcləri 112 min AZN (31 dekabr 2020-ci il: 338 min AZN) təşkil etmişdir.

Öhdəliklərin hərəkətinin maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkətinə uyğunlaşdırılması

	Digər borc öhdəlikləri	Öhdəliklər Subordinasiya borcları	Cəmi
1 yanvar 2021-ci il tarixinə qalıq	128,522	20,376	148,898
Maliyyələşdirmə üzrə pul vəsaitlərinin axınları ilə bağlı dəyişikliklər			
Digər borc alınmış vəsaitlər üzrə daxilolmalar	83,203	-	83,203
Digər borc alınmış vəsaitlərin qaytarılması	(65,321)	-	(65,321)
Subordinasiya borclarının qaytarılması	-	(14,088)	(14,088)
Maliyyələşdirmə üzrə pul axınları ilə bağlı cəmi dəyişikliklər	146,404	6,288	152,692
Digər dəyişikliklər			
Faiz xərci	3,589	462	4,051
Ödənilmiş faiz	(3,177)	(688)	(3,865)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	146,816	6,062	152,878

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

	Digər borc öhdəlikləri	Öhdəliklər Subordinasiya borcları	Cəmi
1 yanvar 2020-ci il tarixinə qalıq	87,401	20,339	107,740
Maliyyələşdirmə üzrə pul axınları ilə bağlı dəyişikliklər			
Digər borc alınmış vəsaitlər üzrə daxilolmalar	50,968	-	50,968
Digər borc alınmış vəsaitlərin qaytarılması	(10,242)	-	(10,242)
Maliyyələşdirmə üzrə pul axınları ilə bağlı cəmi dəyişikliklər	128,127	20,339	148,466
Digər dəyişikliklər			
Faiz xərci	2,710	980	3,690
Ödənilmiş faiz	(2,315)	(943)	(3,258)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalıq	128,522	20,376	148,898

21. DİGƏR ÖHDƏLİKLƏR

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
Digər əməliyyatlar üzrə hesablaşma	5,333	3,768
Digər kreditorlar	1,394	2,434
İşçilərə ödəniləcək vəsaitlər	729	607
Məhdud depozit	282	282
Adi səhmlər üzrə səhmdarlara ödəniləcək dividendlər	26	26
Cəmi digər maliyyə öhdəlikləri	7,764	7,117
Zəmanət məktubları üzrə ehtiyat	4,583	4,769
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	2,534	195
Ödəniləcək mənfəət vergisindən başqa digər vergilər	1,386	2,129
Cəmi digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri	8,503	7,093
Cəmi digər öhdəliklər	16,267	14,210

22. NİZAMNAMƏ KAPİTALI VƏ EHTİYATLAR

Buraxılmış kapital

31 dekabr 2021-ci il tarixinə təsdiq edilmiş, emissiya edilmiş və dövriyyəyə olan nizamnamə kapitalı 4,992,611 (31 dekabr 2020-ci il: 4,992,611) adi səhmdən ibarətdir. Hər bir səhmin nominal dəyəri 20.29 AZN təşkil edir. 2021-ci ildə adi səhm buraxılmamışdır (2020-ci il: sıfır).

Adi səhmdarların elan edilən dividendləri almaq və Bankın illik və ümumi yığıncaqlarında hər bir səhmə görə bir səs vermək hüququ vardır.

31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə nizamnamə kapitalına 747 min AZN düzəliş daxil edilmişdir. Bu düzəliş 1993-cü ildən 1997-ci ilin sonunadək Azərbaycan Respublikasında baş vermiş hiperinflasiya səbəbindən nizamnamə kapitalının təkrar təqdim edilməsi ilə bağlıdır.

Binalar üçün yenidən qiymətləndirmə üzrə əlavə vəsaitlər

Binalar üçün yenidən qiymətləndirmə üzrə əlavə vəsaitlər aktivlərin tanınmasının dayandırılması və ya dəyərsizləşməsinə qədər binaların yenidən qiymətləndirilmiş ümumi müsbət dəyərini ehtiva edir.

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

Dividendlər

2021-ci il ərzində Bank tərəfindən heç bir dividend elan edilməmiş və ödənilməmişdir (2020-ci il: səhm üzrə 1,12 AZN dividend olmaqla 5,600 min AZN dividend elan edilmiş və ödənilmişdir).

Səhm üzrə mənfəət/(zərər)

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
Adi səhmdarlara aid edilən xalis mənfəət/(zərər) (AZN'000)	20,837	(4,467)
31 dekabr tarixində başa çatmış il üzrə adi səhmlərin orta çəkili sayı (min səhm)	4,993	4,993
Səhm üzrə əsas və azaldılmış mənfəət/(zərər) (hər səhmə AZN ilə)	4.17	(0.89)

23. SEQMENT ÜZRƏ TƏHLİL

Bankın strateji struktur vahidi olan və hesabatı verilən aşağıda göstərilən iki seqmenti var. Strateji struktur vahidləri fərqli məhsullar və xidmətlər təklif edir və ayrı-ayrılıqda idarə olunur, belə ki, onlar müxtəlif texnologiya və marketinq strategiyaları tələb edir. Hər strateji struktur vahidində əsas əməliyyat qərarlarını verən funksiya daxili rəhbərlik hesabatlarını ən azı rüblük əsasla nəzərdən keçirir. Hesabat verilən seqmentlərin hər birində əməliyyatların icmalı aşağıda təqdim olunur:

- pərakəndə bankçılıq – bura pərakəndə müştərilərin kreditləri, depozitləri və onlarla digər əməliyyatlar daxildir;
- korporativ bankçılıq – bura korporativ müştərilərin kreditləri, depozitləri və onlarla digər əməliyyatlar daxildir.

Hər seqment üzrə fəaliyyət nəticələri haqqında məlumat aşağıda təqdim olunur. Fəaliyyət nəticələri qanunvericiliklə tələb olunan maliyyə məlumatına əsaslanan və baş icraçı direktor tərəfindən yoxlanılan daxili rəhbərlik hesabatlarında göstəriləyi kimi seqment üzrə mənfəət vergisindən əvvəlki mənfəətə əsaslanır. Seqment üzrə mənfəət fəaliyyət nəticələrinin qiymətləndirilməsi üçün istifadə edilir, belə ki, rəhbərlik hesab edir ki, bu məlumat bu sahələrdə fəaliyyət göstərən digər seqmentlərlə müqayisədə müəyyən seqmentlərin nəticələrinin qiymətləndirilməsi üçün ən sabit məlumatdır.

Aktiv və öhdəliklərin seqment üzrə təhlili aşağıda təqdim olunur:

	31 dekabr 2021-ci il (audit olunmamış)	31 dekabr 2020-ci il (audit olunmamış)
AKTİVLƏR		
Korporativ bankçılıq	761,651	629,358
Pərakəndə bankçılıq	203,632	159,892
Digər	47,879	37,239
Rəhbərlik hesabatında göstərilən cəmi məbləğ	1,013,162	826,489
MHBS-yə əsasən düzəliş edilmiş cəmi məbləğ	(5,593)	(17,601)
MHBS-yə əsasən cəmi məbləğ	1,007,569	808,888
ÖHDƏLİKLƏR		
Korporativ bankçılıq	260,056	461,663
Pərakəndə bankçılıq	639,992	254,933
Digər	18,402	15,605
Rəhbərlik hesabatında göstərilən cəmi məbləğ	918,450	732,201
MHBS-yə əsasən düzəliş edilmiş cəmi məbləğ	(10,221)	(1,816)
MHBS-yə əsasən cəmi məbləğ	908,229	730,385

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə hesabat verilən əsas seqmentlər üzrə məlumat:

	Pərakəndə bankçılıq (audit olunmamış)	Korporativ bankçılıq (audit olunmamış)	Heç bir seqmentə aid edilməmiş (audit olunmamış)	Rəhbərlik hesabatında göstərilən cəmi məbləğ (audit olunmamış)	MHBS-yə əsasən düzəliş edilmiş cəmi məbləğ	MHBS-yə əsasən cəmi məbləğ (audit olunmamış)
Effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablanmış faiz gəliri	53,684	-	-	53,684	(65)	53,619
Haqq və komissiya gəliri	11,719	13,584	-	25,303	(1,846)	23,457
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis mənfəət	1,506	1,746	-	3,252		3,252
Valyuta mübadiləsi üzrə xalis mənfəət	2	3	-	5		5
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin bərpaı	60	89	-	149	190	339
Digər əməliyyat gəliri	-	-	593	593	(214)	379
Gəlirlər	66,971	15,422	593	82,986	(1,935)	81,051
Faiz xərci	(8,042)	(5,249)	-	(13,291)	(533)	(13,824)
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin bərpaı	(4,152)	(6,229)	-	(10,381)	15,909	5,528
İnvestisiya qiymətli kağızlarından ehtimal olunan kredit zərərlərinin (tutulması)/bərpaı		262		262	(371)	(109)
Haqq və komissiya xərci	(7,010)	(12,810)	-	(19,820)	(276)	(20,096)
Satış üçün saxlanılan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə gəliri	-	-	(4,807)	(4,807)	6,483	1,676
Digər aktiv və öhdəliklər üzrə dəyərsizləşmə zərəri	(180)	(208)	-	(388)	186	(202)
İşçi heyəti ilə bağlı xərclər	(8,162)	(9,461)	-	(17,623)	173	(17,450)
Ümumi və inzibati xərclər	(6,174)	(7,157)	-	(13,331)	831	(12,500)
Seqment üzrə nəticə	33,251	(25,430)	(4,214)	3,607	20,467	24,074
Mənfəət vergisi xərci	-	-	(998)	(998)	(1,655)	(2,653)
Vergilərdən sonra xalis mənfəət						21,421

“RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi göstərilmədiyi təqdirdə, min Azərbaycan Manatı ilə)

31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə hesabat verilən əsas seqmentlər üzrə məlumat:

	Pərakəndə bankçılıq (audit olunmamış)	Korporativ bankçılıq (audit olunmamış)	Heç bir seqmentə aid edilməmiş (audit olunmamış)	Rəhbərlik hesabatında göstərilən cəmi məbləğ (audit olunmamış)	MHBS-yə əsasən düzəliş edilmiş cəmi məbləğ	MHBS-yə əsasən cəmi məbləğ (audit olunmamış)
Effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablanmış faiz gəliri	29,520	16,438	-	45,958	(631)	45,327
Haqq və komissiya gəliri	5,797	8,696	-	14,493	(1,252)	13,241
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis gəlir	1,078	1,618	-	2,696	-	2,696
Hökumət qrantı	-	-	-	-	244	244
Digər əməliyyat gəliri	-	-	304	304	52	356
Gəlirlər	36,395	26,752	304	63,451	(1,587)	61,864
Faiz xərci	(6,966)	(4,475)	-	(11,441)	(546)	(11,987)
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin tutulması	(4,691)	(8,142)	-	(12,833)	(1,162)	(13,995)
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq ehtimal olunan kredit zərərlərinin (tutulması)/bərpaı	(120)	(209)	-	(329)	508	179
İnvestisiya qiymətli kağızlarından ehtimal olunan kredit zərərlərinin tutulması	-	(393)	-	(393)	(179)	(572)
Haqq və komissiya xərci	(3,255)	(4,173)	-	(7,428)	-	(7,428)
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis (zərər)/gəlir	(21)	(31)	-	(52)	-	(52)
Satış üçün saxlanılan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərəri	-	-	(2,155)	(2,155)	(59)	(2,214)
Digər aktiv və öhdəliklər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri	-	-	-	-	(2,862)	(2,862)
İşçi heyəti ilə bağlı xərclər	(5,777)	(8,666)	-	(14,443)	(252)	(14,695)
Ümumi və inzibati xərclər	(4,826)	(7,238)	-	(12,064)	(823)	(12,887)
Seqment üzrə nəticə	10,739	(6,575)	(1,851)	2,313	(6,962)	(4,649)
Mənfəət vergisi xərci	-	-	(134)	(134)	316	182
Vergilərdən sonra xalis mənfəət						(4,467)

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

24. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ, KORPORATİV İDARƏÇİLİK VƏ DAXİLİ NƏZARƏT

Risqlərin idarə edilməsi bank işinin əsasını təşkil edir və Bank əməliyyatlarının əsas elementidir. Bankın üzlaşdığı əsas risklər bazar riski, kredit riski və likvidlik riski ilə bağlıdır.

Korporativ idarəçilik sistemi

Bank Azərbaycan Respublikasının qanunları əsasında açıq səhmdar cəmiyyəti kimi təsis olunmuşdur. Bankın ali idarəedici orqanı illik və ya fəvqəladə iclasları çağırılan Səhmdarların Ümumi Yığıncağıdır. Səhmdarların Ümumi Yığıncağı Bankın əməliyyatları barədə strateji qərarlar verir.

Səhmdarların Ümumi Yığıncağı Müşahidə Şurasını seçir. Müşahidə Şurası Bankın əməliyyatlarına ümumi rəhbərlik səlahiyyətlərinə malikdir.

Azərbaycan qanunvericiliyi və Bankın nizamnaməsi müstəsna olaraq, Səhmdarların Ümumi Yığıncağı və Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq olunan qərarlar siyahısını müəyyən edir.

31 dekabr 2021-ci il tarixinə Müşahidə Şurasına aşağıdakı şəxslər daxildir:

- Zakir Nuriyev – Müşahidə Şurasının sədri;
- Rauf Əliyev – Müşahidə Şurasının üzvü;
- Aslan Xasıyev – Müşahidə Şurasının üzvü.

31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il ərzində Aydın Hüseynov Şuranın üzvü təyin olunmuş, Rəşad Abbasov isə Şuradan çıxarılmışdır.

Bankın ümumi fəaliyyətləri Bankın kollektiv icraedici orqanı tərəfindən idarə olunur. Səhmdarların Ümumi Yığıncağı İdarə Heyətini seçir. Bankın icraedici orqanı Səhmdarların Ümumi Yığıncağının və Bankın Müşahidə Şurasının verdiyi qərarların icrasına görə məsuliyyət daşıyır. Bankın icraedici orqanı Bankın Müşahidə Şurasına və Səhmdarların Ümumi Yığıncağına hesabat verir.

31 dekabr 2021-ci il tarixinə İdarə Heyətinə aşağıdakı şəxslər daxildir:

- Aydın Hüseynov – İdarə Heyətinin sədri;
- Orxan Gültəkin – İdarə Heyətinin sədrinin birinci müavini;
- Samir Rzayev – Baş maliyyə direktoru (CFO), İdarə Heyətinin üzvü;
- Ramil Nəsimov – Baş texniki direktor (CTO), İdarə Heyətinin üzvü;

Daxili nəzarət siyasəti və prosedurları

Müşahidə Şurası və İdarə Heyəti Bankda əməliyyatların həcminə və xarakterinə uyğun olan daxili nəzarət sistemlərinin işlənilib hazırlanması, icrası və saxlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Daxili nəzarət sistemlərinin məqsədi aşağıdakıları təmin etməkdir:

- Risklərin düzgün və hərtərəfli qiymətləndirilməsi və idarə olunması;
- Düzgün biznes, mühasibatlıq və maliyyə hesabatı funksiyaları, o cümlədən əməliyyatların düzgün təsdiqi, emalı və qeydə alınması;
- Mühasibatlıq qeydlərinin, rəhbərlik məlumatının, normativ hesabatların tamlığı, dəqiqliyi və vaxtında hazırlanması;
- İT sistemlərinin etibarlılığı, məlumatlar və sistemlərin bütövlüyü və mühafizəsi;
- Saxtakar və ya qeyri-qanuni hərəkətlərin, o cümlədən aktivlərin mənimsənilməsinin aradan qaldırılması;
- Qanun və qaydaların tələblərinə uyğunluq.

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Rəhbərlik risklərin aşkarlanması və qiymətləndirilməsi, nəzarət sistemlərinin yaradılması və onların səmərəliliyinin yoxlanılmasına görə məsuliyyət daşıyır. Rəhbərlik Bankın daxili nəzarət sistemlərinin səmərəliliyinə nəzarət edir və mütəmadi olaraq əlavə nəzarət sistemləri tətbiq edir, yaxud zəruri hesab olunduqda, mövcud nəzarət sistemlərinə düzəlişlər edir.

Bank, səmərəli əməliyyatları və müvafiq hüquqi və normativ tələblərlə uyğunluğu, o cümlədən aşağıdakıları təmin etmək məqsədilə standartlar, siyasətlər və prosedurlar sistemi işləyib hazırlanmışdır:

- vəzifələrin düzgün bölünməsi, o cümlədən əməliyyatların müstəqil təsdiqi tələbləri;
- əməliyyatların qeydə alınması, üzləşdirilməsi və onlara nəzarət tələbləri;
- normativ və digər hüquqi tələblərə uyğunluq;
- nəzarət sistemləri və prosedurların sənədləşdirilməsi;
- qarşıya çıxan əməliyyat risklərinin mütəmadi qiymətləndirilməsi, müəyyən edilmiş riskləri aradan qaldırmaq üçün nəzarət sistemləri və prosedurlarının adekvatlıq tələbləri;
- əməliyyat zərərləri üzrə hesabat tələbləri və təklif olunan bərpa planı;
- şərtlik planlarının işləyib hazırlanması;
- təlim və peşəkar inkişaf;
- etika və biznes standartları; və
- risklərin azaldılması, o cümlədən səmərəli olduqda, sığorta.

Ölçüsündən və mürəkkəbliyindən asılı olaraq, əməliyyatların təsdiqi üçün tələblər iyerarxiyası mövcuddur. Əməliyyatların böyük bir hissəsi avtomatlaşdırılmışdır və Bank avtomatlaşdırılmış nəzarət sistemindən istifadə edir.

Bankın daxili nəzarət sistemi aşağıdakı şəxslərdən ibarətdir:

- Müşahidə Şurası və onun komitələri;
- Baş icraedici direktor və İdarə Heyəti;
- Baş mühasib;
- Risklərin idarə edilməsi funksiyası;
- Təhlükəsizlik funksiyası, o cümlədən IT təhlükəsizlik;
- İnsan resursları funksiyası;
- Daxili audit xidməti;
- Müəyyən edilmiş standartlar, siyasətlər və prosedurlara uyğunluq üzrə məsul olan digər əməkdaşlar, bölmə və funksiyalar, o cümlədən:
 - Filialların və biznes bölmələrinin rəhbərləri;
 - Biznes proseslərinin menecerləri;
 - Çirkli pulların yuyulmasına qarşı tələblərə uyğunluq üzrə məsul bölmə;
 - Hüquqşünas – hüquqi və normativ tələblərə uyğunluq üzrə məsul olan əməkdaş;
 - Nəzarət öhdəliklərinə malik digər əməkdaşlar.

Daxili Audit Funksiyasının əsas vəzifələrinə daxildir:

- Bütövlükdə daxili nəzarət sisteminin auditü və səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi, əsas rəhbərlik strukturlarının qərarlarının icrası;
- Bank risklərinin və kredit təşkilatında daxili sənədlərlə tənzimlənən risklərin idarə edilməsi prosedurlarının qiymətləndirilmə metodologiyasının səmərəliliyinin auditü (bank əməliyyatları və transaksionaları üçün, bank risklərinin idarə olunması metodları, proqramlar, qaydalar və prosedurlar);

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

- Avtomatlaşdırılmış informasiya sistemləri üzərindən daxili nəzarət sisteminin etibarlılığının auditi;
- Mühasibatlıq və hesabat funksiyasının ədalətliliyi, tamlığı və vaxtında icrasının, maliyyə məlumatının toplanması və təqdim olunmasının etibarlılığının (o cümlədən, etibarlılığı, tamlığı və obyektivliyi) auditi və sınaqdan keçirilməsi;
- Kredit təşkilatının əmlakının təhlükəsiz saxlanmasına tətbiq oluna bilən üsulların auditi;
- İqtisadi əsaslılığın, əməliyyatların və digər sövdələşmələrin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi;
- Daxili nəzarət prosesləri və prosedurlarının auditi;
- Risk Departamentinin auditi.

Bankın standartlarına uyğunluq Daxili Audit Funksiyası tərəfindən həyata keçirilən mütəmadi yoxlamalar proqramı ilə dəstəklənir. Daxili Audit funksiyası rəhbərlikdən ayrılır və birbaşa Audit Komitəsinə və Müşahidə Şurasına hesabat verir. Daxili Audit yoxlamalarının nəticələri müvafiq biznes prosesi menecerləri ilə müzakirə olunur, yekunlar isə Audit Komitəsinə və Müşahidə Şurasına və Bankın yuxarı səviyyəli rəhbərliyinə təqdim olunur.

Rəhbərlik hesab edir ki, Bank risklərin idarə edilməsi və daxili nəzarət sistemləri, o cümlədən Daxili audit funksiyası ilə bağlı ARMB-nin tələblərinə cavab verir və risklərin idarə edilməsi və daxili nəzarət sistemləri əməliyyatların həcmi, xarakteri və mürəkkəbliyinə müvafiqdir.

Risklərin idarə edilməsi siyasəti və prosedurları

Risklərin idarə edilməsi bank işinin əsasını təşkil edir və Bank əməliyyatlarının əsas elementidir. Bankın üzləşdiyi əsas risklər bazar riski, kredit riski, likvidlik riski və əməliyyat, hüquqi və nüfuz riskləri ilə bağlıdır.

Risklərin idarə edilməsi siyasətləri Bankın qarşılaşdığı riskləri müəyyən, təhlil və idarə etmək, müvafiq risk məhdudiyətləri və nəzarətini təşkil etmək, davamlı olaraq riskin səviyyəsinə nəzarət etmək və məhdudiyətlərə əməl etmək məqsədi daşıyır. Risklərin idarə edilməsi siyasətləri və prosedurları bazar şərtlərində, təklif edilən məhsul və xidmətlərdə, inkişaf etməkdə olan ən yaxşı təcrübədə baş verən dəyişiklikləri əks etdirmək üçün mütəmadi olaraq nəzərdən keçirilir.

Müşahidə Şurası risklərin idarə edilməsi çərçivəsində nəzarətə, əsas risklərin idarə edilməsinə nəzarətə, risklərin idarə edilməsi siyasətlərinə, o cümlədən, böyük xərclərin əhəmiyyətli dərəcədə təsdiqinə görə məsuliyyət daşıyır.

İdarə Heyəti risklərin azaldılması üzrə tədbirlərin monitorinqi və həyata keçirilməsinə, Bankın yaradılmış risk parametrləri daxilində əməliyyatların keçirilməsində əminliyin təmin edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. Risk Departamentinin Sədri bütövlükdə risklərin idarə edilməsi və funksiyalara əməl olunması, maliyyə və qeyri-maliyyə risklərinin müəyyənləşdirilməsi, ölçülməsi, idarə edilməsi və hesabatın verilməsi üçün ümumi prinsip və metodların həyata keçirilməsinə əmin olmağa görə məsuliyyət daşıyır. O, birbaşa İdarə Heyətinin Sədrinin Müavininə hesabat verir.

Bankın İdarə Heyəti Bankın ARMB-nin müəyyən etdiyi risk hədlərinə və kapital adekvatlığı əmsallarına riayət etməsinə nəzarət üçün məsuliyyət daşıyır. Bankın risklərin idarə edilməsi prosedurlarının effektivliyinə və onların ardıcıl tətbiqinə nəzarət məqsədilə, Bankın İdarə Heyəti dövrü əsaslarla Daxili Audit Funksiyasının və Risk Departamentinin hazırladığı hesabatları əldə edir, bu hesabatların məzmununu müzakirə edir və təklif edilən təshihedici tədbirləri nəzərdən keçirir.

Həm portfel, həm əməliyyat səviyyəsindəki kredit, bazar və likvidlik risklərinin idarə edilməsi və nəzarəti Kredit Komitəsi və Aktivlərin və Öhdəliklərin İdarə Olunması Komitəsi (AÖİK) vasitəsilə icra olunur.

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Həm xarici, həm daxili risk amilləri təşkilatın bütün səviyyələrində və sahələrində müəyyən edilib idarə olunur və tənzimlənir. Risk amillərinin tam spektrinin və cari risklərin tənzimlənməsi prosedurlarının təminat səviyyəsinin müəyyən edilməsinə xüsusi diqqət yetirilir. Kredit və bazar risklərinin standart təhlili ilə yanaşı, Risk Departamenti əməliyyat şöbələri ilə dövrü görüşləri keçirməklə və onların ixtisas sahələri üzrə ekspert rəylərini əldə etməklə maliyyə və qeyri-maliyyə risklərinin monitorinqini aparır.

Bazar riski

Bazar riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətlərinin bazar qiymətlərində baş verən dəyişikliklər səbəbindən tərəddüd edəcəyi riskdir. Bazar riski valyuta riskindən, faiz dərəcəsi riskindən və digər qiymət risklərindən ibarətdir. Bazar riski bazar qiymətlərində və xarici valyuta məzənnələrində ümumi və spesifik xarakterli dəyişikliklərin və bazar qiymətlərinin dəyişkənlik səviyyəsində dəyişikliklərin təsirinə məruz qalan faiz dərəcələrində və səhm maliyyə alətlərində açıq mövqelərlə əlaqədar yaranır.

Bazar risklərinin idarə edilməsi müəyyən parametrlər çərçivəsində bazar risklərinin idarə edilməsi və tənzimlənməsi və eyni zamanda, gəlirliliyin risklərə nisbətinin optimallaşdırılması məqsədinə xidmət edir.

Bazar riskləri üzrə ümumi səlahiyyət İdarə Heyəti sədrinin rəhbərlik etdiyi AÖİK-ə aiddir. Bazar riski üzrə limitlər AÖİK tərəfindən Risk Departamentinin tövsiyələrinə əsasən təsdiq olunur.

Bank bazar riskini maliyyə alətləri ilə, faiz dərəcələrin ödəniş müddətləri ilə, valyuta mövqeləri ilə və itkilər üzrə limitlərlə münasibətdə açıq mövqe limitlərini təyin etməklə tənzimləyir. Müşahidə Şurası qeyd edilən göstəricilərin mütəmadi monitorinqini və yoxlamalarını aparır.

Faiz dərəcəsi riski

Faiz dərəcəsi riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərində və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə bazar faiz dərəcələrində dəyişikliklər nəticəsində dəyişəcəyi riskidir. Bank, bazar faiz dərəcələrinin səviyyələrində dəyişikliklərin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin axını təsirinə məruz qalır. Faiz marjaları bu cür dəyişikliklər nəticəsində yüksələ bilər, lakin eyni zamanda, gözlənilməyən dəyişikliklər baş verdikdə azala, yaxud itkilərə gətirib çıxara bilər.

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Faiz dərəcəsində fərqi təhlili

Faiz dərəcəsi riski, əsasən, faiz dərəcələri arasında fərqlərə nəzarət etməklə tənzimlənir. Aşağıdakı cədvəldə əsas maliyyə alətləri üzrə faiz dərəcələri arasında fərqlər təqdim olunur:

	1 aydan az	1-3 ay	3-12 ay	1-5 il	5 ildən artıq	Faizsiz	Qalıq dəyəri
31 dekabr 2021-ci il							
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ							
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	28,492	-	-	-	-	390,727	419,219
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	5,938	-	10,780	3,150	-	-	19,868
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	6,176	35,805	35,626	1,856	402	79,865
Müştərilərə verilmiş kreditlər	27,330	31,577	123,415	169,652	93,265	-	445,239
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	25,389	25,389
Cəmi maliyyə aktivləri	61,760	37,753	170,000	208,428	95,121	416,518	989,580
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ							
Bank depozitləri və qalıqları	-	1	3,128	7,412	-	1,651	12,192
Cari hesablar və müştərilərdən alınmış depozitlər	7,485	14,552	108,830	58,572	4,662	530,078	724,179
Subordinasiya borcları	112	-	-	5,950	-	-	6,062
Digər borc alınmış vəsaitlər	430	8	575	51,884	93,919	-	146,816
İcarə öhdəliyi	92	184	823	1,412	202	-	2,713
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	-	-	-	7,764	7,764
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	8,119	14,745	113,356	125,230	98,783	539,493	899,726
Likvidlik boşluğu	53,641	23,008	56,644	83,198	(3,662)	(122,975)	89,854
	1 aydan az	1-3 ay	3-12 ay	1-5 il	5 ildən artıq	Faizsiz	Qalıq dəyəri
31 dekabr 2020-ci il							
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ							
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	55,604	-	-	-	-	237,359	292,963
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	31,446	10,874	199	1,252	-	-	43,771
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	11,198	26,844	10,994	-	402	49,438
Müştərilərə verilmiş kreditlər	32,298	41,267	125,357	142,450	50,959	-	392,331
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	11,527	11,527
Cəmi maliyyə aktivləri	119,348	63,339	152,400	154,696	50,959	249,288	790,030
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ							
Bank depozitləri və qalıqları	-	6,800	-	10,540	-	1,179	18,519
Cari hesablar və müştərilərdən alınmış depozitlər	16,377	26,150	124,257	16,710	4,397	358,063	545,954
Subordinasiya borcları	4,758	-	-	15,618	-	-	20,376
Digər borc alınmış vəsaitlər	399	20	2,639	62,932	62,532	-	128,522
İcarə öhdəliyi	86	172	771	1,405	370	-	2,804
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	-	-	-	7,117	7,117
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	21,620	33,142	127,667	107,205	67,299	366,359	723,292
Likvidlik boşluğu	97,728	30,197	24,733	47,491	(16,340)	(117,071)	66,738

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Faiz dərəcələri arasında fərqlər əsasən ödəniş müddəti müvafiq ödəniş tarixində bitən faiz qazanan öhdəliklərin eyni və ya daha aşağı faiz dərəcələrinə malik öhdəliklərlə təkrar maliyyələşdirilməsi vasitəsilə aradan qaldırılır.

Orta effektiv faiz dərəcələri

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə faiz qazanan aktivlər və öhdəliklər üzrə orta effektiv faiz dərəcələri təqdim olunur. Bu faiz dərəcələri gəlirlilik səviyyələrinin həmin aktivlərin və öhdəliklərin ödəniş müddətinə nisbətinin təxminidir.

	2021			2020		
	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %			Orta effektiv faiz dərəcəsi, %		
	AZN	ABŞ dolları	Avro	AZN	ABŞ dolları	Avro
Faiz yaradan aktivlər						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	5.15%	-	-	5.85%	3.61%	-
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	4.92%	0.88%	-	10.79%	2.01%	-
İnvestisiya qiymətli kağızları	6.54%	5.01%	1.75%	9.33%	5.19%	3.15%
Müştərilərə verilmiş kreditlər	12.86%	4.09%	4.93%	12.80%	4.38%	5.41%
Faiz yaradan öhdəliklər						
Bank depozitləri və qalıqları	9.67%	7.46%	-	-	3.00%	-
Cari hesablar və müştərilərdən alınmış depozitlər	9.37%	0.99%	0.45%	8.76%	0.94%	0.38%
Digər borc alınmış vəsaitlər	2.47%	-	-	2.25%	-	-
İcarə öhdəliyi	10.00%	-	-	10.00%	-	-
Subordinasiya borcları	-	7.50%	-	-	3.26%	-

Faiz dərəcəsinə həssaslığın təhlili

Faiz dərəcələri dəyişməsi təhlilinə əsaslanan faiz riskinin idarə edilməsi maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin həssaslığının monitorinqi ilə həyata keçirilir. Xalis mənfəət və ya zərər və kapitalın (vergilər çıxılmaqla) faiz dərəcələrində dəyişikliklərə (qiymətlərin dəyişməsi riski) həssaslığının təhlili aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur. Bu təhlil 31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə mövcud olan bütün gəlir əyrilərində və faiz qazanan aktiv və öhdəlik bəndlərində 100 baza nöqtəsi (bn) simmetrik enmə və ya qalxmada ibarət sadələşdirilmiş ssenariyə əsaslanır:

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
100 bn paralel enmə	(772)	(1,023)
100 bn paralel qalxma	772	1,023

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Valyuta riski

Bankın bir neçə xarici valyutada ifadə edilmiş aktivləri və öhdəlikləri vardır.

Valyuta riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin xarici valyutaların məzənnələrindəki dəyişikliklərin nəticəsində tərəddüd etməsi riskidir. Baxmayaraq ki, Bank öz valyuta riskinin hedcləşdirməsi tədbirlərini görür, MHBS-yə əsasən belə tədbirlər hedcinq əməliyyatları kimi qəbul edilmir.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2021-ci il tarixinə maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin xarici valyuta strukturu təqdim olunur:

	AZN	ABŞ dolları	Avro	Digər valyutalar	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	218,254	191,316	9,171	478	419,219
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	7,842	12,026	-	-	19,868
İnvestisiya qiymətli kağızları	5,046	73,854	965	-	79,865
Müştərilərə verilmiş kreditlər	369,877	75,025	337	-	445,239
Digər maliyyə aktivləri	22,031	3,203	24	131	25,389
Cəmi maliyyə aktivləri	623,050	355,424	10,497	609	989,580
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ					
Bank depozitləri və qalıqları	210	11,982	-	-	12,192
Cari hesablar və müştərilərdən alınmış depozitlər	381,928	331,517	10,293	441	724,179
Digər borc alınmış vəsaitlər	146,816	-	-	-	146,816
Subordinasiya borcları	-	6,062	-	-	6,062
İcarə öhdəliyi	2,713	-	-	-	2,713
Digər maliyyə öhdəlikləri	5,220	2,103	310	131	7,764
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	536,887	351,664	10,603	572	899,726
Xalis mövqe	86,163	3,760	(106)	37	89,854

Bank yuxarıdakı cədvəl əsasında normativ valyuta mövqeyinə əməl etmə məqsədləri üçün hesabat verməli deyil, əvəzində prudensial rəqəmlər əsasında valyuta mövqeyi barədə tənzimləyiciyə hesabat verilir.

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALIYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin xarici valyuta strukturu təqdim olunur:

	AZN	ABŞ dolları	Avro	Digər valyutalar	Cəmi
MALIYYƏ AKTİVLƏRİ					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	100,294	185,433	6,660	576	292,963
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	2,452	41,089	35	195	43,771
İnvestisiya qiymətli kağızları	1,885	45,560	1,993	-	49,438
Müştərilərə verilmiş kreditlər	293,971	98,132	228	-	392,331
Digər maliyyə aktivləri	10,565	718	5	239	11,527
Cəmi maliyyə aktivləri	409,167	370,932	8,921	1,010	790,030
MALIYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ					
Bank depozitləri və qalıqları	659	17,513	-	347	18,519
Cari hesablar və müştərilərdən alınmış depozitlər	208,712	328,220	8,600	422	545,954
Digər borc alınmış vəsaitlər	128,522	-	-	-	128,522
Subordinasiya borcları	-	20,376	-	-	20,376
İcarə öhdəliyi	2,804	-	-	-	2,804
Digər maliyyə öhdəlikləri	4,717	1,749	394	257	7,117
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	345,414	367,858	8,994	1,026	723,292
Xalis mövqe	63,753	3,074	(73)	(16)	66,738

Manatın qeyd edilən valyutalara qarşı 31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə zəifləməsi nəticəsində kapital və mənfəət və ya zərər aşağıda göstərilən məbləğlər qədər (azala)/arta bilərdi. Təhlil vergilər çıxılmaqla təqdim olunur və Bank hesabat dövrünün sonunda mümkün olduqlarını ehtimal etdiyi xarici valyuta məzənnələrinin dəyişikliklərinə əsaslanır. Təhlildə bütün digər parametrlərin, xüsusilə də, faiz dərəcələrinin, dəyişməz qalması fərz olunur.

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
ABŞ dollarının manata nəzərən 30% bahalaşması	902	738
Avronun manata nəzərən 30% bahalaşması	(25)	(18)

Manatın qeyd edilən valyutalara qarşı 31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə möhkəmlənməsi, bütün digər parametrlərin eyni saxlanması şərti ilə, həmin valyutalara eyni həcmli, lakin əks istiqamətli təsir edəcəkdir.

Kredit riski

Kredit riski müştəri və ya maliyyə aləti üzrə tərəf müqabilə müqavilə üzrə öhdəliklərini yerinə yetirmədiyi təqdirdə Bankın maliyyə zərərinə uğrayacağı riskidir. Bankın kredit risklərinin tənzimlənməsi üçün siyasət və prosedurları vardır (həm uçota alınmış maliyyə aktivləri, həm də uçota alınmamış müqavilə öhdəlikləri üçün); o cümlədən, portfel cəmləşmələrinin məhdudlaşdırılması üzrə qaydalar və kredit riskinə fəal surətdə nəzarət edən Kredit Komitəsinin yaradılması barədə qaydalar daxildir. Kredit siyasəti İdarə Heyəti tərəfindən nəzərdən keçirilir və təsdiqlənir.

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Kredit siyasəti aşağıdakıları müəyyən edir:

- kredit ərizələrinin baxılması və təsdiqlənməsi prosedurları;
- borcalanların (korporativ və fərdi) kredit qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi metodikası;
- kontragentlərin, emitentlərin və sığorta şirkətlərinin kredit qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi metodikası;
- girovun qiymətləndirilməsi metodikası;
- kreditlərin sənədləşməsinə dair tələblər;
- kreditlərin və digər kredit risklərinin mütəmadi monitorinqi üzrə prosedurlar.

Korporativ kredit ərizələri müvafiq müştəri rəhbərliyi tərəfindən yazılır və sonra korporativ kredit portfelini üzrə məsuliyyət daşıyan Kredit Departamentinə ötürülür. Hesabatların təhlili müştərinin biznes və maliyyə fəaliyyətini nəzərə alan strukturlaşmış təhlilə əsaslanır. Kredit ərizəsi və hesabat müstəqil olaraq Risk Departamenti tərəfindən baxılır və kredit siyasətinin tələblərinə uyğun olması təsdiqi üzrə ikinci rəy verilir. Kredit Komitəsi, Kredit Departamenti və Risk Departamenti tərəfindən təqdim edilmiş kredit ərizələrinə baxır. Fərdi əməliyyatlar, ehtimal olunan Kredit Komitəsinin yekun təsdiqindən və xüsusi risklərdən asılı olaraq həmçinin Hüquq, Mühəsibatlıq və Vergi Departamentləri tərəfindən də baxılır.

Bank davamlı olaraq fərdi kredit risklərinin fəaliyyətinə nəzarət edir və müntəzəm olaraq müştərilərin ödəmə qabiliyyətini yenidən müəyyənləşdirir. Yenidən baxış borcalan tərəfindən təqdim edilmiş və ya Bank tərəfindən əldə edilmiş müştərinin ən son maliyyə hesabatları və digər məlumatlara əsaslanır. Fərdi Kredit Departamenti tərəfindən fərdi kredit ərizələrinə baxılır. Fərdi müştəri təhlilindən əlavə, kredit portfelini Risk Departamenti tərəfindən kredit konsentrasiyası və bazar risklərinə uyğun olaraq müəyyən edilir.

Fiziki şəxs olan müştəri təhlilindən başqa kredit portfelini kredit konsentrasiyası və bazar riskləri ilə bağlı olaraq Risk Departamenti tərəfindən qiymətləndirilir.

Kredit riskinin maksimal dərəcəsi, bir qayda olaraq, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin qalıq dəyərində və uçota alınmamış müqavilə öhdəliklərinin məbləğlərində əks olunur. Potensial kredit riskinin azaldılması məqsədi ilə aktivlərin və öhdəliklərin mümkün qarşılıqlı əvəzləşdirilməsi effekti əhəmiyyətli xarakter daşımır.

Aşağıdakı cədvəldə hesabat tarixinə maliyyə aktivləri ilə bağlı maksimal kredit riski təqdim olunur:

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
AKTİVLƏR		
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (nağd pul vəsaitləri istisna olmaqla)	368,432	254,087
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	19,868	43,771
İnvestisiya qiymətli kağızları (kapital qiymətli kağızları istisna olmaqla)	79,463	49,036
Müştərilərə verilmiş kreditlər	445,239	392,331
Digər maliyyə aktivləri	25,389	11,527
Cəmi maksimal kredit riski	938,391	750,752

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə girovların təhlili və müştərilərə verilmiş kreditlərlə əlaqədar kredit riskinin konsentrasiyasının təhlili 14 saylı Qeyddə təqdim olunmuşdur.

Hesabat tarixinə tanınmamış müqavilə öhdəliklərindən maksimum kredit riski 26 saylı Qeyddə təqdim olunmuşdur.

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

31 dekabr 2021-ci il tarixinə Bankın kredit riski ayrı-ayrılıqda maksimum kredit riskinin 10%-dən çoxunu təşkil edən iki borcalanı var (2020-ci il: iki borcalan).

Kredit riski – Ehtimal olunan kredit risklərindən qaynaqlanan məbləğlər

Dəyərsizləşmənin hesablanmasında istifadə olunan məlumatlar, fərziyyələr və üsullar

Uçot siyasəti üçün 3 saylı Qeydə baxın.

Kredit riskində əhəmiyyətli artım

İlkin tanınmadan sonra maliyyə aləti üzrə defolt riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını müəyyən edərkən Bank əlavə xərc və ya səy tələb etməyən əsaslı və dəstəkləyici məlumatı nəzərdən keçirir. Bura kəmiyyət və keyfiyyət məlumatı, Bankın keçmiş təcrübəsi, kredit qiymətləndirməsinə əsaslanan təhlil və gələcəkyönümlü məlumatlar daxildir.

Qiymətləndirmənin məqsədi aşağıdakıları müqayisə etməklə kredit riskində əhəmiyyətli artımın baş verib-vermədiyini müəyyən etməkdir:

- hesabat tarixində qalan dövr üçün defolt ehtimalı; və
- kredit riskinə məruz qalan məbləğin ilkin tanınması zamanı müəyyən edilmiş və hazırkı tarixə qalan dövr üçün hesablanmış defolt ehtimalı (vaxtından əvvəl ödənişə dair gözləntilərdə dəyişikliklərə uyğun düzəliş edilməklə).

Bank kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmadığını müəyyən etmək üçün üç meyardan istifadə edir:

- defolt ehtimalında dəyişikliyə əsasən kəmiyyət testi;
- keyfiyyət göstəriciləri; və
- ödəniş tarixindən sonra 30 gün gecikmə.

Kreditlər üzrə risk səviyyələri

Bank riskə məruz qalan hər məbləği defolt riskinin göstəricisi olan müxtəlif məlumatlara və keçmiş kredit təcrübəsinə əsaslanmaqla kredit riski səviyyəsinə aid edir. Kredit riski səviyyələri defolt riskinin göstəricisi olan kəmiyyət və keyfiyyət amillərindən istifadə etməklə müəyyən edilir. Bu amillər riskə məruz qalan məbləğin təbiətindən və borcalanın növündən asılı olaraq dəyişir.

Defolt ehtimalının müddət strukturunun yaradılması

Kredit riski səviyyələri riskə məruz qalan məbləğlərin defolt ehtimalının müddət strukturunun müəyyən edilməsində başlıca amildir. Bank kredit riski haqqında ödəniş və defolt məlumatını yurisdiksiya, bölgə, xidmət və borcalanın növü, eləcə də kredit riski dərəcəsinə əsasən toplayır. Bəzi portfellərdə kredit bürosundan satın alınmış məlumat da istifadə edilir.

Bank toplanılan məlumatı təhlil etmək üçün statistik modellərdən istifadə edir və kredit riskinə məruz qalmanın qalan dövr üçün defolt ehtimalını və zamanla bunların necə dəyişəcəyinin gözlənildiyini hesablayır.

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığının müəyyən edilməsi

Bank hər hesabat dövründə kredit riskinin ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını qiymətləndirir. Kredit riskində artımın əhəmiyyətli olub-olmadığının müəyyən edilməsi maliyyə alətinin xarakteristikalarından, borcalandan və coğrafi regiondan asılıdır.

Əhəmiyyətli sayılan amillər kredit növündən, xüsusilə də müştərinin korporativ və ya fərdi olmasından asılı olaraq dəyişir.

Ümumi göstərici kimi, aşağıdakı hallarda Bankın kəmiyyət meyarına əsasən konkret kredit riski ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artmış hesab olunur:

- bütün borcalanlar üçün müqavilə üzrə ödənişlər 30 gündən çox gecikdikdə.

Kredit riskinin ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artdığı qənaətinə gəlmək üçün keyfiyyət amillərinə də əsaslanmaq olar. Bu keyfiyyət amillərinin Bankın mütəmadi aparılan kəmiyyət təhlillərində tam əksini tapmayan kredit riskinin idarə edilməsi prosesləri ilə bağlılığı olur. Bu nəzarət siyahısına düşmüş yerləşdirmələr kimi yüksək risk meyarlarına cavab verən məbləğlərə aiddir. Belə keyfiyyət meyarları mütəxəssis mühakiməsinə, müvafiq tarixi təcrübəyə əsaslanır və aşağıdakı şəkildə açılırlar:

- kollektiv qiymətləndirilən istehlak və ipoteka kreditləri üçün: Bank müəyyən bir sektorda əhəmiyyətli enişin baş verdiyini öyrəndikdə və biznesin bağlanacağını və ya sektorda fəaliyyətin əhəmiyyətli dərəcədə azalacağını gözlədikdə.

İlkin tanınma ilə müqayisədə artıq kredit riskində əhəmiyyətli artımın olmadığına dair sübut olarsa, alət üzrə zərər ehtiyatı yenidən 12 aylıq ehtimal olunan kredit zərəri kimi ölçülür. Kredit riskinin artımı üzrə bəzi keyfiyyət göstəriciləri (məsələn, nəzərdən keçirilmiş kredit şərtlərinə əməl etməmək) göstərici özü yox olduqdan sonra artan defolt riski üçün səciyyəvi ola bilər.

Belə olduqda Bank sınaq müddəti təyin edir. Bu müddət ərzində maliyyə aktivləri kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə azalmasına dair müsbət nəticələr göstərməlidir. Sınaq müddətində maliyyə alətlərinin bərpası və 1-ci Mərhələyə keçirilməsi üçün meyarlar aşağıdakılardır:

- kredit üzrə bütün ödənişlərin ödəmə qrafikinə uyğun və ya 30 gündən çox gecikməməklə edilməsi;
- əvvəllər gecikmə statusundan başqa məlumat əsasən 2-ci Mərhələyə təsnif edilmiş və kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artmasına dair heç bir sübut qalmayan bütün kreditlər.

Maliyyə alətlərinin bərpası və 2-ci Mərhələyə keçməsi üçün sınaq meyarları aşağıdakılardır:

- kreditin 3-cü Mərhələyə təsnif edilməsindən sonra 6 aylıq bərpa müddətinin keçməsi, yəni hesabat tarixindən əvvəlki son 6 ay ərzində yenidən strukturlaşdırma və ya 90 gündən çox gecikmənin olmaması (3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə keçid).

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Bank kredit riskində əhəmiyyətli artımları müəyyən etmək üçün istifadə etdiyi meyarların effektivliyini müntəzəm yoxlayaraq:

- meyarların məbləğ üzrə defolt baş verməzdən əvvəl kredit riskində əhəmiyyətli artımı müəyyən edə bildiyini;
- kredit riskində əhəmiyyətli artımın müəyyən edilməsi ilə defoltun yaranması arasında ortalama müddətin ağılabatan olduğunu;
- riskə məruz qalan məbləğin ümumən 12 aylıq ehtimal olunan kredit zərərinin ölçməindən kredit üzrə dəyərsizləşməyə birbaşa keçmədiyini; və
- 12 aylıq ehtimal olunan kredit zərərləri (1-ci Mərhələ) ilə bütün müddət üçün ehtimal olunan kredit zərərləri (2-ci Mərhələ) arasında keçid nəticəsində gözlənilməz qeyri-sabitliyin olmadığını təsdiq edir.

Defoltun açıqlaması

Bank aşağıdakı hallarda maliyyə aktivini defolta uğramış sayır:

- borcalanın Banka olan kredit öhdəliklərini, Bank qiymətli kağızı satmaq kimi tədbirlərə əl atmadan (əgər varsa), tam ödəməsi gözlənilmədikdə;
- borcalan Bank qarşısında hər hansı əhəmiyyətli kredit öhdəliyini 90 gündən çox gecikdirdikdə. Müştəri məsləhət görülən limiti keçdikdə və ya cari ödənilməli məbləğdən daha kiçik limit məsləhət görüldükdə overdraftlar gecikmə sayılır; və ya
- borcalanın kredit öhdəliklərini ödəmək qabiliyyəti olmadığına görə müflisləşməsi nəticəsində borcalanın aktivini restrukturlaşdıracağı labüd olduqda.

Borcalanın defoltda olub-olmadığını qiymətləndirərkən Bankın nəzərə aldığı göstəricilər:

- keyfiyyət – məsələn, müqavilə şərtlərinin pozulması;
- kəmiyyət – məsələn, gecikmə statusu və eyni borcalanın başqa öhdəlik üzrə Banka ödəniş etməməsi; və
- müəssisə daxilində hazırlanmış və kənar mənbələrdən alınmış məlumat.

Maliyyə alətinin defoltda olub-olmadığını qiymətləndirmək üçün məlumatlar və onların əhəmiyyəti şəraitdəki dəyişiklikləri əks etdirməsi üçün vaxtaşırı dəyişə bilər.

Gələcəkyönümlü məlumatın tətbiqi

Bank gələcəkyönümlü məlumatlardan həm alətin ilkin tanınmasından sonra kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını qiymətləndirərkən, həm də ehtimal olunan kredit zərərinə ölçərkən istifadə edir.

Bank bir iqtisadi ssenari hazırlayır: əsas ssenari. Əsas ssenari Bankın strateji planlama və büdcənin hazırlanması kimi digər məqsədlərlə istifadə etdiyi məlumata uyğunlaşdırılır. Defolt haqqında tarixi məlumat bank sistemində cəmi fərdi kreditlər üzrə gecikmə payı haqqında ARMB-nin statistikasına əsaslanır. Makroiqtisadi məlumatın təsiri ən azı illik əsasla qiymətləndirilməlidir.

Bank tarixi məlumatın təhlilindən istifadə edərək bütün kredit portfelində (qiymətli kağızlar portfeli, maliyyə təşkilatları üçün tələblər daxil olmaqla) kredit riski və kredit zərərlərinin əsas amillərini müəyyən etmiş və sənədləşdirmiş, makroiqtisadi parametrlər və kredit riskləri və zərərləri arasında münasibəti qiymətləndirmişdir.

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Əsas amil real ÜDM-un artımıdır. 31 dekabr 2021-ci il tarixinə istifadə olunan iqtisadi ssenarilərə 31 dekabr 2021-ci ildən 2026-cı ilədək Azərbaycan Respublikası üçün aşağıdakı əsas göstəricilər daxil edilmişdir.

	2022	2023	2024	2025	2026
Real ÜDM artımı	1.60%	1.70%	1.70%	1.70%	1.70%

Əsas göstərici və müxtəlif maliyyə aktivləri portfellerinin defolt və zərər dərəcələri arasında əlaqələr son 14 il ərzində yığılan tarixi məlumatın təhlili əsasında proqnozlaşdırılmışdır.

Makroiqtisadi modeli qurarkən Bank defolt haqqında kənar statistikadan (NPL) istifadə edir, belə ki, defolta dair yetərli daxili statistika yoxdur.

Modifikasiya edilmiş aktivlər

Kredit müqaviləsinin şərtləri bazar şəraitinin dəyişməsi, müştərilərin saxlanması və müştərinin kredit qabiliyyətliliyinin cari və ya mümkün pisləşməsi ilə bağlı olmayan digər amillər daxil olmaqla, bir sıra səbəblərdən dəyişdirilə bilər. 3 sayılı Qeyddə təsvir edilən uçot siyasətinə əsasən şərtləri dəyişdirilmiş mövcud kreditin tanınması dayandırılma və şərtləri yenidən razılaşdırılaraq ədalətli dəyərdə yenidən tanına bilər.

Maliyyə aktivinin şərtləri modifikasiya edildikdə və modifikasiya tanınmanın dayandırılması ilə nəticələnmədikdə aktivin kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığı aşağıdakıların müqayisəsini əks etdirir:

- modifikasiya şərtlərinə əsasən hesabat tarixində aktivin qalan bütün dövr üçün defolt ehtimalı;
- ilkin tanınma zamanı olan məlumat və ilkin müqavilə şərtlərinə əsasən aktivin qalan bütün dövr üçün defolt ehtimalı.

Modifikasiya tanınmanın dayandırılması ilə nəticələndikdə yeni kredit tanınır və 1-ci Mərhələyə təsnif edilir (həmin zaman kredit üzrə dəyərsizləşmədiyi ehtimal edilir).

Bank borcların qaytarılması fürsətlərini maksimum artırmaq və defolt riskini minimuma endirmək üçün müştərilərə verilmiş kreditlərin şərtlərini maliyyə çətinlikləri kimi yenidən razılaşdırır (praktikada “kredit şərtlərinin nəzərdən keçirilməsi” adlandırılır). Bankın kredit şərtlərinin nəzərdən keçirilməsi siyasətinə əsasən, kredit şərtləri hər bir müştəri üçün fərdi qaydada o halda nəzərdən keçirilir ki, borcalan öz borcu üzrə hal-hazırda defoltdadır və ya defolt riski yüksəkdir, borcalanın öz borcunu ilkin müqavilə şərtləri əsasında ödəməsi üçün bütün məqsəduyğun səylərindən istifadə etməsi barədə sübutlar mövcuddur və borcalanın nəzərdən keçirilmiş şərtlərə əməl edə biləcəyi gözlənilir.

Yeni şərtlərə adətən ödəniş müddətinin uzadılması, faiz ödənişlərinin zamanlamasının və faiz dərəcəsinin dəyişməsi daxildir. Həm pərakəndə, həm də korporativ kreditlərin şərtləri nəzərdən keçirilə bilər.

Bankın kredit şərtlərini yenidən nəzərdən keçirmək siyasətinin bir hissəsi kimi dəyişikliyə uğramış maliyyə aktivləri üçün, DE proqnozu dəyişikliyin Bankın faiz və əsas məbləği toplamaq qabiliyyətini artırıb-artırmadığını və ya bərpa etdiyini və Bankın kredit şərtlərini nəzərdən keçirmək sahəsində keçmiş təcrübəsini əks etdirir. Bu prosesin bir hissəsi kimi Bank borcalanın ödəniş fəaliyyətini dəyişdirilmiş müqavilə şərtləri ilə münasibətdə qiymətləndirir və müxtəlif davranış göstəricilərini nəzərə alır.

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Bir qayda olaraq kredit şərtlərinin yenidən nəzərdən keçirilməsi kredit riskində əhəmiyyətli artımın keyfiyyət göstəricisidir və kredit şərtlərinin yenidən nəzərdən keçirilməsinə dair gözləntilər riskə məruz qalan məbləğin kredit üzrə dəyərsizləşməsinə dair sübut təşkil edə bilər (3 sayılı Qeydə baxın). Riskə məruz qalan məbləğin kredit üzrə dəyərsizləşmiş/defoltda hesab edilməməsi üçün müştəri müəyyən müddət ərzində davamlı olaraq ödənişləri vaxtında etməli və ya defolt ehtimalı o qədər azalmalıdır ki, zərər üzrə ehtiyat yenidən 12 aylıq ehtimal olunan kredit zərəri miqdarında hesablınsın.

Ehtimal olunan kredit zərərlərinin ölçülməsi

Ehtimal olunan kredit zərərinin ölçülməsində əsas amillər aşağıdakı dəyişənlərin müddət strukturudur:

- defolt ehtimalı (DE);
- defolt zamanı yaranan zərər (DZYZ);
- defolt vəziyyətində riskə məruz qalma (DVRMQ).

1-ci Mərhələdə riskə məruz qalma üzrə ehtimal olunan kredit zərəri 12 aylıq defolt ehtimalını defolt zamanı yaranan zərəre (DZYZ) və defolt vəziyyətində riskə məruz qalmaya (DVRMQ) vurmaqla hesablanır. Bütün müddət üçün ehtimal olunan kredit zərəri bütün müddət üçün defolt ehtimalını defolt zamanı yaranan zərəre (DZYZ) və defolt vəziyyətində riskə məruz qalmaya (DVRMQ) vurmaqla hesablanır.

Defolt ehtimalını hesablama metodologiyası “Defolt ehtimalının müddət strukturunun yaradılması” başlığı altında müzakirə edilmişdir.

Bank defolt zamanı yaranan zərər (DZYZ) parametrlərini defoltlu kontraqentlərə qarşı iddialar üzrə bərpa tarixinə əsasən hesablayır. Defolt zamanı yaranan zərər (DZYZ) modellərində iddianın strukturu, iddia üzrə təminat (müəyyən portfellər üçün), hansı iddianın daha əvvəl edildiyi, tərəf müqabilinin fəaliyyət sahəsi və maliyyə aktivinin ayrılmaz tərkib hissəsi olan istənilən təminatın bərpa xərcləri nəzərə alınır. Pərakəndə əmlakla təmin edilmiş kreditlər üçün (müəyyən portfel növləri üçün) LTV əmsalı defolt zamanı yaranan zərərin (DZYZ) müəyyən edilməsi üçün başlıca parametrdir. Defolt zamanı yaranan zərər (DZYZ) qiymətləri müqavilə üzrə əldə olan ilk faiz dərəcəsinə diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinə əsasən hesablanır, belə ki, bu aktiv yaradılarkən mövcud olan effektiv faiz dərəcəsinə ən yaxın dərəcə sayılır.

Defolt vəziyyətində riskə məruz qalma (DVRMQ) defolt zamanı riskli mövqenin ehtimal olunan məbləğini əks etdirir. Bank defolt vəziyyətində riskə məruz qalmanı (DVRMQ) cari risk məbləği və müqaviləyə əsasən ayrılan və amortizasiyadan yaranan cari məbləgdə mümkün dəyişikliklərə əsasən hesablayır. Maliyyə aktivinin defolt vəziyyətində riskə məruz qalan məbləği (DVRMQ) onun defolt anındakı ümumi qalıq dəyəridir. İcarə öhdəlikləri üçün, defolt vəziyyətində riskə məruz qalan məbləğ (DVRMQ) tarixi müşahidəyə əsasən hesablanan və müqaviləyə əsasən istifadə edilə bilən mümkün gələcək məbləğlərdir.

Yuxarıda qeyd edildiyi kimi və 1-ci Mərhələ maliyyə aktivləri üzrə maksimum 12 aylıq defolt ehtimalından istifadə etmək şərtilə, Bank ehtimal olunan kredit zərərinə məruz qaldığı maksimal müqavilə müddəti ərzində (borcalanın müddəti uzatmaq variantları daxil olmaqla) defolt riskini nəzərə almaqla ölçür (hətta Bank kredit risklərini idarə etmək məqsədləri ilə daha uzun müddəti nəzərdə tutduqda belə). Maksimal müqavilə müddəti Bankın avans ödənişini tələb etmək və ya kredit öhdəliyinə xitam vermək hüququ yarandığı tarixədək uzanır.

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Parametr kollektiv əsasla modelləşdirilərkən maliyyə alətləri alət növünə əsasən qruplaşdırılır.

Xüsusi qrup daxilində riskli mövqelərin eynicinsli qalmasını təmin etmək üçün qruplaşdırmalar müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

Bankın məhdud tarixi məlumatlara malik olduğu portfellər üçün, daxili mövcud məlumatlara əlavə olaraq kənar müqayisəli məlumatlardan istifadə edilir. Ehtimal olunan kredit zərərinin ölçülməsi üçün kənar müqayisəli məlumatın əhəmiyyətli olduğu portfellər aşağıdakılardır:

	Riskə məruz qalan məbləğ	Kənar müqayisəli məlumat	
		Defolt ehtimalı	Defolt zamanı yaranan zərər (DZYZ)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (nağd pul vəsaitləri istisna olmaqla)	368,432	“Moody’s”-in defolt araşdırması	S&P bərpa araşdırmaları
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	19,868	“Moody’s”-in defolt araşdırması	S&P bərpa araşdırmaları
İnvestisiya qiymətli kağızları	79,463	“Moody’s”-in defolt araşdırması	S&P bərpa araşdırmaları

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi

Aşağıdakı cədvəldə təqdim olunan maliyyə aktivlərinə və maliyyə öhdəliklərinə, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əvəzləşdirilməsindən asılı olmayaraq, əvəzləşdirmə haqqında ümumi razılışma və ya oxşar maliyyə alətlərini əhatə edən oxşar sövdələşmə tətbiq oluna bilər.

31 dekabr 2021-ci il

	Tanınmış maliyyə aktivinin/öhdəliyinin ümumi məbləği	Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınan maliyyə aktivlərinin/öhdəliklərinin xalis məbləği	Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əvəzləşdirilməyən əlaqəli məbləğlər		
			Maliyyə alətləri	Girov qoyulmuş pul vəsaitlərinin alınması	Xalis məbləğ
Maliyyə aktivlərinin/maliyyə öhdəliklərinin növləri					
Müştərilərə verilmiş kreditlər	54,097	54,097	-	54,097	-
Cəmi maliyyə aktivləri	54,097	54,097	-	54,097	-
Cari hesablar və müştərilərdən alınmış depozitlər	54,097	54,097	54,097	-	-
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	54,097	54,097	54,097	-	-

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	Tanınmış maliyyə aktivinin/öhdəliyinin ümumi məbləği	Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınan maliyyə aktivlərinin/öhdəliklərinin xalis məbləği	Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əvəzləşdirilməyən əlaqəli məbləğlər		
			Maliyyə alətləri	Girov qoyulmuş pul vəsaitlərinin alınması	Xalis məbləğ
Maliyyə aktivlərinin/maliyyə öhdəliklərinin növləri					
Müştərilərə verilmiş kreditlər	140,574	140,574	-	140,574	-
Cəmi maliyyə aktivləri	140,574	140,574	-	140,574	-
Cari hesablar və müştərilərdən alınmış depozitlər	(140,574)	(140,574)	140,574	-	-
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(140,574)	(140,574)	140,574	-	-

Likvidlik riski

Likvidlik riski Bankın hesablaşması nağd pul və ya digər maliyyə aktivləri ilə aparılan maliyyə öhdəlikləri ilə bağlı öhdəliklərinin yerinə yetirilməsində çətinliklərlə üzləşməsi riskidir. Likvidlik riski aktivlərlə öhdəliklərin ödəniş müddətləri arasında uyğunsuzluq olduqda yaranır. Aktivlərin və öhdəliklərin ödəniş müddətlərinin və faiz dərəcələrinin uyğunlaşdırılması yaxud tənzimlənən uyğunsuzluğu likvidliyin idarə edilməsində əsas rol oynayır. Tam uyğunluğun təmin edilməsi maliyyə təşkilatları üçün qeyri-adidir, çünki məşğul olduqları əməliyyatlar, adətən, qeyri-müəyyən müddətlərlə və növlərin müxtəlifliyi ilə səciyyələnir. Ödəniş müddətləri arasında fərq (uyğunsuzluq) olduqda, mənfəətlilik səviyyəsi arta bilər, lakin eyni zamanda, itkilərin yaranması riski də artır.

Bank pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı bütün öhdəliklərin vaxtlı-vaxtında yerinə yetirilməsi üçün zəruri həcmdə vəsaitlərin mövcudluğunu təmin etmək məqsədi ilə likvidliyini idarə edir və tənzimləyir. Likvidlik siyasəti Müşahidə Şurası tərəfindən nəzərdən keçirilir və təsdiqlənir. Bank digər banklardan alınmış uzun və qısa müddətli kreditlərdən, əsas korporativ və fərdi müştərilərindən qəbul edilmiş depozitlərdən ibarət olan və yüksək likvidli aktivlərin diversifikasiya olunmuş portfeli ilə müşayiət olunan diversifikasiyalı və sabit maliyyələşdirmə bazasını fəal surətdə dəstəkləməyə çalışır ki, gözlənilməyən likvidlik tələbatına operativ və səmərəli qaydada cavab verə bilsin.

Likvidliyin idarə edilməsi siyasəti aşağıdakıları tələb edir:

- əsas valyutalar üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin proqnozlaşdırılması və onlarla əlaqədar tələb olunacaq likvid aktivlərin səviyyəsinin nəzərə alınması;
- maliyyələşdirmə mənbələrinin müxtəlifliyinin təmin edilməsi;
- borcların cəmləşməsinin və profillərinin tənzimlənməsi;
- borcların maliyyələşdirilməsi planlarının tərtib edilməsi;
- pul vəsaitlərinin hərəkətinin kəsilməsinə qarşı bir tədbir kimi yüksək likvidli, asanlıqla satıla bilən aktivlər portfelinin təmin edilməsi;
- fəvqəladə hallarda likvidliyin və maliyyələşdirmənin təmin edilməsi üçün planların hazırlanması;
- likvidlik əmsallarının normativ tələblərə uyğun olub-olmamasının izlənməsi.

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Xəzinədarlıq Departamenti Bankın müxtəlif qurumlarından onların maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin likvidlik göstəriciləri haqqında və proqnozlaşdırılan gələcək əməliyyatlarla və fəaliyyət növləri ilə bağlı digər proqnozlaşdırılan pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında təfərrüatlı məlumatlar alır. Daha sonra, Xəzinədarlıq Departamenti tələb olunan qısamüddətli likvid aktivlərin adekvat portfelini təmin edir. Həmin portfel, əsasən, banklara verilmiş kreditlərdən və digər banklararası alətlərdən ibarət olmaqla, bütövlüklə Bank üçün yetərli likvidliyi təmin etmək məqsədinə xidmət edir.

Xəzinədarlıq Departamenti gündəlik likvidlik mövqeyinin monitorinqini və həm normal, həm ən çətin bazar şəraitlərini əks edən müxtəlif ssenarilərlə mütəmadi likvidlik stress-testlərini aparır. Normal bazar şəraitində likvidlik mövqeyini əks edən likvidlik haqqında hesabatlar rəhbərliyə hər həftə təqdim olunur. Likvidliyin tənzimlənməsi ilə bağlı qərarlar AÖİK tərəfindən qəbul edilir və Xəzinədarlıq Departamenti tərəfindən icra olunur.

Aşağıdakı cədvəllərdə maksimal dərəcədə mümkün olan erkən ödəniş müddətinə əsasən maliyyə öhdəlikləri və kreditlərlə bağlı öhdəliklər üzrə diskontlaşdırılmamış pul vəsaitlərinin hərəkəti təqdim olunur. Cədvəllərdə təqdim edilən cəmi məxaric müqavilələrdə nəzərdə tutulan maliyyə öhdəlikləri və ya öhdəliklər üzrə diskontlaşdırılmamış pul vəsaitlərinin hərəkətidir. Buraxılmış maliyyə zəmanətləri müqavilələrinə gəldikdə isə, zəmanətin maksimal məbləği həmin zəmanətin yerinə yetirilməsinə dair tələb irəli sürə bilən ən erkən dövrə aid edilir.

31 dekabr 2021-ci il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin ödəniş müddətlərinin təhlili aşağıdakı kimidir:

	Tələb əsasında və 1 aydan az	1-3 ay	3-12 ay	1-5 il	5 ildən artıq	Cəmi ümumi məxaric	Qalıq dəyəri
Qeyri-törəmə öhdəlikləri							
Bank depozitləri və qalıqları	1,733	1	1,510	10,590	-	13,834	12,192
Cari hesablar və müştərilərdən alınmış depozitlər	538,354	16,045	113,514	61,833	5,906	735,652	724,179
Digər borc alınmış vəsaitlər	731	612	3,289	65,347	135,994	205,973	146,816
Subordinasiya borcları	149	74	335	6,533	-	7,091	6,062
İcarə öhdəliyi	110	217	942	1,598	258	3,125	2,713
Digər maliyyə öhdəlikləri	7,764	-	-	-	-	7,764	7,764
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	548,841	16,949	119,590	145,901	142,158	973,439	899,726
Kreditlərlə bağlı öhdəliklər	107,218	-	-	-	-	107,218	107,218

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin ödəniş müddətlərinin təhlili aşağıdakı kimidir:

	Tələb əsasında və 1 aydan az	1-3 ay	3-12 ay	1-5 il	5 ildən artıq	Cəmi ümumi məxaric	Qalıq dəyəri
Qeyri-törəmə öhdəlikləri							
Bank depozitləri və qalıqları	1,222	6,880	186	10,736	-	19,024	18,519
Cari hesablar və müştərilərdən alınmış depozitlər	374,912	27,019	126,506	18,418	5,808	552,663	545,954
Digər borc alınmış vəsaitlər	639	501	4,798	73,439	94,813	174,190	128,522
Subordinasiya borcları	4,813	92	414	16,922	-	22,241	20,376
İcarə öhdəliyi	109	213	928	1,714	426	3,390	2,804
Digər maliyyə öhdəlikləri	7,117	-	-	-	-	7,117	7,117
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	388,812	34,705	132,832	121,229	101,047	778,625	723,292
Kreditlərlə bağlı öhdəliklər	82,176	-	-	-	-	82,176	82,176

Azərbaycan qanunvericiliyinə əsasən, fiziki və hüquqi şəxslər istənilən vaxt, əksər hallarda yığılmış faizlərin itirilməsi şərtilə, yerləşdirilmiş müddətli depozitlərini geri götürə bilirlər. Bu depozitlər onların ödəniş tarixlərinə əsasən, yuxarıdakı diskontlaşdırılmamış ödəniş müddəti cədvəllərində təsnif olunur. Bankın rəhbərliyi fiziki və hüquqi şəxslərin öz müddətli depozitlərini qeyd olunan ödəniş müddətlərindən əvvəl geri götürəcəklərini hesab etmir.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2021-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmış məbləğlərin müqavilə üzrə ödəniş müddətlərinə görə təhlili verilmişdir:

	Tələb əsasında və 1 aydan az	1-3 ay	3-12 ay	1-5 il	5 ildən artıq	Müddət- siz	Vaxtı keçmiş	Cəmi
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	419,219	-	-	-	-	-	-	419,219
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	5,938	-	10,780	3,150	-	-	-	19,868
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	6,176	35,805	35,626	1,856	402	-	79,865
Müştərilərə verilmiş kreditlər	21,123	31,577	123,415	169,652	93,265	-	6,207	445,239
Digər maliyyə aktivləri	25,389	-	-	-	-	-	-	25,389
Cəmi maliyyə aktivləri	471,669	37,753	170,000	208,428	95,121	402	6,207	989,580
Bank depozitləri və qalıqları	1,651	1	3,740	6,800	-	-	-	12,192
Cari hesablar və müştərilərdən alınmış depozitlər	537,563	14,552	108,830	58,572	4,662	-	-	724,179
Digər borc alınmış vəsaitlər	-	9	585	52,304	93,918	-	-	146,816
Subordinasiya borcları	112	-	-	5,950	-	-	-	6,062
İcarə öhdəliyi	92	184	823	1,412	202	-	-	2,713
Digər maliyyə öhdəlikləri	7,764	-	-	-	-	-	-	7,764
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	547,182	14,746	113,978	125,038	98,782	-	-	899,726
Xalis mövqe	(75,513)	23,007	56,022	83,390	(3,661)	402	6,207	89,854
Məcmu likvidlik boşluğu	(75,513)	(52,506)	3,516	86,906	83,245	83,647	89,854	179,708

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmış məbləğlərin müqavilə üzrə ödəniş müddətlərinə görə təhlili verilmişdir:

	Tələb əsasında və 1 aydan az	1-3 ay	3-12 ay	1-5 il	5 ildən artıq	Müddət- siz	Vaxtı keçmiş	Cəmi
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	292,963	-	-	-	-	-	-	292,963
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	31,446	10,874	199	1,252	-	-	-	43,771
İnvestisiya qiymətli kağızları	2	11,210	26,834	10,990	-	402	-	49,438
Müştərilərə verilmiş kreditlər	23,113	41,267	125,357	142,450	50,959	-	9,185	392,331
Digər maliyyə aktivləri	11,527	-	-	-	-	-	-	11,527
Cəmi maliyyə aktivləri	359,051	63,351	152,390	154,692	50,959	402	9,185	790,030
Bank depozitləri və qalıqları	1,179	6,800	-	10,540	-	-	-	18,519
Cari hesablar və müşətilərdən alınmış depozitlər	374,440	26,150	124,257	16,710	4,397	-	-	545,954
Digər borc alınmış vəsaitlər	102	-	2,659	41,838	83,923	-	-	128,522
Subordinasiya borcları	4,758	-	-	15,618	-	-	-	20,376
İcarə öhdəliyi	86	172	771	1,405	370	-	-	2,804
Digər maliyyə öhdəlikləri	7,117	-	-	-	-	-	-	7,117
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	387,682	33,122	127,687	86,111	88,690	-	-	723,292
Xalis mövqe	(28,631)	30,229	24,703	68,581	(37,731)	402	9,185	66,738
Məcmu likvidlik boşluğu	(28,631)	1,598	26,301	94,882	57,151	57,553	66,738	

Likvidlik riskini idarə etmək üçün Bankın istifadə etdiyi əsas amil ARMB-nin müəyyən etdiyi likvidlik əmsəlidir. Bank ARMB-nin tələbinə uyğun olaraq, gündəlik əsaslarla bu icbari likvidlik əmsalını hesablayır. Bu əmsal yüksək likvidli aktivlərin tələb əsasında ödənilən öhdəliklərə nisbəti kimi hesablanan ani likvidlik əmsəlidir.

Bank 31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərində bu nisbətə uyğun gəlmişdir. 31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə icbari likvidlik nisbəti aşağıdakı kimidir.

	Tələb 30%-dən az olmamaqla	2021, % (audit olunmamış)	2020, % (audit olunmamış)
Ani likvidlik əmsalı		100.52%	104.80%

Əməliyyat riski

Əməliyyat riski Bankın prosesləri, işçi heyəti, texnologiya və infrastrukturunu ilə bağlı bir çox səbəblərdən, habelə kredit, bazar və likvidlik risklərindən başqa kənar faktorlardan, məsələn hüquqi və normativ tələblərdən və ümumi qəbul edilmiş korporativ davranış standartlarından irəli gələn birbaşa və dolaylı zərər riskidir. Əməliyyat riskləri Bankın bütün əməliyyatlarından irəli gəlir.

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Bankın məqsədi əməliyyat riskini idarə etməklə, iqtisadi səmərəlilik və innovasiya vasitəsilə Bankın nüfuzuna qarşı hər hansı maliyyə zərərləri və ziyanın qarşısını almaqdır. Bütün hallarda Bankın siyasəti tətbiq olunan hüquqi və normativ tələblərə əməl etməyi tələb edir. Bank rəhbərliyin öz əməliyyatlarının hər sahəsində zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sistemlərini qurmaqla əməliyyat riskini idarə edir.

25. KAPİTALIN İDARƏ EDİLMƏSİ

ARMB Bank üçün kapital tələblərini müəyyən edir və onların yerinə yetirilməsinə nəzarət edir.

ARMB-nin qüvvədə olan kapital normativlərinə uyğun olaraq, banklar (i) minimum 50,000 min AZN cəmi normativ kapitalla malik olmalıdırlar (31 dekabr 2020-ci il: 50,000 min AZN) və (ii) cəmi normativ kapitalın risk çəkili aktivlərə nisbətini (normativ kapital əmsalı) minimum 10% (31 dekabr 2020-ci il: 9%) səviyyədə saxlamalıdırlar.

Bank müəyyən edilmiş formaya uyğun olaraq icbari əmsallar barədə ARMB-yə məlumat verir. Risk departamenti gündəlik olaraq kapital adekvatlığı əmsallarına uyğunluğa nəzarət edir. Kapital adekvatlığı əmsalları ARMB-nin və Bankın daxili siyasətinin müəyyən etdiyi hədlərə yaxın olarsa, bu barədə Müşahidə Şurasına məlumat verilir.

Bank 31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə minimum cəmi məcmu kapital və onun risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlərə nisbəti tələblərinə uyğun olmuşdur. Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr tarixinə ARMB-nin normativ tələblərinə əsasən kapital adekvatlığı təqdim olunur:

	31 dekabr 2021-ci il (audit olunmamış)	31 dekabr 2020-ci il (audit olunmamış)
Cəmi tənzimləyici kapital	98,207	103,437
Risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər	625,899	563,490
Kapital adekvatlığı əmsalı (%)	15.69%	18.36%

Bank, həmçinin Bazel I kimi tanınmış Kapitalın Ölçülməsi və Kapital Standartları üzrə Beynəlxalq Konvensiyada (1998-ci ilin aprel ayında qəbul edilmiş düzəlişlərlə) və bazar risklərinin daxil edilməsi üzrə Kapital Sazişinə Düzəlişdə (2007-ci ilin noyabr ayında qəbul edilmiş düzəlişlərlə) müəyyən edildiyi kimi, Bazel Sazişinə uyğun olaraq hesablanmış kapital adekvatlığı əmsalına nəzarət edir.

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr tarixinə Bazel Sazişinin tələblərinə uyğun olaraq hesablanmış kapital mövqeyinin tərkibi təqdim olunur:

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
1-ci dərəcəli kapital		
Nizamnamə kapitalı	102,047	102,047
Yığılmış zərər	(4,535)	(26,048)
Cəmi 1-ci dərəcəli kapital	97,512	75,999
2-ci dərəcəli kapital		
Yenidən qiymətləndirmə ehtiyatı – satış üçün mövcud alətlər	(584)	-
Yenidən qiymətləndirmə ehtiyatı – binalar	2,412	2,504
Subordinasiya borcları (amortizasiya edilməmiş hissəsi)	4,760	13,379
Cəmi 2-ci dərəcəli kapital	6,588	15,883
Çıxılın: investisiyalar	(491)	(491)
Cəmi kapital	103,609	91,391
Risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər		
Balans	417,107	322,816
Balansdankənar	107,218	82,176
Cəmi risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər	524,325	404,992
1-ci dərəcəli kapital payı	19.76%	18.77%
Cəmi kapital payı	18.60%	22.57%

Risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər hər bir aktiv və tərəf müqabili ilə bağlı kredit, bazar və digər risklərin xarakterinə uyğun olaraq təsnifləşdirilmiş və onların hesablanmasını əks edən risk dərəcələri sisteminə əsasən qiymətləndirilir. Bu zaman müvafiq girov və ya zəmanətlər nəzərə alınır. Eyni prosedur, potensial itkilərin gözlənilməyən xarakterini əks etmək üçün qəbul edilən bəzi düzəlişlərlə, uçota alınmamış müqavilə öhdəliklərinə də tətbiq olunur.

26. KREDİTLƏ ƏLAQƏLİ ÖHDƏLİKLƏR

Bankın kredit vermək öhdəlikləri mövcuddur. Bu öhdəliklər təsdiqlənmiş kreditlər, kredit kartları üzrə limitlər və overdraftlar şəklindədir.

Bank müştərilərinin üçüncü tərəflər qarşısında öhdəliklərinin yerinə yetiriləcəyinə təminat vermək məqsədi ilə maliyyə zəmanətləri və akkreditivlər verir. Bu kimi müqavilələrin sabit limitləri vardır və onlar adətən beş il müddətində bağlanılır.

Bank kredit vermək öhdəliklərini üzərinə götürdükdə, maliyyə zəmanətlərini və akkreditivləri verdikdə müştərilərə kredit verdiyi zaman tətbiq etdiyi kredit risklərinin idarə edilməsi siyasət və prosedurlarını tətbiq edir.

Aşağıdakı cədvəldə öhdəliklərin müqavilə üzrə məbləğləri kateqoriyalar üzrə təqdim olunur. Cədvəldə kreditlə əlaqədar öhdəliklər üzrə göstərilmiş məbləğlər onlar üzrə tam həcmdə avansların verildiyini fərz edir. Cədvəldə zəmanətlər üzrə göstərilmiş məbləğlər tərəf müqabilləri bağladıkları müqavilələrdə nəzərdə tutulmuş öhdəliklərini tam həcmdə yerinə yetirmədikləri halda hesabat tarixinə tanınacaq maksimal qalıq itkilərini əks etdirir.

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
Müqavilədə nəzərdə tutulmuş məbləğ		
Zəmanətlər	72,536	58,255
İstifadə edilməmiş kredit xətləri	34,682	23,921
	107,218	82,176

Bütün zəmanət qalıqları 1-ci Mərhələdir (2020-ci il: 3-cü Mərhələdə 521 min AZN qalığı olan bir müştəri). İstifadə edilməmiş kredit xətlərinin bütün qalıqları 31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə 1-ci Mərhələdədir.

Cədvəldə göstərilmiş cəmi müqavilə üzrə şərti öhdəlikləri heç də mütləq gələcək nağd pul vəsaitlərinə tələbatı əks etdirmir, çünki bu şərti öhdəliklərin maliyyələşdirməsi təmin edilmədən müddəti başa çata və ya onlara xitam verilə bilər. Kredit və kredit xətlərinin ayrılmasına dair şərti öhdəliklərin əksəriyyəti Bank tərəfindən şərtsiz öhdəlikləri təşkil etmir.

27. İCARƏLƏR

Bankın icarəçi olduğu icarə müqavilələri (16 sayılı MHBS)

Bank əsasən bir sıra filial və ofis əraziləri icarəyə götürür. İcarələr adətən 1-5 il müddətinə olur və bu müddət bitdikdən sonra uzadıla bilər. Bəzi icarələrin haqqı bazar qiymətlərini əks etdirməsi üçün hər üç ildən bir yenidən razılaşdırılır.

Bankın icarəçi olduğu icarələr haqqında məlumat aşağıda təqdim olunur.

İstifadə hüququ olan aktivlər

İstifadə hüququ olan aktivlər əsasən investisiya mülkiyyəti anlayışına uyğun gəlməyən filial və baş ofis ərazilərinin icarəsinə aiddir.

	Filial və ofis əraziləri	Torpaq	Cəmi
2021-ci il			
1 yanvar 2021-ci il tarixinə qalıq	2,515	87	2,602
Əlavələr	1,048	-	1,048
İl üzrə amortizasiya xərci	(1,114)	(13)	(1,127)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	2,449	74	2,523

	Filial və ofis əraziləri	Torpaq	Cəmi
2020-ci il			
1 yanvar 2020-ci il tarixinə qalıq	2,845	100	2,945
Əlavələr	727	-	727
İl üzrə amortizasiya xərci	(1,057)	(13)	(1,070)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalıq	2,515	87	2,602

31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə icarə öhdəliklərinin müddətlərinin təhlili üçün 24 sayılı Qeydə baxın.

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Mənfəət və ya zərərdə tanınan məbləğlər

	2021	2020
İstifadə hüququ olan aktivlər üzrə amortizasiya	1,127	1,070
İcarə öhdəlikləri üzrə faiz	254	301
Qısamüddətli icarələrlə bağlı xərclər	96	193

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda tanınan məbləğlər

	2021	2020
İcarələr üzrə cəmi məxaric	(1,392)	(1,295)

28. ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR

Sığorta

Azərbaycan Respublikasında sığorta sahəsi inkişaf mərhələsindədir və dünyanın digər ölkələrində qəbul edilmiş sığortalamanın bir çox formaları Azərbaycanda hələ mövcud deyil. Bankın əmlak və avadanlıqları, biznes fəaliyyətinin dayanması və ya Banka məxsus olan ərazilərdə və ya onun əməliyyatları ilə əlaqəli baş vermiş hadisələr nəticəsində əmlak və ya ətraf mühitə zərərin vurulması ilə əlaqədar olaraq yaranan üçüncü tərəf məsuliyyətinə dair tam sığorta təminatı yoxdur. Bank tam sığorta təminatı alanadək, müəyyən aktivlərin itirilməsi və ya məhv olunması riski mövcuddur və bu riskin əməliyyatlara və maliyyə vəziyyətinə əhəmiyyətli dərəcədə mənfi təsiri ola bilər.

Məhkəmə iddiaları

Bank öz fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq məhkəmə iddiaları və şikayətlərlə üzləşir. Rəhbərlik bu kimi iddia və şikayətlər nəticəsində yaranan maddi məsuliyyətin Bankın maliyyə vəziyyətinə və ya gələcək əməliyyatların nəticələrinə ciddi mənfi təsir göstərməyəcəyini hesab edir.

Vergi öhdəlikləri

Azərbaycan Respublikasının vergiqoyma sistemi inkişaf etməkdə olduğuna görə bir çox hallarda aydın olmayan, ziddiyyətli və müxtəlif vergi orqanları tərəfindən fərqli qaydada təfsir edilən qanunvericilikdə tez-tez dəyişikliklərlə, rəsmi göstərişlərlə və məhkəmə qərarları ilə səciyyələnir. Vergilər sərt cərimələr və faizlər tətbiq edən orqanlar tərəfindən yoxlanılır və araşdırılır. Bir vergi ili ümumən üç növbəti təqvim ili müddətində vergi orqanları tərəfindən nəzarət üçün açıq qalır. Lakin, müəyyən hallarda bir vergi ili daha uzun müddətə açıq qala bilər. Azərbaycan Respublikası daxilində baş verən son hadisələrə əsasən, vergi orqanları öz şərtlərində və vergi qanunvericiliyinin tətbiqində daha iddialı mövqe nümayiş etdirirlər.

Bu hallar Azərbaycan Respublikasında digər ölkələrlə müqayisədə daha ciddi vergi risklərinin yaranmasına səbəb ola bilər. Rəhbərlik qüvvədə olan qanunvericiliyinin, rəsmi göstərişlərin və məhkəmə qərarlarının təsnifləri əsasında vergi öhdəlikləri ilə əlaqədar adekvat tədbirləri gördüyünü hesab edir. Buna baxmayaraq, müvafiq səlahiyyətli orqanların şərtləri fərqli ola bilər və vergi orqanları öz şərtlərinin tətbiq edilməsinə nail olduqları halda, maliyyə hesabatlarına təsiri əhəmiyyətli ola bilər.

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Bank bir sıra amillərin qiymətləndirilməsinə, o cümlədən vergi qanunvericiliyin təfsirinə və əvvəlki təcrübəsinə əsaslanaraq inanır ki, vergi öhdəlikləri üçün hesablaşmalar bütün açıq vergi illərinə görə adekvatdır. Bu qiymətləndirmə ehtimal və fərziyyələrə əsaslanaraq həyata keçirilir və uyğun olaraq gələcək hadisələr haqqında ehtimalları əhatə edə bilər. Bankın mövcud vergi öhdəliklərinin adekvatlığı ilə bağlı öz mülahizəsini dəyişdirməsinə səbəb olan yeni məlumatlar yarana bilər; vergi öhdəliklərinə bu cür dəyişikliklər həmin qərarın verildiyi dövrdə vergi xərci məbləğinə təsir edə bilər.

29. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR

Nəzarət münasibətləri

31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə banka əsas nəzarət edən tərəf yoxdur.

Müşahidə Şurası və İdarə Heyətinin üzvləri ilə əməliyyatlar

31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərində başa çatmış illər üzrə işçi heyəti xərclərinə daxil olan işçilərə edilmiş cəmi ödənişlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
Qısamüddətli işçi müavinətləri	1,127	923
Cəmi qısamüddətli işçi müavinətləri	1,127	923

Bu məbləğlərə İdarə Heyəti və Müşahidə Şurasının üzvlərinə nağd pul ödənişləri daxildir.

İdarə Heyəti və Müşahidə Şurasının üzvləri ilə əməliyyatlar üzrə 31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərinə olan qalıqlar və orta effektiv faiz dərəcələri aşağıda qeyd olunmuşdur:

	31 dekabr 2021-ci il	Orta effektiv faiz dərəcəsi	31 dekabr 2020-ci il	Orta effektiv faiz dərəcəsi
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat				
Ödənilməli kreditlər (ümumi)	134	9%	10	8.53%
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərinin tutulması	(2)	-	-	-
Cari hesablar	114	-	254	-
Alınmış depozitlər	1,183	3.6%	184	14.29%
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər	62	6%	65	7.75%

İdarə Heyəti və Müşahidə Şurasının üzvləri ilə əməliyyatlar üzrə 31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərində başa çatmış illərin sonuna olan mənfəət və ya zərər aşağıda qeyd olunur:

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
Mənfəət və ya zərər		
Faiz gəliri	15	2
Faiz xərci	(36)	(26)
Ehtimal olunan kredit zərərlərinin tutulması/bərpası	(2)	1

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Bank digər əlaqəli tərəflərlə 31 dekabr 2021-ci il tarixinə olan qalıqları və əlaqəli orta effektiv faiz dərəcələrini və 31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə əməliyyatlardan əlaqəli mənfəət və ya zərər məbləğlərini aşağıdakı kimi təqdim edir:

	Səhmdarlar, yaxın ailə üzvləri və nəzarət altında olan müəssisələr		Digər*		Cəmi
	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %		Orta effektiv faiz dərəcəsi, %		
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat					
AKTİVLƏR					
Müştərilərə verilmiş kreditlər					
Uzunmüddətli kreditlər üzrə ümumi qalıq (AZN)	86	10%	2,194	11%	2,280
Uzunmüddətli kreditlər üzrə ümumi qalıq (ABŞ dolları)	306	4%	13,392	3%	13,698
Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(2)		(8,068)		(8,070)
ÖHDƏLİKLƏR					
Cari hesablar və müştərilərdən alınmış depozitlər					
Cari hesablar	4,057	-	6,632	-	10,689
Müddətli depozitlər					
Qısamüddətli depozitlər (AZN)	1,543	18.8%	335	9.4%	1,878
Qısamüddətli depozitlər (ABŞ dolları)	5,602	1.3%	345	1.1%	5,947
Uzunmüddətli depozitlər (AZN)	813	18.73%	21	9.3%	834
Uzunmüddətli depozitlər (ABŞ dolları)	9,511	0.96%	208	0.5%	9,719
Subordinasiya borcları (ABŞ dolları)	-	-	5,950	7.5%	5,950
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə öhdəliklər	145	5.23%	124	0.5%	269
Mənfəət və ya zərər					
Faiz gəliri	53	-	941	-	994
Faiz xərci	(395)	-	(480)	-	(875)
Ehtimal olunan kredit zərərinin bərpası/(tutulması)	10	-	(3,636)	-	(3,626)

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Bank digər əlaqəli tərəflərlə 31 dekabr 2020-ci il tarixinə olan qalıqları və əlaqəli orta effektiv faiz dərəcələrini və 31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə əməliyyatlardan əlaqəli mənfəət və ya zərər məbləğlərini aşağıdakı kimi təqdim edir:

	Səhmdarlar, yaxın ailə üzvləri və nəzarət altında olan müəssisələr		Digər*		Cəmi
	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %		Orta effektiv faiz dərəcəsi, %		
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat					
AKTİVLƏR					
Müştərilərə verilmiş kreditlər					
Uzunmüddətli kreditlər üzrə ümumi qalıq (AZN)	1,164	15.00%	3,078	2.50%	4,242
Uzunmüddətli kreditlər üzrə ümumi qalıq (ABŞ dolları)	-	-	35,231	2.86%	35,231
Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(12)	-	(4,432)	-	(4,444)
ÖHDƏLİKLƏR					
Cari hesablar və müştərilərdən alınmış depozitlər					
Cari hesablar	1,270	-	2,592	-	3,862
Müddətli depozitlər					
Qısamüddətli depozitlər (AZN)	435	7.76%	-	-	435
Qısamüddətli depozitlər (ABŞ dolları)	14,262	1.06%	-	-	14,262
Uzunmüddətli depozitlər (AZN)	1,648	11.83%	-	-	1,648
Uzunmüddətli (ABŞ dolları)	11,711	1.11%	-	-	11,711
Subordinasiya borcları (ABŞ dolları)	14,315	2.00%	6,061	7.50%	20,376
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə öhdəliklər	106	13.66%	-	-	106
Mənfəət və ya zərər					
Faiz gəliri	316	-	1,113	-	1,429
Faiz xərci	(302)	-	-	-	(302)
Ehtimal olunan kredit zərərinin artması/(azalması)	18	-	(1,966)	-	(1,948)

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

30. MALİYYƏ AKTİVLƏRİ VƏ ÖHDƏLİKLƏRİ: ƏDALƏTLİ DƏYƏRLƏR VƏ UÇOT TƏSNİFATLARI

Uçot təsnifatları və ədalətli dəyərlər

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2021-ci il tarixinə maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin qalıq dəyərləri və ədalətli dəyərləri haqqında məlumat təqdim olunur:

	Amortizasiya edilmiş dəyər	DMGVƏD	Cəmi qalıq dəyəri	Ədalətli dəyər
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	419,219	-	419,219	419,219
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	19,868	-	19,868	19,868
İnvestisiya qiymətli kağızları	15,985	63,880	79,865	79,865
Müştərilərə verilmiş kreditlər	445,239	-	445,239	445,239
Digər maliyyə aktivləri	25,389	-	25,389	25,389
	925,700	63,880	989,580	989,580
Bank depozitləri və qalıqları	12,192	-	12,192	12,192
Cari hesablar və müştərilərdən alınmış depozitlər	724,179	-	724,179	724,179
Digər borc alınmış vəsaitlər	146,816	-	146,816	146,816
Subordinasiya borcları	6,062	-	6,062	6,062
İcarə öhdəlikləri	2,713	-	2,713	2,713
Digər maliyyə öhdəlikləri	7,764	-	7,764	11,168
	899,726	-	899,726	899,726

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin qalıq dəyərləri və ədalətli dəyərləri haqqında məlumat təqdim olunur:

	Amortizasiya edilmiş dəyər	DMGVƏD	Cəmi qalıq dəyəri	Ədalətli dəyər
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	292,963	-	292,963	292,963
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	43,771	-	43,771	43,771
İnvestisiya qiymətli kağızları	49,036	402	49,438	49,438
Müştərilərə verilmiş kreditlər	392,331	-	392,331	392,331
Digər maliyyə aktivləri	11,527	-	11,527	11,527
	789,628	402	790,030	790,030
Bank depozitləri və qalıqları	18,519	-	18,519	18,519
Cari hesablar və müştərilərdən alınmış depozitlər	545,954	-	545,954	545,954
Digər borc alınmış vəsaitlər	128,522	-	128,522	128,522
Subordinasiya borcları	20,376	-	20,376	20,376
İcarə öhdəlikləri	2,804	-	2,804	2,804
Digər maliyyə öhdəlikləri	7,117	-	7,117	7,117
	723,292	-	723,292	723,292

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Ədalətli dəyərin təxminləri ölçmə tarixində bazar iştirakçıları arasında nizamlı əməliyyatda aktivin satılması üçün alınacaq və ya öhdəliyin ötürülməsi üçün ödəniləcək qiyməti təxmin etmək üçün nəzərdə tutulmuşdur. Buna baxmayaraq, qeyri-müəyyənlikləri və mühakimənin subyektivliyini nəzərə alaraq, ədalətli dəyər ani olaraq aktivlərin satışı və ya öhdəliklər üzrə hesablaşmanın aparılması çərçivəsində reallaşdırıla bilən kimi qəbul edilməməlidir.

Fəal bazarda alınıb-satılan maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyərləri kotirovka olunan bazar qiymətlərinə və ya diler qiymət təkliflərinə əsaslanır. Bütün digər maliyyə alətləri üçün Bank digər qiymətləndirmə üsullarından istifadə etməklə ədalətli dəyərləri müəyyən edir.

Qiymətləndirmə üsullarının məqsədi qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında adi əməliyyatda aktiv satmaq üçün əldə olunacaq və ya öhdəliyi ötürmək üçün ödəniləcək qiyməti əks etdirən ədalətli dəyərin müəyyənəşdirilməsidir.

Qiymətləndirmə üsullarına xalis cari dəyər və diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinin hərəkət modelləri, bazarda müşahidə oluna bilən qiymətləri mövcud olan maliyyə alətləri ilə müqayisə daxildir. Qiymətləndirmə üsullarında istifadə edilən ehtimallara və göstəricilərə riskləri olmayan və bençmark faiz dərəcələri, kredit spreadi və diskont dərəcələrin qiymətləndirilməsində istifadə edilən digər premiyalar, istiqraz və kapital qiymətləri, xarici valyuta məzənnələri, kapital və kapital indeksi qiymətləri, ehtimal olunan açıq mövqelər və nisbətlər daxildir. Qiymətləndirmə üsullarının məqsədi hesabat tarixində maliyyə alətinin dəyərini, kommersiya şərtlərində fəaliyyət göstərən bazar iştirakçıları tərəfindən müəyyən edilən ədalətli dəyər səviyyəsinə çatmaqdır.

Ədalətli dəyər iyerarxiyası

Bank ədalətli dəyərləri ölçərkən ilkin göstəricilərin əhəmiyyətliliyini əks etdirən aşağıdakı ədalətli dəyər iyerarxiyasından istifadə edir:

- 1-ci səviyyə: eyni alət üçün aktiv bazarlarda kotirovka edilmiş qiymətlər (nizamlanmamış);
- 2-ci səviyyə: 1-ci səviyyəyə daxil olan kotirovka olunmuş qiymətlərdən başqa, birbaşa (yəni, qiymətlər) və ya dolaylı yolla (yəni, qiymətlər vasitəsilə əldə edilən) müşahidə edilə bilən daxilolmalar. Bu kateqoriyaya aşağıdakı amillərdən istifadə etməklə qiymətləndirilən alətlər daxildir: analoji alətlər üçün fəal bazarda tətbiq edilən kotirovka olunmuş bazar qiymətləri; analoji alətlər üzrə kifayət qədər fəal hesab olunmayan bazarlarda tətbiq edilən kotirovka olunmuş bazar qiymətləri; və ya bütün əhəmiyyətli ilkin göstəricilərin birbaşa, yaxud dolayısı ilə bazar məlumatlarından müşahidə oluna bildiyi digər qiymətləndirmə üsulları;
- 3-cü səviyyə: müşahidə olunmayan məlumatlar. Bu kateqoriyaya aid edilən alətlərin qiymətləndirmə metoduna müşahidə edilə bilən məlumata əsaslanmayan ilkin göstəricilər daxildir və müşahidə edilə bilməyən ilkin göstəricilər həmin alətin qiymətləndirilməsində əhəmiyyətli təsirə malikdir. Bu kateqoriyaya oxşar alətlər üçün kotirovka olunan qiymətlər əsasında qiymətləndirilən alətlər daxildir və bu zaman alətlər arasında fərqi əks etdirmək üçün mühüm müşahidə olunmayan tənzimləmələr və ya mülahizələr tələb olunur.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2021-ci il tarixinə ədalətli dəyərdə qiymətləndirilən maliyyə alətlərinin dəyərinin ədalətli dəyər iyerarxiyası üzrə təhlili verilmişdir. Məbləğlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmış qiymətlərə əsaslanır:

	3-cü Səviyyə	Cəmi
İnvestisiya qiymətli kağızları – kapital	402	402
	402	402

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixinə ədalətli dəyərdə qiymətləndirilən maliyyə alətlərinin dəyərini ədalətli dəyər iyerarxiyası üzrə təhlili verilmişdir. Məbləğlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmış qiymətlərə əsaslanır:

	3-cü Səviyyə	Cəmi
İnvestisiya qiymətli kağızları – kapital	402	402
	402	402

Aşağıdakı cədvəl ədalətli dəyərlə ölçülməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini 31 dekabr 2021-ci il tarixinə hər bir ədalətli dəyərin ölçülməsinin təsnif olunduğu ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyəsinə görə təhlil edir:

	1-ci Səviyyə	2-ci Səviyyə	3-cü Səviyyə	Cəmi ədalətli dəyərlər	Cəmi qalıq dəyəri
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	-	419,219	-	419,219	419,219
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	-	79,463	79,463	79,463
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	-	19,868	-	19,868	19,868
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	445,239	445,239	445,239
Digər maliyyə aktivləri	-	25,389	-	25,389	25,389
	-	464,476	524,702	989,178	989,178

	2-ci Səviyyə	Cəmi ədalətli dəyərlər	Cəmi qalıq dəyəri
ÖHDƏLİKLƏR			
Bank depozitləri və qalıqları	12,192	12,192	12,192
Cari hesablar və müştərilərdən alınmış depozitlər	724,179	724,179	724,179
Digər borc alınmış vəsaitlər	146,816	146,816	146,816
Subordinasiya borcları	6,062	6,062	6,062
İcarə öhdəlikləri	2,713	2,713	2,713
Digər maliyyə öhdəlikləri	7,764	7,764	7,764
	899,726	899,726	899,726

RABİTƏBANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəl ədalətli dəyərlə ölçülməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini 31 dekabr 2020-ci il tarixinə hər bir ədalətli dəyərin ölçülməsinin təsnif olunduğu ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyəsinə görə təhlil edir:

	1-ci Səviyyə	2-ci Səviyyə	3-cü Səviyyə	Cəmi ədalətli dəyərlər	Cəmi qalıq dəyəri
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	-	254,087	-	254,087	254,087
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	-	49,036	49,036	49,036
Banklardan və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	-	43,771	-	43,771	43,771
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	392,331	392,331	392,331
Digər maliyyə aktivləri	-	11,527	-	11,527	11,527
	<u>-</u>	<u>309,385</u>	<u>441,367</u>	<u>750,752</u>	<u>750,752</u>

	2-ci Səviyyə	Cəmi ədalətli dəyər	Cəmi qalıq dəyəri
ÖHDƏLİKLƏR			
Bank depozitləri və qalıqları	18,519	18,519	18,519
Cari hesablar və müştərilərdən alınmış depozitlər	545,954	545,954	545,954
Digər borc alınmış vəsaitlər	128,522	128,522	128,522
Subordinasiya borcları	20,376	20,376	20,376
İcarə öhdəlikləri	2,804	2,804	2,804
Digər maliyyə öhdəlikləri	7,117	7,117	7,117
	<u>723,292</u>	<u>723,292</u>	<u>723,292</u>

31. HESABAT TARİXİNDƏN SONRA BAŞ VERMİŞ HADİSƏLƏR

2022-ci il fevralın 24-dən etibarən Rusiya və Ukrayna arasında siyasi gərginlik müşahidə olunur. Münaqişə Avropa ölkələri, Böyük Britaniya və Amerika Birləşmiş Ştatları tərəfindən Rusiyaya qarşı yeni sanksiyaların tətbiq olunması ilə yanaşı geniş beynəlxalq qınaqla qarşılanmışdır. Sanksiyalar Rusiyanın mərkəzi bankını və suveren fondlarını əhatə etmiş, onların aktivlərini faktiki olaraq dondurmuş və Rusiya maliyyə təşkilatları ilə əlaqələri qadağan etmişdir. Bəzi Rusiya banklarının SWIFT-ə çıxışına qadağa qoyulmuşdur.

Rusiya fond bazarı ilk gündə 39% ucuzlaşmış, RTS İndeksi ilə ölçüldüyü kimi, rubl ABŞ dolları qarşısında rekord səviyyədə ucuzlaşmışdır. Ukrayna Milli Bankı rəsmi məzənnəni təyin edəcəyini açıqlayaraq valyuta bazarlarını dayandırmışdır. Münaqişə nəticəsində Brent markalı neftin qiyməti 2014-cü ildən bəri ilk dəfə bir barel üçün 100 ABŞ dollarını ötmüşdür.

Bu hesabat tarixinə vəziyyət sabitləşməmişdir. Bankın Rusiya banklarında müvafiq bank hesabları var və indiyədək bu hesablar vasitəsilə bank əməliyyatları həyata keçirir. Hazırda rəhbərlik münaqişənin Bankın maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirə bilmir. Bununla belə, alternativ nostro hesabların açılması ilə bağlı digər banklarla danışıqlar aparılır.